

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GAĆ NA LATA 2021 – 2027

Projekt – Sierpień 2021

Szanowni Państwo

W marcu 2021 roku samorząd Gminy Gać podjął decyzję o przystąpieniu do opracowania nowego kompleksowego dokumentu planistycznego Gminy, czyli *Strategii* rozwoju na lata 2021 – 2027.

Prace nad *Strategią* zostały poprzedzone opracowaniem „Diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy”, której celem było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną Gminy Gać. Diagnoza pokazuje także pewne trendy rozwojowe i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju Gminy.

Na podstawie przeprowadzonej *Diagnozy*, w wyniku szerokich konsultacji społecznych (wywiady z mieszkańcami Gminy, sondaże ankietowe, spotkania, warsztaty, dyskusje), została wytyczona *Strategia* Gminy, wskazująca jej pożądany stan docelowy, cele rozwojowe oraz sposoby osiągnięcia tych celów.

Niniejszy program strategiczny bazuje na faktycznym stanie zasobów Gminy i stanowi kontynuację wieloletniego procesu jej rozwoju. Wyznaczone w tym celu plany realizacyjne będą zapewne modyfikowane przez zmieniające się warunki wewnętrzne i zewnętrzne, ale zawsze będą się trzymać głównych kierunków rozwoju Gminy, czyli dążenia do zapewnienia mieszkańcom jak najlepszych warunków życia w bezpiecznej, proekologicznej, nowoczesnej i zintegrowanej wspólnocie lokalnej.

Za powstanie tego dokumentu składam serdeczne podziękowania wszystkim mieszkańcom Gminy Gać, którzy uczestniczyli w pracach nad *Strategią*.

Grażyna Pieniążek

WÓJT GMINY GAĆ

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	4
PODSTAWY OPRACOWANIA DOKUMENTU	5
WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ.....	6
WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ	8
WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ.....	11
OCENA JAKOŚCI ŻYCIA W GMINIE NA PODSTAWIE BADAŃ ANKIETOWYCH	13
OCENA SYTUACJI GMINY	13
POŻĄDANE PRIORYTETY ROZWOJOWE	15
ANALIZA SWOT	17
STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY GAĆ	20
MISJA I WIZJA	20
CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE PRZESTRZENNYM, GOSPODARCZYM I SPOŁECZNYM. KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA.....	22
MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY GAĆ	45
USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE	50
OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	53
OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY GAĆ WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	55
ZGODNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY GAĆ NA LATA 2021 – 2027 Z WYTYCZNYMI I ZAŁOŻENIAMI ZAWARTYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU	55
SYSTEM REALIZACJI STRATEGII GMINY GAĆ NA LATA 2021 – 2027	59
WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	60
MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA DOKUMENTU	63
RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	66
Załącznik.....	68

WSTĘP

Nowelizacja podstawowego aktu prawnego regulującego w Polsce politykę rozwoju, tj. ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057) - wprowadziła szereg zmian, również w zakresie planowania lokalnej polityki rozwoju. Przyjęta przez Sejm w 2020 r. nowelizacja wprowadziła zmiany, które integrują wymiar społeczno-gospodarczy i przestrzenny w dokumentach strategicznych. Wprowadza również uregulowania umożliwiające przygotowywanie ram strategicznych do ubiegania się o środki z funduszy UE w nowej perspektywie finansowej 2021-2027.

Zgodnie z aktualnie obowiązującym modelem programowania i zarządzania rozwojem wskazanym w ww. ustawie, dokumentem będącym podstawą prowadzenia polityki rozwoju na poziomie lokalnym, jest Strategia Rozwoju Gminy. Uszczegółowienie zapisów w zakresie procedury opracowywania i nowego modelu Strategii Rozwoju Gminy znajduje się w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713). W obecnym kształcie *Strategia* ma łączyć ze sobą zagadnienia ze sfery społeczno-gospodarczej i przestrzennej.

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2027 wyznacza cele i kierunki rozwoju lokalnego Gminy Gać i stanowi główny dokument pozwalający na racjonalne organizowanie działań i prowadzenie skoordynowanej polityki rozwoju w wyznaczonym horyzoncie czasowym. Dokument formułuje wizję rozwoju lokalnego, wskazuje cele i kierunki działań, które samorząd na poziomie Gminy, zgodnie z kompetencjami, samodzielnie podejmuje i za nie odpowiada. Określa ona nadrzędne kierunki rozwoju Gminy oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Gać na lata 2021-2027 stanowi dokument nadrzędny względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Gminie, a także spójny z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w gminie podczas jej obowiązywania.

PODSTAWY OPRACOWANIA DOKUMENTU

Podstawę opracowania Strategii Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2027 stanowi Uchwała Nr XXIII/182/2021 Rady Gminy Gać z dnia 2 marca 2021 r w sprawie przystąpienia do sporządzania Strategii Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2027 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji. Uchwała podjęta na podstawie art. 10f ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi akt prawa miejscowego. Na podstawie ww. artykułu Rada Gminy Gać została upoważniona do określenia - w drodze uchwały - szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii rozwoju Gminy, w tym trybu konsultacji w szczególności z sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami Gminy oraz z właściwym dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Niniejszy dokument sporządzony został na podstawie ww. uchwały Rady Gminy Gać otwierającej proces opracowania *Strategii* odpowiadającej ramom i wymaganiom stawianym przed tego rodzaju dokumentami przez znowelizowaną ustawę o samorządzie gminnym.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac nad Strategią Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2027.

Określenie szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 - 2027

Powołanie Zespołu ds. opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Gać na lata 2021-2027

Przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy

Diagnoza potencjału

Wyznaczenie obszarów problemowych

Warsztat strategiczny dotyczący określenia misji, wizji, celów i działań strategicznych

Przygotowanie projektu dokumentu

Konsultacje społeczne

Opinia Zarządu Województwa

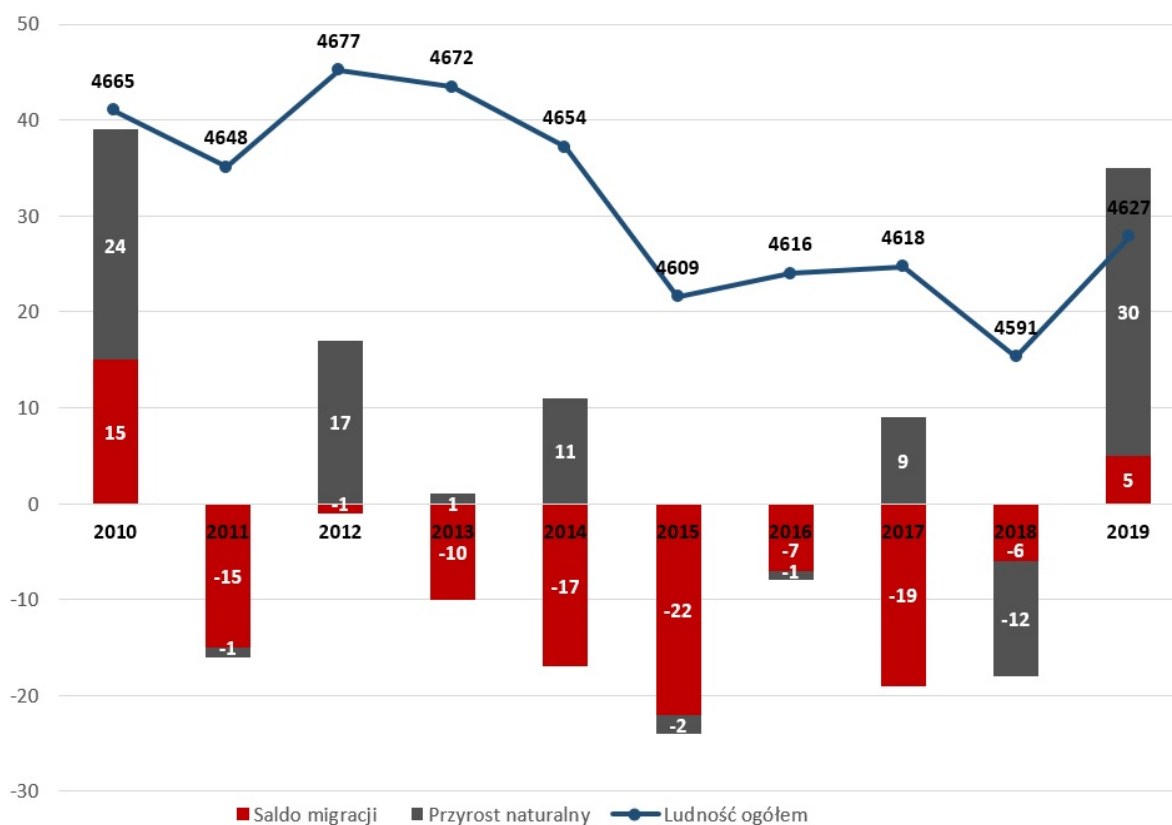
Uchwalenie Strategii

Wdrażanie Strategii

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Gmina Gać jest jedną z najmniej zaludnionych gmin powiatu przeworskiego i skupia ona 5,9% ludności powiatu. Pod względem gęstości zaludnienia, Gmina znajduje się na trzecim miejscu w powiecie (za Gminą Przeworsk i Gminą Zarzecze). Z *Diagnozy* sytuacji społecznej Gminy Gać wynika, że w ostatnim okresie w latach 2010 – 2020 nastąpił systematyczny nieznaczny spadek liczby mieszkańców. Podobna tendencja obserwowana jest w połowie gmin powiatu przeworskiego. Jest to uwarunkowane brakiem większych zakładów pracy, małą liczbą miejsc pracy oraz położeniem gminy w pobliżu większych aglomeracji.

Wykres 1. Zmiany liczby ludności w Gminie Gać w latach 2010 – 2019 (źródło: GUS)

Wraz z ogólnym spadkiem liczby mieszkańców Gminy Gać, spada również liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym natomiast wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym. W ciągu ostatnich 8 lat liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się o 57 osób, w wieku produkcyjnym o 63 osoby, natomiast w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się znacznie tj. o 107 osób.

Prognozy opracowane przez Główny Urząd Statystyczny wskazują, że w perspektywie do 2030 roku liczba ludności w Gminie Gać jak i w całym powiecie przeworskim będzie systematycznie spadać. Jednocześnie stopniowo będzie zmniejszać się udział osób w wieku produkcyjnym a zwiększać się będzie udział osób w wieku poprodukcyjnym.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna będzie w przyszłości skutkować zmianą popytu na usługi publiczne: oświatę i wychowanie, opiekę nad osobami starszymi, usługi komunalne, kulturę i sport. Różnica liczby mieszkańców wymieniających się na rynku pracy konieczne jest przewidzenie i uwzględnienie w planach rozwojowych Gminy zmieniającej się podaży potencjałów w zakresie aktywności społecznej, rynku pracy i przedsiębiorczości oraz wpływów z podatków.

Poziom upowszechniania edukacji przedszkolnej jest stosunkowo wysoki. Na terenie Gminy funkcjonują 4 przedszkola publiczne oraz jedno niepubliczne. W zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3, na terenie Gminy funkcjonuje 1 żłobek .

Infrastruktura oświatowa wraz z bazą dydaktyczną szkół podstawowych jest systematycznie modernizowana. Wszystkie budynki szkół są po termomodernizacji oraz wyposażone są w ekologiczne źródła energii. Sale lekcyjne są dobrze wyposażone w nowy sprzęt komputerowy oraz dydaktyczny. Na bieżąco realizowane są różnorodne projekty edukacyjne, szkoleniowe dla nauczycieli, a także dotyczące sprzętu i wyposażenia.

Jakość życia mieszkańców podnoszona jest również poprzez dbałość o infrastrukturę i działania związane z kulturą, która skoncentrowana jest wokół Gminnego Ośrodka Kultury w Gaci oraz Gminnej Biblioteki Publicznej. Mieszkańcy korzystają z bogatej oferty kulturowej dla każdej grupy wiekowej.

Mieszkańcy mają również dobry dostęp do obiektów sportowych. Przy wszystkich szkołach funkcjonują boiska ze sztuczną nawierzchnią. W miejscowości Gać znajduje się boisko wielofunkcyjne Orlik 2012 oraz kryty kort tenisowy. Przy szkołach usytuowane są również siłownie zewnętrzne. Na terenie Gminy Gać działają także kluby sportowe takie jak Ludowy Klub Sportowy „Gacovia” oraz Uczniowskie Kluby Sportowe osiągające bardzo dobre wyniki na arenie krajowej i międzynarodowej. Organizowane są również różnorodne imprezy sportowe.

W Gminie Gać przywiązuje się dużą wagę do rozwijania i podwyższania jakości usług społecznych skoncentrowanych wokół Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Realizuje on bogatą ofertę usług dla mieszkańców Gminy. Dodatkowo funkcjonują Dzienny Dom Senior – WIGOR oraz Środowiskowy Dom Samopomocy.

Mieszkańcy Gminy Gać w zakresie podstawowej ochrony zdrowia mogą korzystać z usług świadczonych przez dwie przychodnie lekarskie.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ

Liczba przedsiębiorstw na terenie Gminy Gać na przestrzeni ostatnich lat nieznacznie wzrastała, jednak na tle województwa i powiatu wskaźnik ten znajduje się na bardzo niskim poziomie. Według danych opublikowanych przez GUS na terenie Gminy Gać (na koniec 2019 roku) w bazie REGON zarejestrowanych było 219 podmiotów gospodarczych. Stanowiło to niespełna ponad 5 % wszystkich podmiotów zarejestrowanych na terenie powiatu przeworskiego. Udział ten plasował Gminę Gać na ostatnim miejscu wśród wszystkich gmin powiatu przeworskiego.

Wśród największych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy wyróżnia się Okna Dębów, DIP-MAR, GS Gać, Piekarnia, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "Go-Trans".

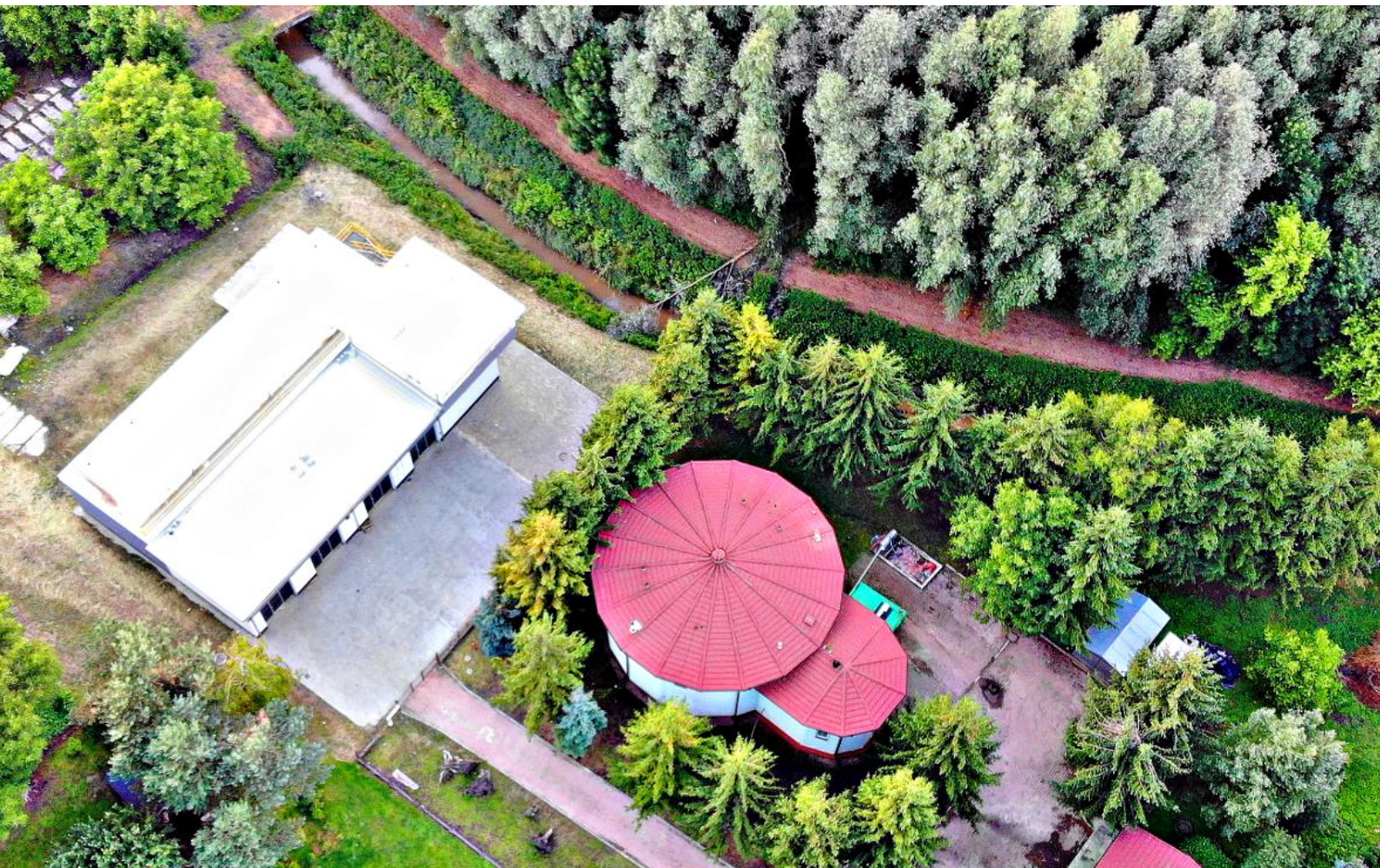
W ostatnich latach stale zmniejszała się liczba osób bezrobotnych. W 2011 było to 364 osoby natomiast w 2020 roku 238 osób. W tym okresie również spadała liczba osób długotrwale bezrobotnych jednak spadek ten był minimalnie mniejszy. Niestety na tle kraju czy województwa poziom bezrobocia na terenie Gminy Gać jest ciągle wysoki. W 2019 r. wynosił 11,4 % przy 5,2 % w kraju i 7,9 % w województwie.

Z najważniejszych szlaków drogowych wymienić należy drogę wojewódzką nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska. Oprócz drogi wojewódzkiej ważną rolę

odgrywają poszczególne drogi powiatowe łączące teren Gminy np. z drogą krajową nr 4 a także umożliwiają dojazd do autostrady A4. Stan dróg w Gminie sprawdzany jest na bieżąco przez pracowników Urzędu Gminy. Dla dróg publicznych i obiektów inżynierskich wykonywane są przeglądy okresowe (roczne i pięcioletnie) potwierdzone wpisami w księgach dróg (obiektów). Bieżące zalecenie w zakresie poprawy stanu technicznego dróg dotyczą w większości konieczności wykonania miejscowej naprawy ubytków oraz uszkodzeń eksploatacyjnych wynikających z normalnego z nich korzystania.

Usługi transportowe świadczone na terenie Gminy Gać wymagają poprawy. Liczba kursów autobusów zmniejszyła się w stosunku do lat wcześniejszych w szczególności w dni wolne od pracy.

Gmina jest w 100 % zwodociągowana i wszyscy mieszkańcy mają dostęp do wodociągu. Na terenie kilku miejscowości znajduje się stara sieć wodociągowa wykonana z rur azbestowych co powoduje częstsze awarie i stwarza potencjalne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. Tylko jedna miejscowość posiada wodę z własnego ujęcia, natomiast pozostałe pięć zaopatrywane jest w wodę zakupioną od sąsiedniej gminy co prowadzi do wysokiej ceny za 1 m³ wody. Pod względem skanalizowania również wszystkie miejscowości posiadają sieć kanalizacyjną i wszyscy mieszkańcy mają do niej dostęp. Gminna oczyszczalnia ścieków została zmodernizowana i wykonana w nowej technologii spełniającej wszelkie standardy o zwiększonej przepustowości.

W zakresie gospodarki odpadami w przeciągu 7 lat nastąpił ponad trzykrotny wzrost ilości odpadów i tendencja ta utrzymuje się z roku na rok. Spowodowane jest to niewłaściwą segregacją odpadów i wrzucaniem do odpadów zmieszanych odpadów zielonych, budowlanych itp. Powoduje, to wysokie koszty odbioru, a tym samym wzrost stawki opłat dla mieszkańców.

Ważnym aspektem dla działalności samorządu jest ochrona środowiska. Na bieżąco podejmowane są działania polegające m.in. na wsparciu mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła, montażu instalacji solarnych i fotowoltaicznych, pomoc w zakresie unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest, pomoc w zakresie aplikacji, o dotacje w ramach programów „Czyste powietrze”, „Mój prąd”. Poza tymi działaniami prowadzone są różnorodne akcje informacyjne czy konkursy np. w szkołach podstawowych zwiększające świadomość dzieci i młodzieży w powyższym zakresie. Nadal jednak zauważalna jest niska jakość powietrza atmosferycznego w szczególności w okresie zimowym, na którą negatywnie wpływa przede wszystkim niska emisja.

W latach 2010 – 2020 dochody budżetu Gminy Gać ulegały corocznemu zwiększaniu jedynie 2019 rok był spadkowy. W 2010 r. wynosiły one 11,5 mln zł, natomiast w 2020 już niespełna 27 mln zł. Wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Gać był nieznacznie niższy od średniej wyznaczonej dla powiatu przeworskiego (5 159,93 zł) oraz województwa (5 126,55 zł). W analizowanym okresie kwota długu wahała się na zbliżonym poziomie co w stosunku do wzrastających dochodów jest wskaźnikiem pozytywnym.

Wśród dochodów budżetowych każdej jednostki samorządowej najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej. Udział dochodów własnych budżetu Gminy w dochodach ogółem w okresie 2010 do 2019 wahał się między 16 a 24 %. Zwiększył się natomiast udział procentowy dotacji, które w 2010 roku stanowiły 29 % a w 2019 już 40 %. Jednocześnie zmniejszył się udział subwencji z 48 % w 2010 do 34 % w 2019 r. Wśród dochodów własnych budżetu Gminy największe znaczenie odgrywają kwoty wynikające z podatku PIT tj. ponad 2 mln zł, podatku od nieruchomości ponad 1 mln zł oraz podatku rolnego ponad 0,65 mln zł. Najważniejszą przyczyną zmniejszania się udziału subwencji oraz brak wzrostu dochodów własnych w dochodach ogółem jest zwiększenie dotacji na realizację programu „Rodzina 500+”. Tendencja ta jest obserwowana we wszystkich gminach w Polsce. Porównując dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach w powiecie przeworskim można stwierdzić, iż w Gminie Gać wskaźnik ten znajduje się poniżej średniej dla wszystkich jednostek.

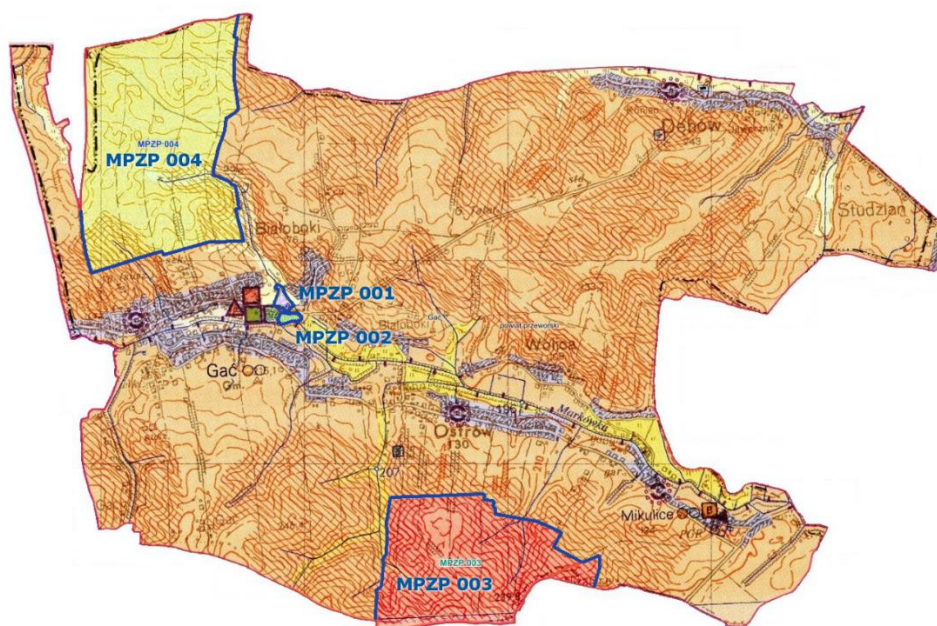
WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ

Położenie Gminy Gać w centralnej części województwa podkarpackiego oraz w niedalekiej odległości od stolicy województwa ma zarówno pozytywne jak i negatywne konsekwencje. Z jednej strony bliskie położenie dużej aglomeracji miejskiej umożliwia łatwiejszy dostęp do miejsc pracy ale jednocześnie powoduje migracje mieszkańców z terenu Gminy do pobliskich miast. Bliskie położenie większych ośrodków gospodarczych oraz strefy ekonomicznej, a także teren rolniczy gminy z wysokimi klasami gruntów przyczynia się do braku zainteresowania potencjalnych inwestorów terenami, które mogłyby zostać przeznaczone pod inwestycje w rozwój przedsiębiorczości.

Gmina charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną. Gmina znajduje się w niedalekiej odległości od autostrady A4 i drogi krajowej nr 4. Poza tym przez teren Gminy przebiega droga wojewódzka oraz liczne drogi powiatowe. Na terenie Gminy znajdują się 24 przystanki komunikacji autobusowej. Niestety liczba wykonywanych kursów przez lokalnych przewoźników jest niewystarczająca w szczególności w dni wolne od pracy.

Na terenie JST nadrzędnym dokumentem planistycznym jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne są 4 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wśród nich są dwa miejscowe plany farmy wiatrowej, które w znaczącym stopniu ograniczają zabudowę mieszkaniową, a tym samym hamują rozwój Gminy.

Rys. 1 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydaje się decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Porównanie liczby wydanych decyzji w Gminie Gać na tle powiatu przeworskiego wskazuje na porównywalną ilość. Średnia roczna ilość wydanych decyzji dla okresu 2015 – 2019 na 1 tys. mieszkańców dla powiatu przeworskiego wynosiła 7 decyzji i tyle samo dla Gminy Gać. Najwięcej nowych decyzji w latach 2015-2019 wydanych zostało dla miejscowości Gać - 79, natomiast najmniej dla miejscowości Wolica - 5.

OCENA JAKOŚCI ŻYCIA W GMINIE NA PODSTAWIE BADAŃ ANKIETOWYCH

Na potrzeby *Diagnozy* stanu społeczno–gospodarczego Gminy Gać przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w Gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badania prowadzone były w dniach od 23 lutego do 15 kwietnia 2021 roku.

Respondenci odpowiadali na pytania z zakresu oceny ogólnej, sfery społecznej, gospodarki, środowiska i przestrzeni, infrastruktury technicznej, edukacji i kultury oraz turystyki i rekreacji. Łącznie zebrano 232 ankiet, z których największą część stanowiły kobiety (55,17 %). Pod względem wieku mieszkańców najwięcej z nich było w przedziale 35 – 44 lat (38,79 %), a 73,27 % wszystkich respondentów było osobami pracującymi. Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik do opracowania.

OCENA SYTUACJI GMINY

W ankietach w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza oceną bardzo złą, a 5 oznaczało ocenę bardzo dobrą, mieszkańcy najlepiej oceniają działania w zakresie edukacji i kultury (średnia ocena wynosiła 3,48), z kolei najgorzej gospodarka (średnia ocen wynosiła 2,67). Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,70 do 3,44. Średni wynik Gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 3,15.

Wykres 2. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

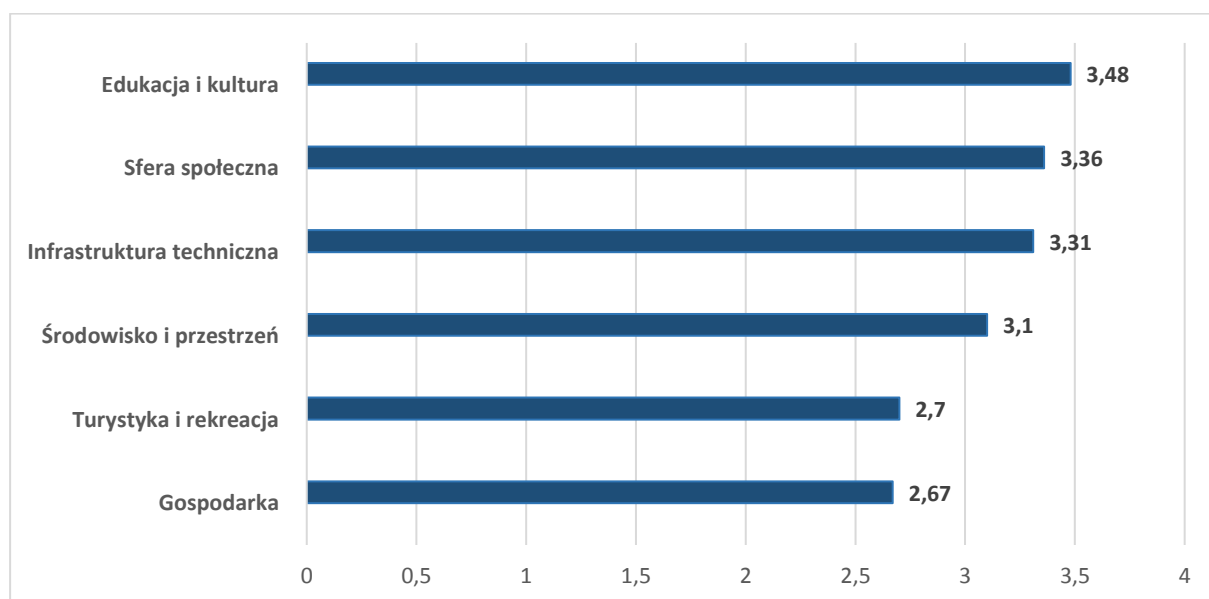

Tabela poniżej przedstawia elementy najlepiej i najgorzej oceniane przez ankietowanych w poszczególnych obszarach. Najniżej ze wszystkich obszarów oceniona została możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy (1,89). Mieszkańcy wskazali również na duży problem w zakresie warunków i możliwości prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej, dostępności transportu publicznego, atrakcyjności turystycznej Gminy, bazy turystyczno-wypoczynkowej, oferty spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży i dorosłych. Powyższe elementy uzyskały średnią ocenę w przedziale od 2,06 do 2,5, co oznacza, że mieszkańcy mają w stosunku do nich złą opinię.

Tabela 1. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

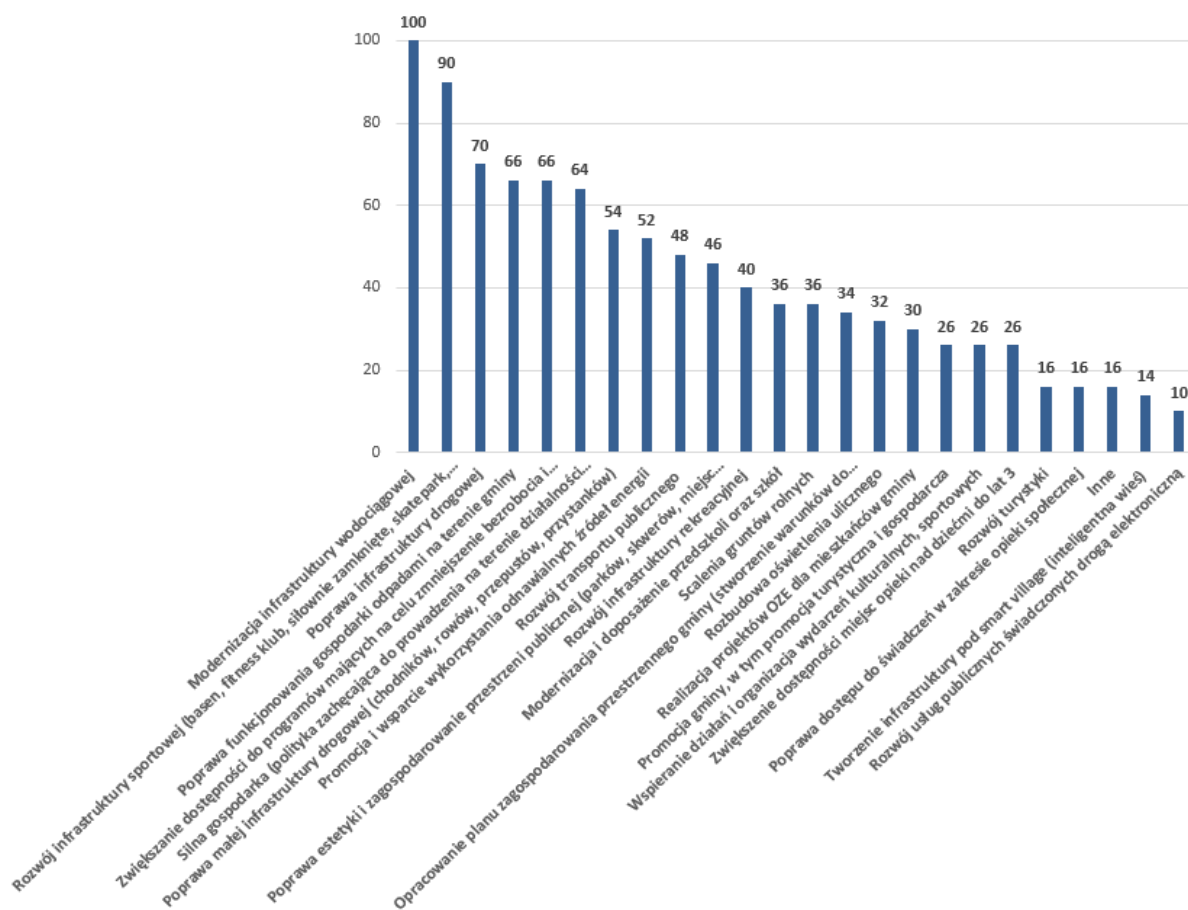
Obszar	Najlepiej oceniane	Najgorzej oceniane
Sfera społeczna	Dostęp do miejsc opieki nad osobami starszymi	Poziom zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej
Gospodarka	Rolnictwo jako istotny element rozwoju gminy	Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy
Środowisko i przestrzeń	Jakość środowiska naturalnego na terenie gminy	System odbioru odpadów
Infrastruktura techniczna	Infrastruktura kanalizacyjna wraz z oczyszczalnią	Stan infrastruktury wodociągowej
Edukacja i kultura	Dostępność i jakość edukacji przedszkolnej	Różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych odbywających się na terenie gminy
Turystyka i rekreacja	Dbłość o obiekty zabytkowe	Baza turystyczno-wypoczynkowa

Wskazać należy, że średnio żadna dziedzina funkcjonowania Gminy nie została wyróżniona oceną bardzo dobrą. Najwyższą ocenę wśród mieszkańców zdobyła dostępność i jakość edukacji przedszkolnej, dostęp do miejsc opieki nad osobami starszymi, dostęp do żłobków, dostęp do miejsc opieki nad osobami niepełnosprawnymi, aktywność stowarzyszeń z terenu gminy, rolnictwo jako istotny element rozwoju gminy, stan oświetlenia przy drogach i miejscach publicznych oraz dostępność i jakość edukacji podstawowej (powyższe obszary zdobyły ocenę powyżej 3,5).

POŻĄDANE PRIORYTETY ROZWOJOWE

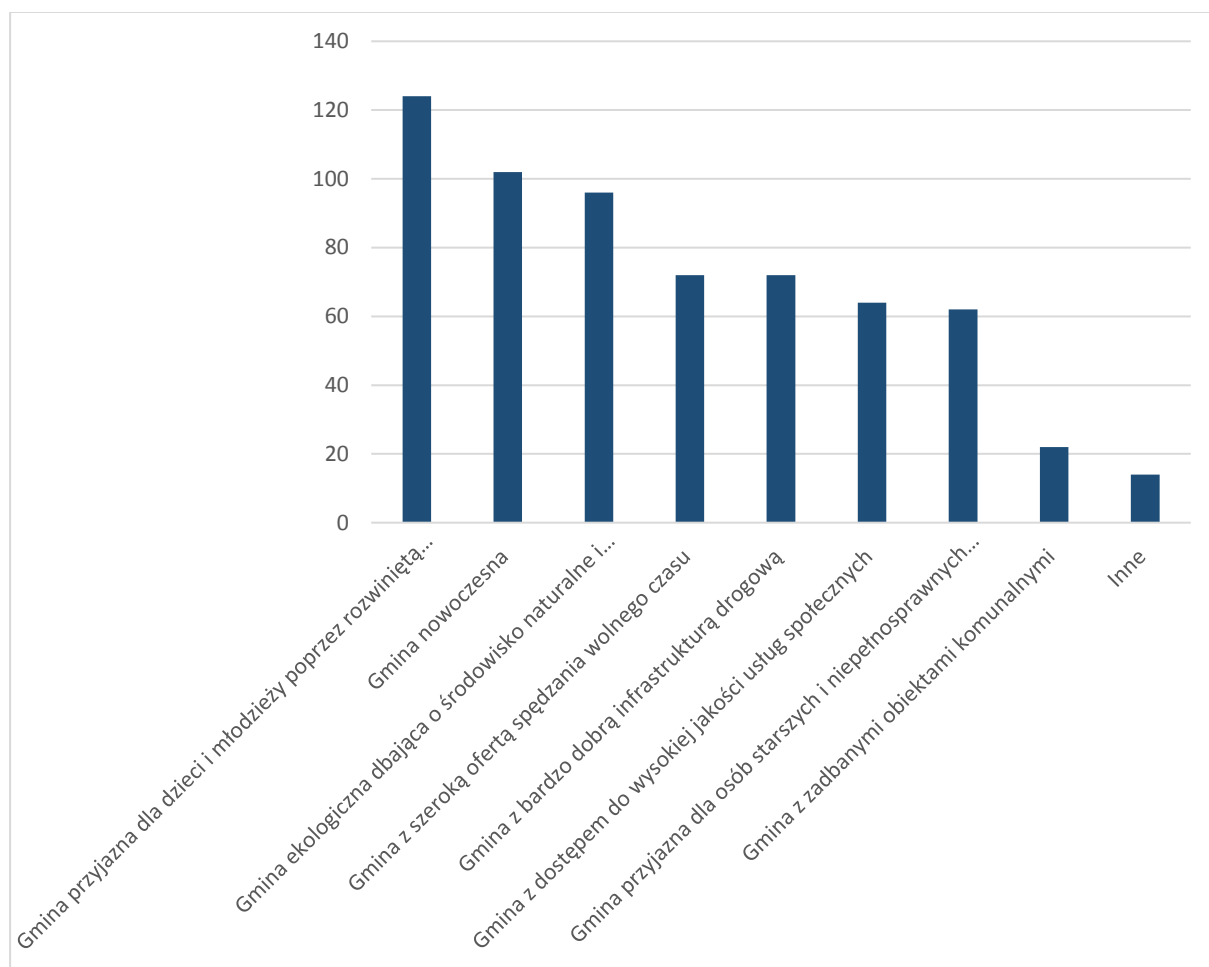
W ankiecie należało wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy. Wśród najczęściej wskazywanych znalazły się modernizacja infrastruktury wodociągowej (9,86 % odpowiedzi), rozwój infrastruktury sportowej (basen, fitness klub, siłownie zamknięte, skatepark, pumtrack itp.) (8,88 % odpowiedzi), poprawa infrastruktury drogowej (6,9 % odpowiedzi), poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gmin (6,51 % odpowiedzi), zwiększanie dostępności do programów mających na celu zmniejszenie bezrobocia i patologii (6,51 % odpowiedzi), silna gospodarka (polityka zachęcająca do prowadzenia na terenie działalności gospodarczej, tworzenia nowych miejsc pracy) (6,31 % odpowiedzi), poprawa małej infrastruktury drogowej (chodników, rowów, przepustów, przystanków) (5,33 % odpowiedzi), promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (5,13 % odpowiedzi). Pozostałe priorytety uzyskały poniżej 5 % odpowiedzi. Najmniej priorytetowymi według mieszkańców są: rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną, tworzenie infrastruktury pod smart village (inteligentna wieś), poprawa dostępu do świadczeń w zakresie opieki społecznej oraz rozwój turystyki. Otrzymały one poniżej 2 % odpowiedzi.

Wykres 3. Główne priorytety rozwoju Gminy Gać według ankietowanych

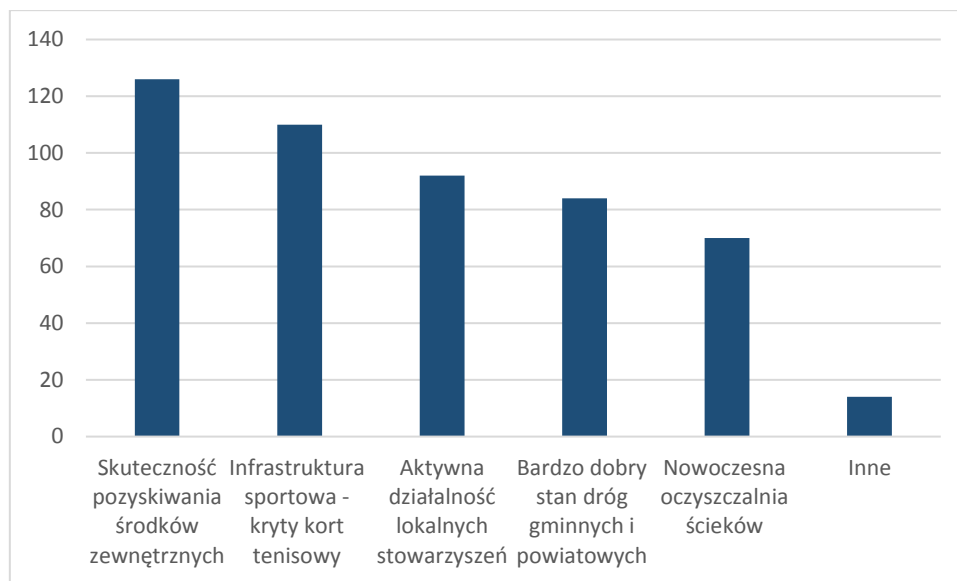
Kolejnym pytaniem zadaniem w ankiecie było wskazanie elementu, który miałby zostać wizytówką Gminy. Wskazuje ono również na pożądane priorytety rozwoju według mieszkańców. Najczęściej mieszkańcy wskazywali na Gminę przyjazną dla dzieci i młodzieży poprzez rozwiniętą infrastrukturę rekreacyjną i sportową, Gminę nowoczesną oraz Gminę z szeroką ofertą spędzania wolnego czasu.

Wykres 4. Główne cechy Gminy Gać, które powinny być jej wizytówką

Ostatnim pytaniem zadaniem w ankiecie było wskazanie elementów wyróżniających Gminę Gać, które są przewagą w porównaniu do gmin sąsiednich. Wśród najczęściej typowanych odpowiedzi mieszkańcy wskazywali skuteczność pozyskiwania środków zewnętrznych oraz infrastrukturę sportową – kryty kort tenisowy.

Wykres 5. Elementy wyróżniające Gminę Gać

Przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców wskazują, że kluczowe dla rozwoju i wymagające interwencji obszary to:

- 1) gospodarka,
- 2) turystyka i rekreacja,
- 3) środowisko i przestrzeń,
- 4) infrastruktura techniczna.

Zdaniem mieszkańców najważniejszym elementem, który poprawi jakość życia w Gminie jest podjęcie działań w zakresie gospodarki (m. in. podjęcie działań zmierzających do zwiększenia liczby miejsc pracy, zwiększenie dostępności do transportu publicznego, stworzenie warunków i możliwości do prowadzenia działalności gospodarczej oraz zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw).

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ona porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizę dokonano w oparciu o:

- 1) wnioski z opisu charakterystyki Gminy,

- 2) dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z Gminy oraz źródeł zewnętrznych,
- 3) wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w dniach od 23 lutego do 15 kwietnia 2021 roku,
- 4) wnioski z warsztatu strategicznego z Zespołem ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2027, dotyczącym określenia mocnych i słabych stron Gminy Gać oraz szans i zagrożeń.

Analizę SWOT dla Gminy Gać przedstawia poniższe zestawienie.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• infrastruktura drogowa• infrastruktura sportowa• rolnictwo• skuteczność pozyskiwania środków zewnętrznych• aktywna działalność lokalnych stowarzyszeń• nowoczesna oczyszczalnia• czyste środowisko• dobre połączenia komunikacyjne• położenie geograficzne• baza oświatowa, kulturalna• opieka żłobkowa i przedszkolna• bezpieczeństwo• opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi• spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej• brak uciążliwego przemysłu• wysokie klasy gruntów• stan obiektów zabytkowych	<ul style="list-style-type: none">• mała liczba miejsc pracy• transport publiczny• infrastruktura wodociągowa• spadek liczby ludności• spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym• ujemny przyrost naturalny• brak turystyki• brak planu zagospodarowania przestrzennego• niedostatecznie rozwinięta baza gastronomiczna• infrastruktura rekreacyjna• brak własnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych• mała liczba przedsiębiorstw• brak zintegrowania i utożsamiania się mieszkańców z Gminą• niewystarczająca ilość dostępnych terenów inwestycyjnych będących własnością Gminy

SZANSE

- możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych
- rozwój turystyki i agroturystyki
- rozwój gospodarczy kraju
- rozwój znaczenia energii odnawialnej
- akcje promujące gminę
- pozyskanie inwestorów
- spadająca liczba bezrobotnych
- zwiększająca się świadomość ekologiczna i rozwój alternatywnych źródeł energii
- zwiększające się zainteresowanie mieszkańców odnawialnymi źródłami energii

ZAGROŻENIA

- starzejące się społeczeństwo
- brak miejsc pracy
- negatywne tendencje demograficzne
- brak bazy okołoturystycznej
- brak oferty inwestycyjnej
- brak możliwości rozwoju miejscowości (plan zagospodarowania pod elektrownie wiatrowe)
- wysokie koszty zagospodarowania odpadów
- zwiększająca się ilość odpadów komunalnych
- zmniejszanie się stopnia pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową
- zmiany klimatyczne powodujące ryzyko wystąpienia suszy, podtopień i powodzi

STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY GAĆ

MISJA I WIZJA

Misja jest to element *Strategii*, który ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Jest indywidualnym, generalnym planem ukształtowania mocnej pozycji jednostki samorządu terytorialnego wśród innych jednostek. Z jednej strony stanowi przesłanie i obietnicę skierowaną do mieszkańców Gminy, dzięki której działalność władz powinna być lepiej zrozumiała dla wszystkich mieszkańców. Z drugiej natomiast definiuje sposób, w jaki chce by Gmina była postrzegana przez jej otoczenie. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Jest to ścieżka, jaką należy podążać do osiągnięcia Wizji.

Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Gać brzmi:

MISJA GMINY GAĆ

Misją gminy Gać jest dążenie do podwyższenia poziomu życia mieszkańców, począwszy od zapewnienia niezbędnych potrzeb związanych z odpowiedniej jakości infrastrukturą i gospodarką z zachowaniem równowagi środowiskowej i ekonomicznej, możliwością rozwoju osobistego, a także gwarancją odpowiedniej opieki nad młodzieżą i seniorami.

Wyżej zaprezentowane kierunki rozwoju zaproponowane w *Misji* odpowiadają przede wszystkim na bieżące potrzeby lokalnej społeczności. Dzięki pełnemu wykorzystaniu potencjału Gminy Gać będzie możliwy jej wszechstronny rozwój społeczno-gospodarczy. Jednocześnie z poprawą sytuacji gospodarczej będzie następował wzrost jakości życia mieszkańców.

Strategia Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2027 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację gminy. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie powstawania dokumentu istotne jest stworzenie *Wizji*, czyli obrazu Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej *Strategii*.

Wizja ukazuje Gminę Gać w perspektywie strategicznej zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych celów.

Wizja Gminy Gać obrazuje stan docelowy Gminy w 2027 roku. Ukazuje aspiracje władz i mieszkańców gminy, jednocześnie jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Po uwzględnieniu zmieniającej się sytuacji w otoczeniu, wzrost możliwości rozwojowych i oczekiwań mieszkańców, *Wizja* Gminy Gać w 2027 roku brzmi następująco:

WIZJA GMINY GAĆ

Gmina Gać miejscem wysokiej jakości życia dzięki:

- ✓ **rozwiniętej gospodarce lokalnej z nowoczesną infrastrukturą techniczną**
- ✓ **atrakcyjnemu położeniu, estetycznej i uporządkowanej przestrzeni**
- ✓ **sprawnej komunikacji publicznej**
- ✓ **aktywnej, zintegrowanej społeczności**
- ✓ **czystości środowiska naturalnego**
- ✓ **rozwiniętej turystyce lokalnej**
- ✓ **szerokiej ofercie spędzania wolnego czasu z rozwiniętą infrastrukturą rekreacyjną**
- ✓ **nowoczesnej infrastrukturze sportowej**

Konstrukcja niniejszej *Wizji* opiera się na założeniach stałego rozwoju Gminy Gać przy wykorzystaniu jej zasobów. Wykorzystanie posiadanego potencjału, przy pomocy środków własnych oraz zewnętrznych przyczyni się do przyśpieszenia procesów modernizacyjnych lokalnej gospodarki, pobudzenia miejscowej przedsiębiorczości, a przez to poprawy poziomu życia mieszkańców.

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE PRZESTRZENNYM, GOSPODARCZYM I SPOŁECZNYM. KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

W rezultacie przeprowadzonej *Diagnozy* sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Gać, uzupełnionej o wyniki badania ankietowego, wywiady z opiniotwórczymi mieszkańcami Gminy oraz konsultacji z szerokim gronem pracowników Urzędu Gminy i podległych jednostek a także radnych sformułowane zostały strategiczne cele rozwoju gminy Gać. Bazują one na zidentyfikowanych wcześniej uwarunkowaniach rozwojowych Gminy (a więc przede wszystkim posiadanych wewnętrznych atutach i pojawiających się w otoczeniu szansach, ale także uwzględniając najistotniejsze wewnętrzne problemy i zewnętrzne zagrożenia) i wytyczają główne kierunki jej dalszego rozwoju. Realizacja celów, w perspektywie objętej niniejszym planem, powinna w znacznym stopniu przybliżyć osiągnięcie pożądanego stanu rozwoju Gminy, określonego w jej *Wizji*.

Strategiczne cele rozwoju Gminy są następujące:

CEL I: Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność z dbałością ochrony środowiska

CEL II: Rozwój gospodarczy zwiększający konkurencyjność obszaru

CEL III: Rozwój społeczny wzmacniający aktywność mieszkańców

Cele te bezpośrednio nawiązują do *Misji i Wizji* rozwoju Gminy. Do ich osiągnięcia będzie prowadziła realizacja określonych projektów strategicznych, w szczególności związanych z poprawą technicznych i społecznych warunków życia. W wyniku tego będzie następowało stopniowe i konsekwentne przybliżanie się do osiągnięcia pożądanego statusu rozwoju Gminy, określonego w jej *Wizji*. Plan strategiczny w rozumieniu jego twórców - przedstawicieli społeczności lokalnej - nie jest bowiem tylko ogólnym zestawieniem mało realnych do zrealizowania życzeń, lecz dokumentem zawierającym listę zadań do wykonania w określonym czasie. W momencie zatwierdzenia przez Radę Gminy, dokument ten stanie się podstawą pracy wszystkich pracowników samorządu.

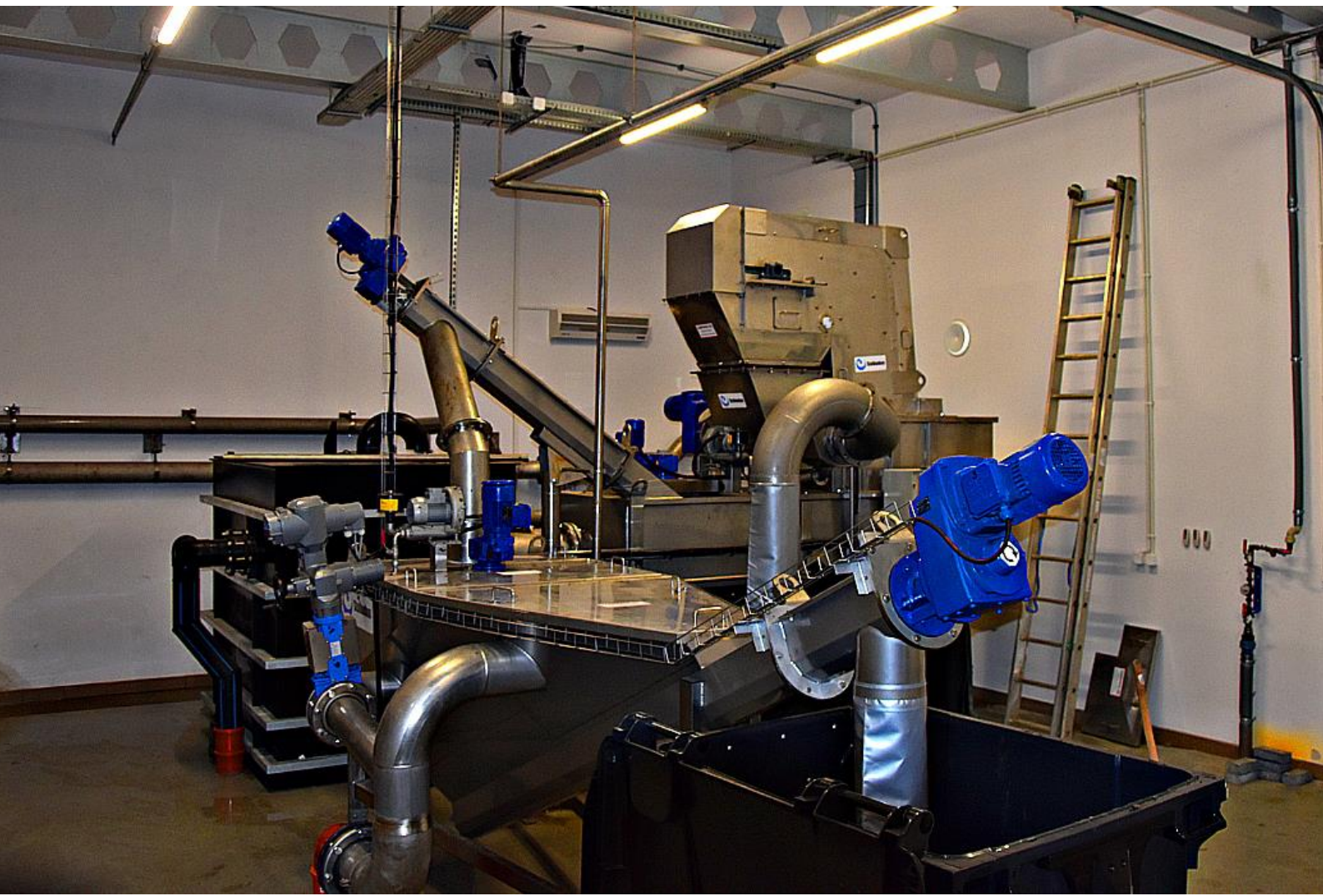
Schemat celów Strategii Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2030

<p>Cel Strategiczny 1.</p> <p><i>Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność z dbałością o ochronę środowiska</i></p>	<p>Cel Strategiczny 2.</p> <p><i>Rozwój gospodarczy zwiększający konkurencyjność obszaru</i></p>	<p>Cel strategiczny 3.</p> <p><i>Rozwój społeczny wzmacniający aktywność mieszkańców</i></p>
<p>Cel operacyjny 1.1. <i>Zwiększenie dostępności, bezpieczeństwa i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej</i></p> <p>Cel operacyjny 1.2. <i>Poprawa ładu przestrzennego i estetyki terenu poprzez prowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej</i></p> <p>Cel operacyjny 1.3. <i>Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych</i></p> <p>Cel operacyjny 1.4. <i>Podniesienie atrakcyjności turystycznej</i></p>	<p>Cel operacyjny 2.1. <i>Pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości</i></p> <p>Cel operacyjny 2.2. <i>Podniesienie jakości i rozwój nowoczesnej infrastruktury</i></p> <p>Cel operacyjny 2.3. <i>Działania zmierzające do podniesienia jakości życia mieszkańców</i></p> <p>Cel operacyjny 2.4. <i>Promocja inwestycyjna gminy</i></p>	<p>Cel operacyjny 3.1. <i>Zapewnienie systemu pomocy, wsparcia i aktywizacji wszystkich grup społecznych</i></p> <p>Cel operacyjny 3.2. <i>Tworzenie warunków do rozwoju polityki społecznej</i></p> <p>Cel operacyjny 3.3. <i>Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji</i></p> <p>Cel operacyjny 3.4. <i>Rozwój oferty kulturalnej oraz aktywnego spędzania czasu wolnego</i></p>

Cele strategiczne odwzorowują obszary rozwojowe w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

W tej części *Strategii* przedstawiono kierunki działań dla poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych, w których określono przykładowe zadania priorytetowe do realizacji.

Kierunki działań oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Odpowiadają na pytanie „co jest do zrobienia?”. Kierunki działań (zwane też zadaniami, działaniami, kierunkami interwencji – w zależności od stopnia ich szczegółowości) służą realizacji założonych celów, są podstawą wdrażania strategii. *Strategia* powinna określać kierunki działań lub jeśli to możliwe konkretne działania.

CEL STRATEGICZNY I:

Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność z dbałością o ochronę środowiska

CELE OPERACYJNE:

- 1.1. Zwiększenie dostępności, bezpieczeństwa i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej
- 1.2. Poprawa ładu przestrzennego i estetyki terenu poprzez prowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej
- 1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych
- 1.4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej

Cel strategiczny zakłada stworzenie atrakcyjnej przestrzeni, zwiększającej dostępność przy zachowaniu dbałości o ochronę środowiska. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez zwiększenie dostępności komunikacyjnej, zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i jakości ruchu drogowego, poprawę spójności zagospodarowania przestrzennego oraz estetyki terenu, realizację działań proekologicznych z dbałością o ochronę środowiska przy jednoczesnej dbałości i rozwoju turystyki gminnej.

CEL STRATEGICZNY 1. ROZWÓJ PRZESTRZENNY ZWIĘKSZAJĄCY DOSTĘPNOŚĆ Z DBAŁOŚCIĄ OCHRONY ŚRODOWISKA

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>1.1. Zwiększenie dostępności, bezpieczeństwa i funkcjonowania infrastruktury komunikacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie spójnej sieci dróg • Bieżące remonty dróg gminnych • Modernizacja, budowa i przebudowa kluczowych dla gminy dróg w celu wzmocnienia powiązań wewnętrznych i zewnętrznych (przedsięwzięcia wspólnie realizowane z powiatem i województwem) • Budowa chodników przy drogach gminnych • Budowa miejsc parkingowych przy obiektach użyteczności publicznej • Remonty i budowa wiat przystankowych • Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego • Lobbowanie na rzecz rozwoju sieci transportu zbiorowego na obszarze gminy • Dostosowanie systemu komunikacji autobusowej do potrzeb mieszkańców Gminy • Stworzenie sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy Gać • Objęcie monitoringiem terenów użyteczności publicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie natężenia ruchu drogowego • Zwiększenie stopnia przepustowości dróg na terenie Gminy • Poprawa spójności i jakości dróg na terenie Gminy • Poprawa stopnia skomunikowania Gminy z sąsiednimi miastami • Poprawa bezpieczeństwa na drogach i zmniejszenie liczby wypadków • Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy • Zwiększenie stopnia rowerowego skomunikowania Gminy • Zmniejszenie natężenia ruchu drogowego poprzez zastąpienie komunikacji samochodowej komunikacją rowerową • Ograniczenie emisji spalin i innych szkodliwych związków do powietrza 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych dróg (km) • Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km) • Liczba przystanków autobusowych na terenie Gminy (szt.) • Długość linii autobusowych (km) • Średnia liczba kursów autobusowych w ciągu dnia (szt.) • Liczba powstałych punktów monitoringu (szt.) • Liczba wypadków na drogach (szt.) • Liczba nowo wybudowanych lub zmodernizowanych punktów oświetlenia (szt.) • Liczba wybudowanych obiektów służących gromadzeniu i wykorzystaniu wody (szt.)

<p>1.2. Poprawa ładu przestrzennego i estetyki terenu poprzez prowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniająca potencjał rozwojowy poszczególnych obszarów Gminy • Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju w celu objęcia jak największego obszaru Gminy • Tworzenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe i działalność gospodarczą • Poprawa jakości, funkcjonalności i dostępności przestrzeni publicznych • Realizacja inicjatyw dopingujących mieszkańców do dbania o otoczenie, w którym żyją (np. konkurs na najlepiej zagospodarowane przestrzenie prywatne) • Niwelowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w budynkach użyteczności publicznej • Kształtowanie przestrzeni publicznej na terenie Gminy (skwery, place, miejsca rekreacji) • Zachęcanie mieszkańców do budowania spójnego wizerunku gminy poprzez umieszczanie na posesjach jednolitych tabliczek numeracyjnych • Tworzenie terenów zieleni 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego • Stworzenie planu budowy infrastruktury (sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, sieć gazowa, sieć drogowa) na terenach planowanych inwestycji • Ochrona krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska • Zwiększenie dostępności obiektów użyteczności publicznej • Poprawa estetyki i atrakcyjności miejscowości na terenie Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Stopień aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (%) • Stopień pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego powierzchni Gminy (%) • Liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (szt.) • Powierzchnia utworzonych nowych terenów zieleni (ha) • Liczba budynków użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery architektoniczne (szt.) • Liczba utworzonych miejsc rekreacji, skwerów, placów, terenów zieleni itp. (szt.)
--	---	--	--

<p>1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie świadomości i postaw proekologicznych wśród mieszkańców poprzez organizację wydarzeń i imprez proekologicznych oraz social media, prasę i inne dostępne środki przekazu • Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy • Wyposażenie budynków użyteczności publicznej w odnawialne źródła energii dla potrzeb ogrzewania i produkcji energii elektrycznej • Wdrożenie systemu Zielonych Zamówień publicznych • Kontynuacja realizacji programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy • Kontynuacja działań mających na celu wspomaganie indywidualnych gospodarstw domowych w dostępie do odnawialnych źródeł energii (niskoemisyjne źródła ciepła, instalacje solarne, instalacje fotowoltaiczne, termomodernizacja budynków) • Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne lub hybrydowe • Wsparcie inwestycji służących gromadzeniu i wykorzystywaniu wody opadowej w gospodarstwach domowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie ilości wody zatrzymanej na terenie Gminy • Łagodzenie skutków zmian klimatycznych • Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery z tradycyjnych źródeł ciepła • Zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami energii • Poprawa efektywności energetycznej budynków • Rozwój elektromobilności • Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców • Stała kontrola jakości powietrza atmosferycznego • Poprawa warunków życia i stanu zdrowia mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (szt.) • Liczba budynków użyteczności publicznej, w których zainstalowano odnawialne źródła energii (szt.) • Ilość zutylizowanych wyrobów azbestowych (Mg) • Odsetek ludności korzystających z odnawialnych źródeł energii (%) • Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci (szt.) • Liczba stacji ładowania pojazdów elektrycznych na terenie Gminy (szt.) • Liczba przeprowadzonych wydarzeń pro-ekologicznych w ciągu roku (szt.)
---	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja przedsięwzięć obejmujących budowę punktów pozwalających na ładowanie samochodów elektrycznych • Utworzenie systemu roweru gminnego jako element rozwoju ścieżek rowerowych • Poprawa systemu gospodarki odpadami m. in. poprzez budowę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów na terenie Gminy • Likwidacja dzikich wysypisk śmieci 		
1.4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury rowerowej wraz z zapleczem, tworzenie miejsc obsługi rowerzystów, integracja tras, oznakowanie, promocja • Wspieranie rozwoju działalności podmiotów wzmacniających ofertę turystyki i rekreacji w gminie, szczególnie gospodarstw agroturystycznych i branży gastronomicznej • Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne naturalnych zbiorników wodnych • Utworzenie i promocja pola namiotowego przy utworzonych obiektach turystyczno-rekreacyjnych • Opracowanie i promocja oferty gminy w obszarze turystyki, rekreacji, rozrywki i wypoczynku (m.in. produkcja filmów promocyjnych, wydarzenia o charakterze lokalnym i 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa oferty turystycznej i rekreacyjnej Gminy • Zwiększenie atrakcyjności turystycznej (rekreacyjnej) Gminy • Poprawa aktywności fizycznej mieszkańców • Poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznych • Stworzenie bazy gastronomicznej i noclegowej • Stworzenie nowego rowerowego szlaku turystycznego na terenie Gminy • Zwiększenie poziomu uczestnictwa w rekreacji mieszkańców Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych i zmodernizowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.) • Liczba utworzonych pól namiotowych (szt.) • Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km) • Liczba podjętych działań w ramach wsparcia podmiotów wzmacniających ofertę turystyki i rekreacji (szt.) • Liczba podjętych działań w ramach wsparcia inicjatyw gastronomicznych i noclegowych (szt.) • Liczba opracowanych i wdrożonych gier terenowych, portali lub aplikacji prezentujących walory turystyczno-rekreacyjno-kulturowe obszaru (szt.) • Liczba utworzonych ścieżek edukacyjno-przyrodniczych (szt.)

	<p>ponadlokalnym, wydanie map atrakcji turystycznych i informatorów, wydawnictwa, tablice informacyjne itp.)</p> <ul style="list-style-type: none">• Opracowanie gier terenowych stanowiących ciekawą formę zwiedzania miejsc atrakcyjnych turystycznie w gminie• Rozwój ścieżek edukacyjno-przyrodniczych• Stworzenie portalu i aplikacji prezentujących walory turystyczno-rekreacyjno-kulturowe obszaru (wirtualne muzea, kalendarz imprez, szlaki turystyczno-rekreacyjne, ścieżki rowerowe itp.		
--	--	--	--

CEL STRATEGICZNY II:

Rozwój gospodarczy zwiększający konkurencyjność obszaru

CELE OPERACYJNE:

- 2.1. Pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości
- 2.2. Podniesienie jakości i rozwój nowoczesnej infrastruktury
- 2.3. Działania zmierzające do podniesienia jakości życia mieszkańców
- 2.4. Promocja inwestycyjna gminy

Jednym z głównych problemów gminy Gać jest bardzo niski wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości wśród lokalnych jednostek powiatu przeworskiego. Realizacja celu strategicznego II ma przyczynić się do wzmocnienia potencjału gospodarczego poprzez różnorodne działania pobudzające rozwój lokalnych przedsiębiorstw, inwestycje w podniesienie jakości i unowocześnienie posiadanej infrastruktury, działania promocyjne w zakresie rozwoju potencjału inwestycyjnego oraz różnorodne działania zmierzające do podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy Gać.

CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ GOSPODARCZY ZWIĘKSZAJĄCY KONKURENCYJNOŚĆ OBSZARU			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1. Pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> Wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej i lokalizacji inwestycji Tworzenie dogodnych warunków prawnoorganizacyjnych do powstawania i funkcjonowania małej i średniej przedsiębiorczości Przygotowanie kompleksowej oferty inwestycyjnej Wyznaczenie i przygotowanie terenów pod inwestycje Rozwój podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielni socjalnych) współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami otoczenia biznesu Współpraca gminy z instytucjami rynku pracy oraz otoczenia biznesu w zakresie powstawania nowych przedsiębiorstw w oparciu o platformy startowe Rozwój infrastruktury umożliwiającej rozwój przedsiębiorczości i powstawania nowych miejsc pracy Współpraca gminy z Powiatowym Urzędem Pracy oraz innymi instytucjami w zakresie promocji programów nastawionych na 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Zwiększenie liczby nowych inwestycji (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na teren Gminy Zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy Spadek bezrobocia wśród mieszkańców Zwiększenie atrakcyjności Gminy pod względem tworzenia oferty dla nowych mieszkańców i przedsiębiorstw 	<ul style="list-style-type: none"> Powierzchnia terenów aktywizacji gospodarczej wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (ha) Powierzchnia wyznaczonych i przygotowanych terenów pod inwestycje (ha) Powierzchnia gruntów rolnych objętych działaniami scaleniowymi (ha) Liczba zorganizowanych staży i praktyk zawodowych (szt.) Liczba nowo utworzonych podmiotów gospodarczych (szt.) Liczba zrealizowanych szkoleń podnoszących kwalifikacje, uzupełniających lub zmieniających kwalifikacje pracodawców i pracowników przedsiębiorstw lub szkoleń, doradztwa indywidualnego, grupowego umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej (szt.) Liczba podjętych działań w ramach współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i stowarzyszeniami (szt.)

	<p>zwiększenie samozatrudnienia mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none">• Pomoc w zakresie pozyskiwania dofinansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej• Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące szkolenia i doradztwo indywidualne oraz grupowe umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej• Organizacja staży i praktyk zawodowych• Wspieranie realizacji szkoleń podnoszących, uzupełniających lub zmieniających kwalifikacje pracodawców i pracowników przedsiębiorstw• Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej• Wspieranie działań związanych z przekształceniami w rolnictwie w kierunku agroturystyki (doradztwo i pomoc osobom zainteresowanym rozpoczęciem tego rodzaju działalności)• Dokonanie inwentaryzacji potencjału gospodarczego, istniejącej bazy gospodarczej, symboli i produktów w tym produktów ekologicznych		
--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie i wdrożenie planu promocji gospodarczej gminy • Tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju branż wykorzystujących surowce rolne na cele przetwórstwa nieżywnościowego • Kreowanie i podejmowanie lokalnych inicjatyw oraz programów poprawiających atrakcyjność inwestycyjną oraz rozwój przedsiębiorczości we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu oraz instytucjami finansowymi • Scalanie gruntów rolnych 		
2.2. Podniesienie jakości i rozwój nowoczesnej infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja gminnej sieci wodociągowej • Połączenie sieci wodociągów na terenie gminy oraz budowa nowych ujęć wody pitnej • Budowa stacji uzdatniania wody • Rozwijanie i unowocześnianie systemu gospodarki odpadami • Wspieranie działań w dostępie do szerokopasmowego Internetu • Tworzenie miejsc rekreacji ruchowej na terenie Gminy • Systematyczna rozbudowa, modernizacja i dostosowanie bazy sportowej i rekreacyjnej • Zastosowanie nowoczesnych i inteligentnych rozwiązań w zakresie zapewnienia wysokiej jakości dróg 	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienia jakości usług w zakresie dostawy wody dla mieszkańców Gminy • Podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy • Zwiększenie dostępności do nowoczesnej infrastruktury w tym sportowej i rekreacyjnej • Poprawa systemu gospodarki odpadami • Podniesienie jakości powietrza atmosferycznego oraz wzrost świadomości ekologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej (km) • Liczba wybudowanych nowych ujęć wody (szt.) • Liczba wybudowanych stacji uzdatniania wody (szt.) • Liczba utworzonych miejsc rekreacji ruchowej na terenie Gminy (szt.) • Liczba zmodernizowanych obiektów publicznych w tym termomodernizacja (szt.) • Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych (szt.)

	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie i wdrożenie planu budowy infrastruktury sprzyjającej elektro mobilności oraz zintegrowanego transportu • Budowa, przebudowa i modernizacja nowoczesnej infrastruktury edukacyjnej • Modernizacja obiektów publicznych służących społeczności lokalnej • Inwestycje w ramach klastra energii – wytwarzanie, konsumpcja, magazynowanie i sprzedaż energii elektrycznej, ciepła, chłodu energii elektrycznej w transporcie oraz paliw (współpraca gmin w ramach klastra w. in. w zakresie budowy farm PV, kolektorów słonecznych, paneli PV i innych OZE) • Modernizacja energetyczna budynków 		
<p>2.3. Działania zmierzające do podniesienia jakości życia mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie przestrzeni do aktywnego wypoczynku dla młodzieży (skateparki, pumpracki, ścianki wspinaczkowe, parkur, urządzenia do street workout, tor jazdy na rolkach, boiska sportowe, baseny itp.) • Utworzenie i budowa miejsc rekreacji, wypoczynku, spędzania wolnego czasu dla wszystkich grup wiekowych • Opracowanie dokumentacji oraz budowa, odnawianie i urządzanie ścieżek rowerowych, szlaków pieszych służących do użytku publicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców • Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców Gminy o charakterze sportowo-rekreacyjnym • Zwiększenie dostępności oraz jakości usług publicznych • Poprawa estetyki przestrzeni publicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych miejsc aktywnego wypoczynku (skateparki, pumpracki, ścianki wspinaczkowe, parkur, urządzenia do street workout, tor jazdy na rolkach, boiska sportowe, baseny itp.), miejsc rekreacji, spędzania wolnego czasu (szt.) • Długość utworzonych ścieżek rowerowych (km) • Liczba nowych e-usług (szt.)

	<p>(budowa infrastruktury rowerowej – ścieżek, parkingów dla rowerów oraz stojaków, punktów obsługi i napraw)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie centrum wsi poprzez odnawianie lub budowę placów zabaw, siłowni zewnętrznych, stref aktywności, parkingów, chodników, oświetlenia ulicznego itp. • Wzrost poziomu dostępności do usług publicznych świadczonych zdalnie przy wykorzystaniu najnowszych technologii (tzw. e-administracji), cyfryzacja oferty instytucji gminnych, upowszechnianie korzystania przez mieszkańców z usług cyfrowych w administracji samorządowej. • Zapewnienie dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej) w administracji lokalnej • Rozbudowa i modernizacja obiektów kulturalnych dostosowanych do potrzeb różnych grup społecznych • Wykorzystanie nowoczesnych technologii przy rozwoju rekreacji m.in. poprzez połączenie systemu ścieżek rowerowych z aplikacjami typu geocaching 		
<p>2.4. Promocja inwestycyjna gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z organizacjami zewnętrznymi i stowarzyszeniami • Wspieranie istniejących produktów turystycznych i tworzenie nowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie zainteresowania ofertą inwestycyjną Gminy • Zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną i rekreacyjną Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podjętych działań promocyjnych w ramach współpracy z organizacjami zewnętrznymi, stowarzyszeniami i podmiotami prywatnymi (szt.)

	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie i promocja oferty inwestycyjnej Gminy • Rozwój informacji wizualnej • Udział Gminy we wspólnych akcjach promocyjnych z podmiotami zewnętrznymi 	<p>wśród mieszkańców i jednodniowych turystów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie świadomości walorów turystycznych, rekreacyjnych oraz atrakcyjności inwestycyjnej Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podjętych działań w ramach wsparcia produktów turystycznych (szt.) • Liczba podjętych działań w zakresie promocji inwestycyjnej Gminy (szt.)
--	--	---	--

CEL STRATEGICZNY III:

Rozwój społeczny wzmacniający aktywność mieszkańców

CELE OPERACYJNE:

- 3.1. Zapewnienie systemu pomocy, wsparcia i aktywizacji wszystkich grup społecznych
- 3.2. Tworzenie warunków do rozwoju polityki społecznej
- 3.3. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji
- 3.4. Rozwój oferty kulturalnej oraz aktywnego spędzania czasu wolnego

Czynnikami poprawiającymi jakość życia mieszkańców jest również rozwój oferty sportowej, edukacyjnej, kulturowej i innych usług społecznych. W Gminie Gać, jak w całym kraju, obserwuje się starzenie się społeczeństwa. Corocznie liczba osób w wieku poprodukcyjnym ulega zwiększeniu co powoduje konieczność dostosowywania i zmiany oferty usług społecznych. Oferta społeczne powinna również odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności gminnej: zawodowej, wiekowej, czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie społeczne. Cel strategiczny III zakłada więc wszelkie działania mające na celu zaspokojenie potrzeb w powyższym obszarze. W szczególności działania w zakresie rozszerzenia oferty sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, oświatowej, a także usług zapewniających wsparcie osób starszych, z niepełnosprawnością oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ SPOŁECZNY WZMACNIAJĄCY AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>3.1. Zapewnienie systemu pomocy, wsparcia i aktywizacji wszystkich grup społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja warsztatów z zakresu doradztwa zawodowego oraz realizacja kursów dla osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie • Organizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej osób dotkniętych oraz zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym • Poprawa dostępności do obiektów gminnym dla osób ze szczególnymi potrzebami m. in. poprzez zniesienie barier architektonicznych • Wsparcie i realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia – programy zdrowotne i profilaktyczne realizowane we współpracy i samodzielnie przez gminę • Aktywna współpraca pomiędzy Gminą a organizacjami pozarządowymi • Tworzenie warunków do poprawy dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, w tym m.in. psychiatry dziecięcego, psychologa dla wszystkich grup społecznych • Realizacja „Programu opieki wytchnieniowej” lub innych form wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym dzięki zwiększonemu wsparciu tych osób • Zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr i usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach • Poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością, • Stworzenie dobrych warunków do życia i zamieszkania dla rodzin wielopokoleniowych • Podniesienie poziomu bezpieczeństwa oraz świadomości w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie • Polepszenie dostępu do opieki zdrowotnej dla osób niesamodzielnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z różnych form wsparcia (os.) • Liczba obiektów dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami (szt.) • Liczba przeprowadzonych kampanii w zakresie bezpieczeństwa publicznego, zwiększania świadomości w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (szt.) • Liczba organizacji współpracujących z Gminą w zakresie realizacji zadań własnych (szt.) • Liczba działań zapewniających system pomocy i wsparcia dla poszczególnych grup społecznych (szt.)

	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie walki z uzależnieniami, wandalizmem i przestępczością • Realizacja programów profilaktycznych uwrażliwiających społeczność na problem przemocy w rodzinie • Realizacja systematycznych zajęć profilaktycznych dla młodzieży w aspekcie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii • Zwiększenie zakresu i liczby działań profilaktycznych i aktywnych form pomocy dziecku i rodzinie. • Rozwój pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla osób uzależnionych i bezdomnych 		
3.2. Tworzenie warunków do rozwoju polityki społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gać • Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym rozwoju pracy socjalnej i asystentury rodzin oraz prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dla dzieci • Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej • Pomoc prawna, psychologiczna, terapeutyczna, rehabilitacyjna oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępności specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną opiekuńczo - wychowawczą • Zapewnienie dostępności dla rodzin niewydolnych opiekuńczo – wychowawczo do wsparcia grupowego w zakresie kompetencji społecznych niezbędnych do prawidłowego wypełniania roli rodzica • Zwiększenie dostępu do skutecznej pomocy w formie wsparcia o charakterze materialnym ograniczającej skalę ubóstwa przy uwzględnieniu współdziału 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań zapewniających system pomocy i wsparcia dla rodzin przejawiających trudności w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych (szt.) • Liczba osób korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej (szt.) • Liczba osób i rodzin w kryzysie korzystająca z wsparcia prawnego, psychologicznego, terapeutycznego, rehabilitacyjnego (szt.) • Liczba działań zapewniających wsparcie osobom doświadczającym

	<p>inne formy wsparcia dla osób i rodzin w kryzysie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie, w tym m. in. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar (działania informacyjno-edukacyjne, profesjonalna pomoc, ciągłe doskonalenie kompetencji kadry i procesów współpracy) • Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień – informowanie, edukowanie, współpraca ze szkołami, pomoc terapeutyczna itp. • Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym wspieranie różnorodnych form samopomocy oraz stosowanie fakultatywnych i obligatoryjnych klauzul społecznych • Promowanie działań na rzecz rozwoju budownictwa socjalnego, mieszkań chronionych dla osób ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Wspieranie rozwoju systemu opieki nad osobami niesamodzielnymi/zależnymi (osoby starsze, niepełnosprawne, dzieci) 	<p>beneficjentów pomocy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie prawnym, psychologicznym, terapeutycznym, rehabilitacyjnym dla osób i rodzin w kryzysie oraz zapewnienie dostępu do tej pomocy • Wzrost wrażliwości społecznej i instytucjonalnej na obserwowane przejawy przemocy w rodzinie • Zwiększenie dostępu do usług i poszerzenie oferty wsparcia skierowanej do osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. • Wzrost świadomości rodziców na temat złych konsekwencji stosowania kar cielesnych wobec dzieci zwiększenie dostępności do terapii oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin • Zwiększenie zasobów lokalowych dostosowanych do potrzeb mieszkańców zapewnienie warunków służących możliwie pełnej integracji osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych • Rozwój świadomości społecznej na temat problemu niepełnosprawności 	<p>przemocy w tym działania profilaktyczne (szt.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z terapii lub grup samopomocowych dla osób uzależnionych lub ich rodzin (szt.) • Liczba spotkań profilaktycznych z zakresu uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz promujących zdrowy styl życia (szt.) • Liczba powstałych mieszkań socjalnych, mieszkań chronionych (szt.) • Liczba działań zapewniająca integrację osób niepełnosprawnych (szt.)
--	---	---	---

	<p>umożliwiającego aktywizację zawodową opiekunów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój usług środowiskowych wspierających osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny • Uruchomienie wolontariatu dla potrzebujących oraz angażowanie ludzi chętnych do pomocy • Zapewnienie schronienia osobie doświadczającej przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką • Zwiększenie zakresu działań integracji społecznej ze społecznością lokalną osób doświadczonych długotrwałą lub ciężką chorobą, w szczególności osób z zaburzeniami psychicznymi. • Rozwój form umożliwiających seniorom dzielenie się doświadczeniami z osobami młodym • Propagowanie idei pomocy sąsiedzkiej • Tworzenie oferty i infrastruktury aktywnego spędzania czasu wolnego dla młodzieży, w tym w obszarze kultury, sportu i rekreacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie • Umacnianie działań integracji społecznej ze społecznością lokalną • Tworzenie przyjaznej ludzom starszym przestrzeni publicznej • Wzmocnienie więzi społecznych • Zapewnienie dostępu młodzieży do oferty kulturalnej i spędzania wolnego • Pobudzanie pasji i zainteresowań aktywnego udziału w kulturze oraz tworzenie warunków służących rozwojowi osobistemu. 	
<p>3.3. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępności do żłobka lub innych form opieki nad dziećmi do lat 3 • Rozbudowa i modernizacja infrastruktury szkolnej i obiektów edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości nauczania w szkołach • Umożliwienie kontynuacji ścieżki edukacyjnej w lepszych uczelniach dzięki dobrym wynikom egzaminów, wynikającym z wdrożenia oferty zajęć pozalekcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.) • Liczba zmodernizowanych obiektów szkolnych (szt.) • Średnie wyniki nauczania w szkołach (%)

	<ul style="list-style-type: none"> • Wyposażenie obiektów szkolnych w nowoczesny sprzęt i narzędzia edukacyjne • Zapewnienie opieki psychologiczno-pedagogicznej od żłobka do szkoły podstawowej • Rozwój zajęć pozalekcyjnych kształtujących postawy kreatywne i aktywne dzieci i młodzieży • Zapewnienie efektywnego nauczania języków obcych w szkołach • Realizacja programów podnoszących wiedzę i kwalifikacje nauczycieli celem podniesienia jakości i poziomu nauczania • Dążenie do zapewnienia dostępu w jednostkach oświatowych do podstawowej opieki zdrowotnej (pielęgniarka szkolna) • Rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury sportowej przy szkołach, budowa siłowni wewnętrznych, krytej pływalni (również do użytku mieszkańców) • Organizowanie konkursów, zawodów i imprez międzyszkolnych aktywizujących dzieci i młodzież, w szczególności w zakresie rekreacji i sportu 	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba obiektów szkolnych wyposażonych w nowy sprzęt i narzędzia edukacyjne (szt.) • Liczba działań aktywizujących dzieci i młodzież w szczególności w zakresie rekreacji i sportu (szt.) • Liczba miejsc w żłobku (szt.)
3.4. Rozwój oferty kulturalnej oraz aktywnego	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój oferty kulturalnej oraz organizacja zajęć dla młodzieży w godzinach popołudniowo- 	<ul style="list-style-type: none"> • Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze kulturalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych przez Gminę w ciągu roku (szt.)

<p>spędzania czasu wolnego</p>	<p>wieczornych, odpowiadającej jej potrzebom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalsza przebudowa i rozbudowa świetlic wiejskich oraz wykorzystanie ich jako lokalnych centrów kultury i aktywności przy wsparciu animatorów • Rozwój oferty kulturalnej dla poszczególnych grup społecznych i wiekowych • Organizacja kina letniego • Stworzenie księżkomatu przy Gminnej Bibliotece Publicznej • Utworzenie klubu spotkań do wykorzystania przez różne grupy społeczne w celu wymiany doświadczeń np. dla matek z dziećmi • Budowanie kultury uprawiania sportu m. in. poprzez rozszerzenie oferty, promocję aktywnego stylu życia, spotkania z autorytetami w dziedzinie sportu, organizacja warsztatów, wydarzeń lokalnych i ponadlokalnych • Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze sportu • Wspieranie sportowców, w szczególności poprzez programy stypendialne, przyznawanie nagród i wyróżnień sportowych • Organizacja i wspieranie imprez sportowo rekreacyjnych na terenie Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Integracja i aktywizacja mieszkańców różnych grup wiekowych • Rozwój wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego Gminy • Zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców, rozwijanie pasji, zainteresowań • Wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców • Promocja Gminy na zewnątrz 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych zajęć dla młodzieży (szt.) • Liczba przeprowadzonych wydarzeń w ramach kina letniego (szt.) • Liczba przebudowanych obiektów kulturalnych (szt.) • Liczba wydarzeń współorganizowanych z organizacjami (szt.)
---------------------------------------	---	--	---

MODEL STRUKTURY FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY GAĆ

Wprowadzenie do modelu

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Gać jest zobrazowaniem spodziewanych i zaplanowanych w Strategii gminy procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych.

Z jednej strony, ze względu na ukształtowanie terenu, występujące zasoby i obszary cenne przyrodniczo, a także obszary występowania potencjalnych zagrożeń, historycznie ugruntowanie przestrzeni, powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne, a także wiele innych uwarunkowań zastanych, a z drugiej strony w wyniku zdiagnozowanych w strategii problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w ramach modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Gać przedstawiono różne funkcje terenów w gminie, a także obszary szczególnej koncentracji działalności inwestycyjnej i planowane zmiany w przestrzeni gminy.

Ogólne uwarunkowania modelu

Gmina Gać położona jest w środkowej części województwa podkarpackiego, w powiecie przeworskim, stanowiąc jedną z dziewięciu gmin tego powiatu. Siedzibą gminy jest miejscowość Gać, którą dzieli 10 km od Przeworska i 29 km od Rzeszowa.

Gminę Gać charakteryzuje poprawna dostępność komunikacyjna. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska. Jest ona również poprzecinana 4 drogami powiatowymi o łącznej długości ponad 16 km. Układ komunikacyjny gminy uzupełnia 30 publicznych dróg gminnych o łącznej długości niespełna 49 km z czego ponad 34 km dróg o nawierzchni utwardzonej.

Gmina jest typową gminą rolniczą, nie występują na jej terenie obszary chronionego krajobrazu ani inne formy ochrony przyrody. Występuje krajobraz pagórkowaty poprzecinany dolinami rzek Markówka i Nowosiółka. Na terenie w ogóle nie występują lasy. Znajduje się kilka mniejszych naturalnych zbiorników wodnych.

Ze względu na małą powierzchnię gminy gęstość zaludnienia jest dosyć wysoka na tle powiatu, jednak sama liczba mieszkańców zalicza się do jednej z najmniejszych. Struktura osadnicza koncentruje się wzdłuż najważniejszych szlaków drogowych – przede wszystkim wzdłuż dróg powiatowych i drogi wojewódzkiej w szczególności miejscowości Dębów, Ostrów i Mikulice. Rozciągnięcie zabudowy wzdłuż dróg nie sprzyja koncentracji infrastruktury i usług oraz utrudnia kształtowanie przyjaznej dla mieszkańców przestrzeni. Najbardziej zwarte obszary zabudowy znajdują się w miejscowości Gać i części Białobok. Najbardziej zaludnionymi miejscowościami są Gać i Dębów.

Wszystkie miejscowości wyposażone są w kanalizację sanitarną i wodociągową. Na terenie gminy znajduje się również nowa Gminna Oczyszczalnia ścieków odbierająca ścieki z terenu gminy.

W gminie znajduje się 9 zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Podkarpackiego. Należą do nich m. in. pozostałości zespołu zamkowego oraz fortyfikacja bastionowa w Białobokach, budynek mieszkalny z szynkiem i sklepem w Białobokach, Uniwersytet Ludowy oraz budynek gospodarczy a także Kościół parafialny w Gaci, stary cmentarz rzymsko-katolicki z kaplicą cmentarną w Ostrowie. Nie są one połączone infrastrukturą pieszo-rowerową oni oznakowane szlakami. Zabytki gminy stanowią o potencjale turystyki rekreacyjnej, wykorzystanym do tej pory w niewielkim stopniu.

Za organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej na terenie gminy odpowiada przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury w Gaci oraz Gminna Biblioteka Publiczna.

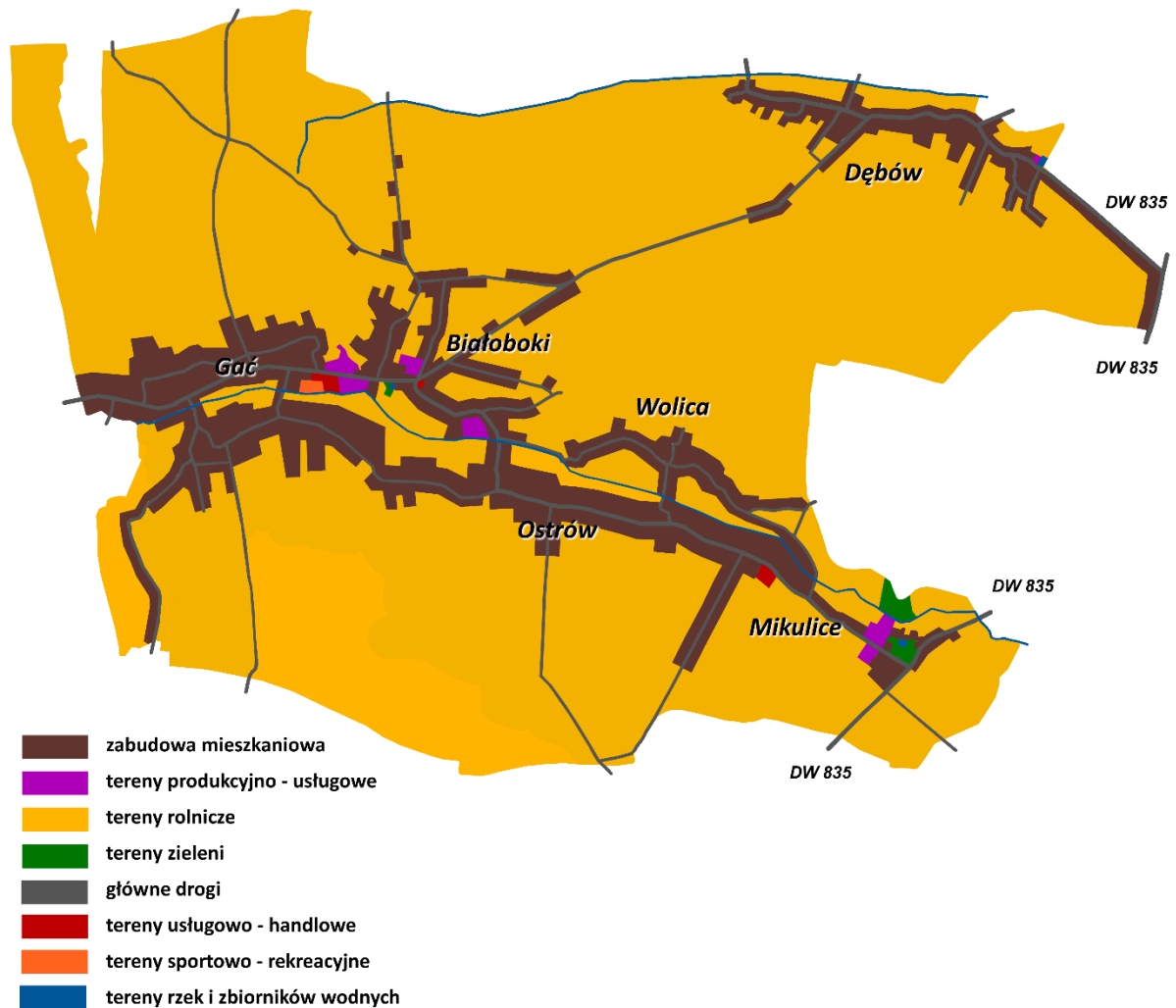
Sieć szkół na terenie gminy tworzą 4 placówki i wszystkie prowadzone są przez gminę, Największe z placówek znajdują się w miejscowości Gać i Dębów.

Funkcje terenów w gminie

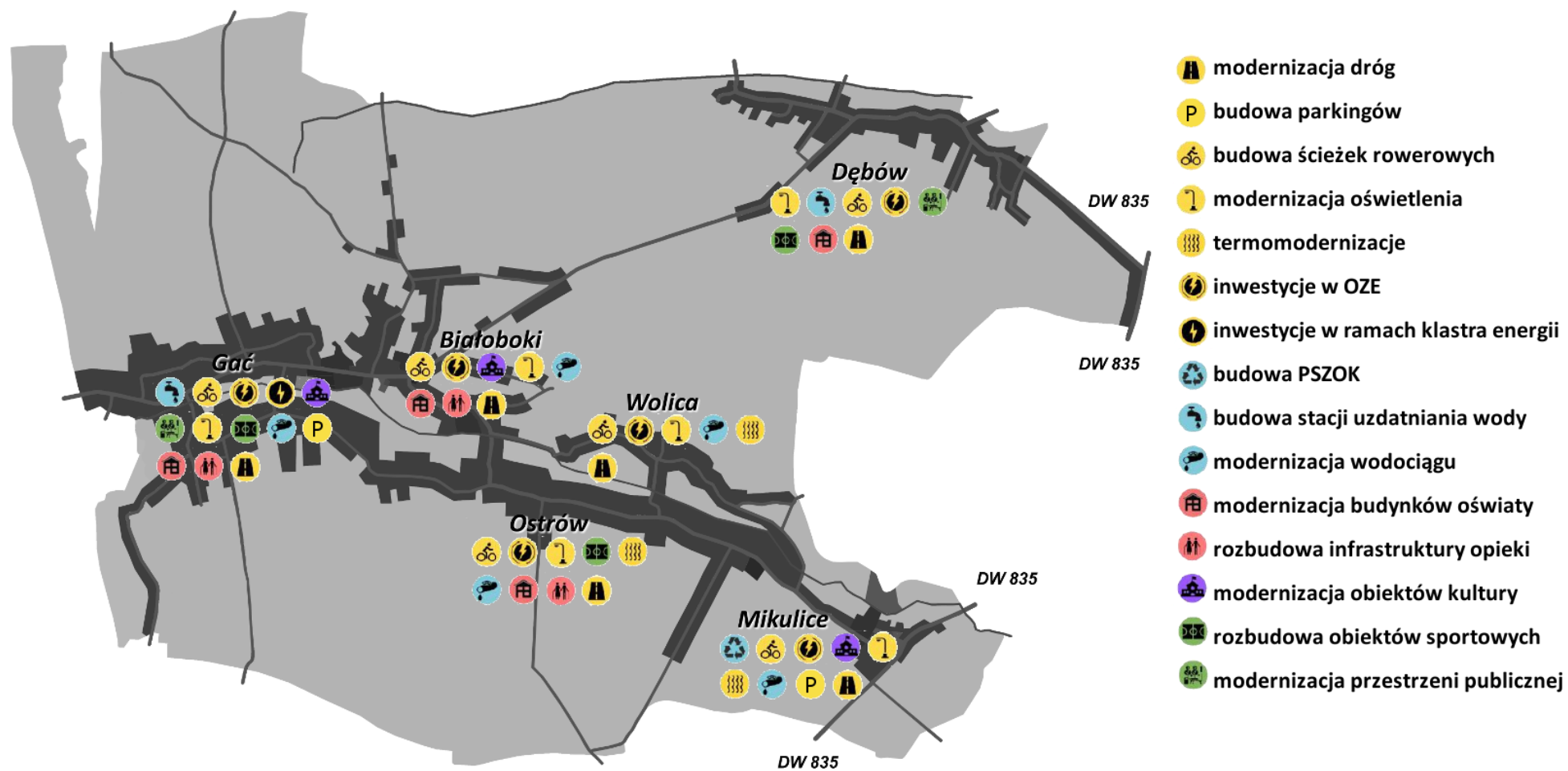
Funkcje terenów w gminie obrazuje poniższy rysunek. Wyodrębniono na nim tereny, na których przewidywany jest rozwój zabudowy w oparciu o dominujące funkcje: tereny mieszkaniowe, którym mogą towarzyszyć tereny o funkcji usługowej, tereny przemysłowe a także tereny o innych dominujących funkcjach: tereny rolnicze, zieleni urządzonej, wody. Wskazano również sieć dróg przebiegających przez teren gminy.

Największy udział w powierzchni gminy Gac mają tereny rolnicze w szczególności grunty orne, które rozlewają się po całym jej obszarze. W szczególności wzdłuż dróg występują liczne zabudowania. Tereny usługowe rozsiane są po całej gminie w szczególności w terenach zabudowy mieszkalnej. Przemysł na terenie gminy funkcjonuje śladowo. Na mapie oznaczone zostały tereny o przeznaczeniu budowy strefy usługowej i produkcyjnej. Na rozmieszczenie nowych terenów zabudowy podstawowy wpływ ma dostępność komunikacyjna. W zabudowie mieszkaniowej zdecydowanie dominują budynki mieszkalne w zabudowie jednorodzinnej oraz zagrodowej.

Rys. 2 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Gać – funkcje terenów w gminie (źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem dokumentów przestrzennych gminy)

Rys. 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Gać – rozmieszczenie planowanych inwestycji i planowane zmiany w przestrzeni gminy

Krótką charakterystyka wybranych obszarów i kierunków interwencji:

- Planuje się kontynuację bieżących remontów dróg oraz inwestycje drogowe. Inwestycje drogowe w szczególności mające za zadanie polepszenie jakości sieci komunikacyjnej, stworzenie spójnej sieci dróg z zastosowaniem nowoczesnych rozwiązań.
- Realizowana będzie modernizacja i rozbudowa infrastruktury sieciowej jako kluczowych inwestycji dla podnoszenia jakości życia mieszkańców i atrakcyjności osadniczej gminy oraz ochrony środowiska naturalnego (m.in. modernizacja wodociągu, budowa stacji uzdatniania wody, itp.)
- Zaplanowana jest także rozbudowa infrastruktury sportowej oraz budowa infrastruktury rekreacyjnej.
- W celu zwiększenia oferty aktywnego spędzania czasu wolnego, a jednocześnie rozwoju alternatywnej formy komunikacji i poprawy jakości powietrza, budowane będą ścieżki rowerowe, punkty obsługi i inna baza towarzysząca. Ścieżki będą integrowane z przygotowaną ofertą turystyczną i rekreacyjną.
- Ważnymi inwestycjami będą inwestycje w infrastrukturę społeczną, modernizacja obiektów szkolnych, obiektów kultury, świetlic wiejskich, bibliotek, itp. Poprawa tej infrastruktury - podobnie jak przestrzeni publicznych składa się na politykę tworzenia miejsc służących integracji lokalnych społeczności i pobudzania lokalnej aktywności społecznej.
- Ze względu na istniejące trendy demograficzne (starzenie się społeczeństwa), planowane są inwestycje w zakresie rozbudowy istniejących miejsc opieki osób starszych i niepełnosprawnych.
- W ramach realizowania obowiązku ustawowego, gmina planuje budowę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w miejscowości Mikulice na terenie starej oczyszczalni ścieków.
- Dbając o poziom zdrowia publicznego w gminie, a także wypełniając zadania nałożone na gminę w ramach Programu Ochrony Powietrza, planuje się realizację szeregu inwestycji związanych z transformacją energetyczną. Dotyczą tego programy wsparcia dla wymiany nie ekologicznych pieców, poprawę wydajności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz szeroki wachlarz inwestycji w OZE. Zakładana jest także współpraca gminy w ramach klastra m.in. w zakresie budowy farm PV, kolektorów słonecznych, paneli PV i innych OZE.

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Gać wynikają z przyjętego i opisanego powyżej modelu. Dotyczą kluczowych jednostek funkcjonalno-przestrzennych. Opis uwzględnia krótką charakterystykę każdej z nich oraz określa najważniejsze zalecenia i wskazówki dotyczące polityki przestrzennej w odniesieniu do tych jednostek.

1. Tereny o funkcjach mieszkaniowych

- Charakterystyka:
 - obszary zabudowy z zabudową jednorodzinną, zabudową wielorodzinną (Mikulice Park) oraz zabudową mieszkaniową – zagrodową, zlokalizowaną w poszczególnych miejscowościach głównie wzdłuż dróg powiatowych, charakteryzujące się głównie zwartą zabudową. Obszary te charakteryzują się częściowo obecną funkcją usługową.
- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - Utrzymanie istniejącej struktury osadniczej z dopuszczeniem uzupełnień i przekształceń, modernizacji oraz wymiany substancji budowlanej;
 - Utrzymanie ograniczenia rozpraszania zabudowy;
 - Kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową;
 - Porządkowanie i przekształcanie chaotycznych układów osadniczych celem tworzenia ładu przestrzennego i funkcjonalnego;
 - Realizacja programów rozwoju inwestycji mieszkaniowych odpowiadających na potrzeby i możliwości gminy;
 - Ograniczenie zabudowy terenów zagrożonych powodziami;
 - Dążenie do kształtowania lokalnych przestrzeni usługowych w centrach miejscowości;
 - Dążenie do rozwoju gospodarstw agroturystycznych;
 - Zwiększenie udziału zieleni w zabudowie mieszkaniowej;
 - Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej;
 - Dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej.

2. Tereny produkcyjne

- Charakterystyka:
 - Obszary pełniące kluczową rolę dla rozwoju gospodarczego gminy zlokalizowane przy głównych drogach powiatowych w poszczególnych miejscowościach

- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - Tworzenie układu kompozycyjno-komunikacyjnego zapewniającego dobrą dostępność terenów i ich obsługę;
 - Działania ograniczające negatywny wpływ terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz np. tworzenie pasów zieleni;
 - Zapewnienie niezbędnych parametrów niezbędnej infrastruktury liniowej;
 - Tworzenie parkingów, składów i magazynów dla zabudowy produkcyjnej;
 - Uzbieranie terenów proporcjonalnie do stopnia zainwestowania i zagospodarowania terenu.

3. Tereny rolnicze

- Charakterystyka:
 - Obszary zajmujące zdecydowaną większość powierzchni gminy stanowiące o charakterze rolniczym gminy. W zdecydowanej większości grunty orne, w niewielkiej ilości łąki, pastwiska, obiekty usługowe i gospodarcze.
- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - Rozwój systemów osadnictwa w dostosowaniu do lokalnych uwarunkowań przy pełnej ochronie wartościowych kompleksów rolnych, przyrodniczych;
 - Przeciwdziałanie degradacji środowiska naturalnego poprzez ograniczanie stosowania środków chemicznych, stosowanie nawozów naturalnych oraz biologicznych metod walki ze szkodnikami upraw rolnych, ochrona gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych, zakaz lokalizacji obiektów oraz urządzeń degradujących środowisko w zakresie zdolności produkcji rolniczej;
 - Przeciwdziałanie rozdrobnieniu areału rolnego na rzecz sprzyjania tendencjom powiększania gospodarstw, podejmowanie działań scaleniowych;
 - Stwarzanie warunków do rozwoju produkcji przetwórczej.

4. Tereny zieleni

- Charakterystyka:
 - Tereny zieleni spełniające funkcje przyrodnicze, uzupełniające funkcje rekreacyjne i turystyczne.
- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
 - Zachowanie oraz tworzenie nowych terenów zieleni;
 - Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej, m.in. pieszej i rowerowej;
 - Dążenie do zwiększenia udziału zieleni wysokiej, tworzenie drobnych zalesień.

5. Tereny usługowo – handlowe

- Charakterystyka:
 - Obszary usługowo – handlowe i administracyjne, istotne ze względu na obsługę mieszkańców gminy oraz gmin sąsiednich, skupiające miejsca pracy. W obszarach tych zlokalizowane są
- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura piesza i rowerowa, węzeł przesiadkowy);
 - Organizacja miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach;
 - Kształtowanie struktury przestrzennej wzmacniającej znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych.

6. Tereny sportowo – rekreacyjne

- Charakterystyka:
 - Obszary obejmujące obiekty sportowe, boiska, tereny rekreacyjne i turystyczne.
- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - Zwiększenia powierzchni terenów zabudowy turystyczno-rekreacyjnej, w tym rekreacji indywidualnej i agroturystyki oraz zróżnicowanych terenów rekreacji i sportu;
 - Realizacja infrastruktury technicznej, w tym bazy letniskowej, noclegowej i usługowej, ciągów pieszo-rowerowych, obiektów aktywności fizycznej;
 - Kreowanie działań rozwojowych w poszczególnych obszarach sportu, rekreacji i turystyki.

7. Wody

- Charakterystyka:
 - Drobne zbiorniki i ciekły wodne w przestrzeni gminy oraz ich bezpośrednia otulina biologiczna.
- Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:
 - Zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i do ziemi oraz składowania substancji niebezpiecznych;
 - Dążenie do poprawy klas czystości wód na obszarze całej gminy;
 - Wykorzystanie terenów przy zbiornikach wodnych dla rozwoju funkcji związanych z rekreacją;

- Strategia postępowania powinna uwzględniać plany gospodarowania wodami, plany zarządzania ryzykiem powodziowym a także plan przeciwdziałania skutkom suszy.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

W Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030 określone zostało podejście terytorialne, które znalazło odzwierciedlenie w identyfikacji obszarów strategicznej interwencji (OSI).

Zgodnie z definicją ustawową, obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne. Samorząd województwa podkarpackiego wskazał w swojej strategii, poza OSI określonymi na szczeblu krajowym (obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz Wschodnia Polska), dodatkowy katalog OSI regionalnych.

Samorząd Województwa do objęcia specjalnym wsparciem wskazał 7 obszarów strategicznej interwencji na poziomie regionalnym. Wśród nich należy wymienić:

- **Subregionalne bieguny wzrostu i miejskie obszary funkcjonalne**

Określone zostały regionalne bieguny wzrostu dla danego subregionu i całego województwa. Rzeszów jako najważniejszy ośrodek miejski oraz zogniskowane wobec niego w sposób równomierny aglomeracje miejskie (Przemyśl, Krosno, Tarnobrzeg, Stalowa Wola, Mielec, Jasło, Lubaczów).

- **Miasta powiatowe i małe**

Działania w tym obszarze zostały ukierunkowane na wzmacnianie potencjału tych miast i ich roli w strukturze osadniczej m.in. poprzez wsparcie w tworzeniu stabilnych podstaw rozwoju, wzrost aktywności gospodarczej i przedsiębiorczej, przemodelowanie rynku pracy, stymulowanie aktywności zdobywania kompetencji przez społeczność lokalną oraz skuteczne budowanie partnerstw.

- **Rzeszów i Rzeszowski Obszar Funkcjonalny**

Rzeszów jako stolica województwa i główny ośrodek regionu stanowi rdzeń Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Charakteryzuje się wysokim potencjałem endogenicznym, który z sukcesem wykorzystuje oraz stymuluje procesy rozwojowe w ROF. W celu utrzymania trendu wzrostu gospodarczego obszaru określono działania wzmacniające konkurencyjność ROF, w tym zwiększenie rozpoznawalności Rzeszowa poza granicami kraju oraz poprawa spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej ROF.

- **Obszary wiejskie**

Na obszarach wiejskich określone zostało zjawisko postępującej marginalizacji i niskiego poziomu jakości życia. Jako kluczową kwestię przeciwdziałającą tym trendom wskazano rozwój infrastruktury w szczególności: wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, teleinformatycznej oraz transportowej. Działania mają być ukierunkowane na rozwój gospodarki i przedsiębiorczości w tym powstawanie miejsc pracy w sektorach pozarolniczych, dostępność do usług publicznych, przekwalifikowanie zawodowe oraz mobilność przestrzenną, przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego.

- **Obszary zagrożone trwałą marginalizacją w województwie**

Podejmowane działania w obszarze mają identyfikować i wzmacniać czynniki rozwojowe obszarów o słabszych perspektywach rozwojowych, wynikających ze struktury społeczno-gospodarczej, peryferyjnego położenia bądź utraty dotychczasowych funkcji. Oczekiwanyimi celami mają być m.in. zwiększenie zasobów infrastrukturalnych w strategicznych sektorach, zdynamizowanie rozwoju społeczno-gospodarczego w oparciu o lokalne potencjały, rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności, poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych, zniwelowanie wykluczenia transportowego.

- **Obszar Bieszczad**

Bieszczady poza szczególnymi uwarunkowaniami środowiskowymi i przyrodniczymi, charakteryzują się skrajnie niską dostępnością przestrzenną zewnętrzną i wewnętrzną oraz niskim poziomem zaludnienia. Powoduje to negatywne warunki rozwojowe utrudniające realizację inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, prowadzenie działalności gospodarczej, jak również dyfuzję działań ukierunkowanych na optymalizację dostępności do podstawowych usług publicznych oraz kształtowanie jakości kapitału ludzkiego i społecznego. Podejmowane działania będą miały na celu w pierwszej kolejności wypełnienie luk infrastrukturalnych w zakresie dostępności przestrzennej i cyfrowej, poprawę stanu systemu wodno-kanalizacyjnego oraz składowania odpadów. Będzie to baza wyjściowa dla rozwoju potencjału Bieszczad w oparciu o unikalne endogeniczne zasoby.

- **Obszar gmin „Błękitnego Sanu”**

Wspólną cechą obszaru jest położenie wzdłuż rzeki San. Wyjątkowość obszaru polega na wspólnym koncentrowaniu uwagi na problematyce gospodarki wodno-kanalizacyjnej całej zlewni Sanu oraz możliwości turystycznego wykorzystania. Podejmowane działania mają mieć na celu kompleksowe rozwiązania problemów gospodarki wodno-kanalizacyjnej oraz wykorzystanie atutów dla pobudzenia rozwoju gospodarczego gmin poprzez rozwój infrastruktury turystycznej, w celu poprawy jakości życia mieszkańców.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY GAĆ WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

W trakcie prac nad strategią, zarówno na etapie diagnostycznym, jak i planistycznym, analizowano możliwość wyznaczenia w gminie Gać lokalnych obszarów strategicznej interwencji. Specyfika gminy oraz rozpoznane zasoby endogeniczne i potencjały gminy, które można wykorzystać do rozwoju zgodnego z przyjętą wizją gminy, zdecydowały o wyodrębnieniu kluczowych obszarów wsparcia. Dotyczą one rozwoju działalności gospodarczej, oferty inwestycyjnej, infrastruktury technicznej (sieci wodociągowej) oraz infrastruktury i oferty rekreacyjnej. Obszary te należy rozumieć jako obszary wzrostu, które w wyniku zaplanowanej interwencji mają stanowić w najbliższych latach przewagi konkurencyjne gminy. W strategii określone zostały działania mające służyć rozwojowi tych obszarów.

ZGODNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY GAĆ NA LATA 2021 – 2027 Z WYTYCZNYMI I ZAŁOŻENIAMI ZAWARTYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2027 jest dokumentem spójnym z dokumentami wyższego rzędu. Przy opracowaniu strategii brano pod uwagę kierunki rozwoju wyznaczone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

Jako cel główny polityki regionalnej kraju określono „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030, wpisuje się w kierunki KSRR. W dokumencie wojewódzkim wyznaczono cztery obszary tematyczne oraz ich cele główne:

1. GOSPODARKA I NAUKA
Wzmacnianie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększanie udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa
2. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców
3. INFRASTRUKTURA DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I ŚRODOWISKA
Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego
4. DOSTĘPNOŚĆ USŁUG
Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmacniania procesów rozwojowych

Strategia Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2027 wpisuje się w założenia powyższych dokumentów. W poniższej tabeli wskazano, które cele Strategii gminnej powiązane są z tymi wskazanymi w Strategii wojewódzkiej.

Tabela 2. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa

Cele Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030	Cele Strategii Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 - 2027
<p>Gospodarka i nauka: Wzmacnianie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększanie udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa</p> <p>1.1. Nauka, badania i szkolnictwo wyższe wspierające gospodarkę: Rozwój szkolnictwa wyższego i sfery badawczo-rozwojowej jako kluczowych czynników stymulujących rozwój gospodarczy regionu</p>	<p>Cel strategiczny 1. Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność z dbałością o ochronę środowiska</p> <p>1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych</p> <p>Cel strategiczny 2. Rozwój gospodarczy zwiększający konkurencyjność obszaru</p> <p>2.1. Pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości</p>

<p>1.2. Inteligentne specjalizacje województwa: Wdrożenie priorytetów RIS dla utrzymania innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki opartej na trafnie zdefiniowanych inteligentnych specjalizacjach gospodarczych oraz wspieranie sektorów wysokiej szansy</p> <p>1.3. Konkurencyjność gospodarki poprzez innowacje i nowoczesne technologie: Zapewnienie dobrych warunków i systemu wsparcia podmiotów gospodarczych i rolnictwa w dostosowaniu do wymagań i potrzeb współczesnej otwartej gospodarki</p> <p>1.4. Gospodarka cyrkularna (Gospodarka obiegu zamkniętego): Dostosowanie procesów gospodarczych do warunków wynikających ze współczesnych standardów środowiskowych</p>	<p>2.2. Podniesienie jakości i rozwój nowoczesnej infrastruktury</p> <p>2.3. Działania zmierzające do podniesienia jakości życia mieszkańców</p> <p>2.4. Promocja inwestycyjna regionu</p> <p>Cel strategiczny 3. Rozwój społeczny wzmacniający aktywność mieszkańców</p> <p>3.3. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji</p>
<p>Kapitał ludzki i społeczny: Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców</p> <p>2.1. Edukacja: Podniesienie jakości edukacji i jej dostosowanie do wyzwań społeczeństwa przyszłości</p> <p>2.2. Regionalna polityka zdrowotna: Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez poprawę dostępności i jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia</p> <p>2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe: Rozwój form i instytucji kultury z uwzględnieniem dziedzictwa oraz wymagań nowoczesności</p> <p>2.4. Rynek pracy: Wsparcie rynku pracy w zakresie aktywizacji zawodowej oraz tworzenia dobrej jakości miejsc pracy</p> <p>2.5. Społeczeństwo obywatelskie i kapitał społeczny: Wzmocnienie podmiotowości obywateli, rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie ich wpływu na życie publiczne</p> <p>2.6. Włączenie społeczne: Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie</p> <p>2.7. Aktywny styl życia i sport: Kształtowanie postaw prozdrowotnych, promocja aktywności fizycznej i wsparcie sportu kwalifikowanego</p>	<p>Cel strategiczny 2. Rozwój gospodarczy zwiększający konkurencyjność obszaru</p> <p>2.1. Pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości</p> <p>2.3. Działania zmierzające do podniesienia jakości życia mieszkańców</p> <p>Cel strategiczny 3. Rozwój społeczny wzmacniający aktywność mieszkańców</p> <p>3.1. Zapewnienie systemu pomocy, wsparcia i aktywizacji wszystkich grup społecznych</p> <p>3.2. Tworzenie warunków do rozwoju polityki społecznej</p> <p>3.3. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji</p> <p>3.4. Rozwój oferty kulturalnej oraz aktywnego spędzania czasu wolnego</p>
<p>Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska: Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego</p> <p>3.1. Bezpieczeństwo energetyczne i OZE: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego</p>	<p>Cel strategiczny 1. Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność z dbałością o ochronę środowiska</p> <p>1.1. Zwiększenie dostępności, bezpieczeństwa i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej</p> <p>1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych</p>

<p>regionu oraz optymalizacji wykorzystania energii i zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym województwa</p> <p>3.2. Rozwój infrastruktury transportowej oraz integracji międzygałęziowej transportu: Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz zrównoważenie struktury komunikacyjnej na obszarze województwa</p> <p>3.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu oraz rozwój transportu publicznego: Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej zapewniającej spójność przestrzenną regionu oraz integrację obszarów funkcjonalnych</p> <p>3.4. Rozwój infrastruktury informacyjno-komunikacyjnej w regionie: Rozbudowa wysokiej jakości sieci informacyjno-komunikacyjnej dla zapewnienia możliwości rozwojowych województwa oraz dostępności do usług</p> <p>3.5. Rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i turystyki: Tworzenie miejsc umożliwiających prowadzenie działalności gospodarczej i rozwój usług turystycznych</p> <p>3.6. Przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi: Zwiększenie odporności wszystkich struktur regionalnych na zagrożenia wynikające ze zmian klimatycznych</p> <p>3.7. Zapobieganie i minimalizowanie skutków zagrożeń antropogenicznych: Ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania rozwoju cywilizacyjnego na stan środowiska</p> <p>3.8. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu: Ochrona środowiska oraz zachowanie różnorodności biologicznej w regionie</p>	<p>1.4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej</p> <p>Cel strategiczny 2. Rozwój gospodarczy zwiększający konkurencyjność obszaru</p> <p>2.1. Pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości</p> <p>2.2. Podniesienie jakości i rozwój nowoczesnej infrastruktury</p> <p>2.3. Działania zmierzające do podniesienia jakości życia mieszkańców</p> <p>2.4. Promocja inwestycyjna regionu</p>
<p>Dostępność usług: Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmacniania procesów rozwojowych</p> <p>4.1. Poprawa dostępności do usług publicznych poprzez wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych: Poprawa dostępności mieszkańców do usług publicznych oraz zwiększenie ich kompleksowości i podniesienie standardu dzięki wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych</p> <p>4.2. Planowanie przestrzenne wspierające aktywizację społeczności i aktywizacja obszarów</p>	<p>Cel strategiczny 1. Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność z dbałością o ochronę środowiska</p> <p>1.1. Zwiększenie dostępności, bezpieczeństwa i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej</p> <p>1.2. Poprawa ładu przestrzennego i estetyki terenu poprzez prowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej</p> <p>Cel strategiczny 2. Rozwój gospodarczy zwiększający konkurencyjność obszaru</p> <p>2.1. Pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości</p>

<p>zdegradowanych: Poprawa zarządzania przestrzenią oraz przeciwdziałanie występowaniu wykluczenia osób i obszarów ze względu na ograniczenia ekonomiczne czy infrastrukturalne</p> <p>4.3. Wsparcie instytucjonalne i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców: Rozwijanie infrastruktury i integrowanie systemów zapewniających wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego</p> <p>4.4. Budowanie i rozwój partnerstwa dla rozwoju województwa: łączenie potencjałów i budowanie partnerstw oraz praktyczna implementacja rozwiązań organizacyjnych i technicznych wzmacniających procesy służące rozwojowi społeczno-gospodarczemu regionu</p> <p>4.5. Współpraca ponadregionalna i międzynarodowa: Rozwój ponadregionalnych i transgranicznych powiązań regionu dla wzmocnienia pozycji konkurencyjnej i wykorzystania szans rozwojowych</p>	<p>2.2. Podniesienie jakości i rozwój nowoczesnej infrastruktury</p> <p>2.3. Działania zmierzające do podniesienia jakości życia mieszkańców</p>
---	--

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII GMINY GAĆ NA LATA 2021 – 2027

System wdrażania, monitorowania i finansowania strategii rozwoju Gminy Gać obejmuje bezpośrednie odniesienie do procedur i zakresu odpowiedzialności za realizację zapisów strategicznych, dokonywanie pomiaru i obserwacji postępów dotyczących realizacji Strategii.

Podstawą systemu jest określenie podmiotów odpowiedzialnych i zaangażowanych w jego wdrażanie, a także wskazanie możliwych źródeł finansowania realizacji *Strategii*. *Strategia* Gminy Gać będzie wdrażana i monitorowana przez uzgodnione i wyznaczone do tego podmioty, a wdrażanie zapisów *Strategii* i monitorowanie jej postępów odbywać się będzie zgodnie z określonymi w Misji rozwoju standardami, tj. prowadzenie dialogu z mieszkańcami, współpraca z partnerami innymi gminami, korzystanie z dobrych praktyk innych JST, prowadzenie działań zespołowych i kreatywnych, otwieranie się na nowe doświadczenia.

Podmiotami zaangażowanymi w proces wdrażania, monitorowania i oceny *Strategii Rozwoju Gminy Gać* oraz pełniącymi w nim określone role będą:

- Wójt Gminy:
 - odpowiada za wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy;
 - wyznacza Opiekuna Strategii.

- Rada Gminy:
 - analizuje postępy wdrażania *Strategii*;
 - akceptuje sprawozdania z realizacji *Strategii*;
 - analizuje i zatwierdza wnioski o aktualizację *Strategii*;
 - uwzględnia zadania zaplanowane do realizacji przy przyjmowaniu budżetu Gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych.
- Opiekun *Strategii*:
 - pełni funkcje koordynacyjne wobec pozostałych Partnerów;
 - mobilizuje zasoby na rzecz realizacji działań zapisanych w *Strategii*;
 - upowszechnia założenia *Strategii* wśród mieszkańców gminy;
 - koordynuje przygotowanie okresowych sprawozdań z realizacji *Strategii*;
 - rekomenduje wprowadzenie zmian do *Strategii*;
 - inicjuje realizację kierunków działań.
- Partnerzy realizacji *Strategii* tj. poszczególne komórki Urzędu Gminy Gać oraz jednostki organizacyjne Gminy Gać:
 - realizują poszczególne kierunki działań;
 - przekazują informację o stopniu realizacji zadań do Opiekuna *Strategii* oraz sporządzają statystyki i dane pomocne w procesie monitorowania;
 - zgłaszają wnioski do zmian w *Strategii*.

Projekty i zadania w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Gać* na lata 2021-2027 będą realizowane w różnych okresach czasowych: od akcji jednorazowych, poprzez działania realizowane przez kilka tygodni, miesięcy, rok, kilka lat, aż do zadań ciągłych.

Strategia wdrażana będzie przy wykorzystaniu zróżnicowanych instrumentów, m. in.: finansowych, prawnych, wdrożeniowych, planowania przestrzennego, organizacyjno-zarządczych i koordynacyjnych, kadrowych, kontrolnych i społecznych.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Strategia Rozwoju Gminy jest dokumentem programującym rozwój gminy na kolejne lata. Wszystkie pozostałe plany i programy strategiczne są względem *Strategii* dokumentami wykonawczymi i powinny pozostać zgodne z jej zapisami, w celu zapewnienia spójności programowania rozwoju.

Przez dokumenty wykonawcze względem *strategii* rozwoju gminy należy rozumieć wszystkie obligatoryjne lub fakultatywne plany, programy funkcjonujące w gminie. W poniższej tabeli wskazano dokumenty, których implementacja ma wpływ na realizację celów *Strategii rozwoju*.

Tabela 3. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Przykładowy obszar tematyczny	Dokument gminny (wykonawczy)	Wytyczne wynikające z działań planu operacyjnego
Planowanie przestrzenne	<ul style="list-style-type: none"> • Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gać • Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego • Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Gać na lata 2017 - 2023 	<ul style="list-style-type: none"> • zgodność zapisów studium z modelem funkcjonalno-przestrzennym gminy przyjętym w strategii • aktualizacja studium w miarę potrzeb oraz w wyniku zmian w prowadzonej polityce przestrzennej • realizacja w programie projektów infrastrukturalnych oraz społecznych
Energetyka	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Gać 	<ul style="list-style-type: none"> • kompleksowa realizacja założeń, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy
Gospodarka komunalna	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, • Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Gać na lata 2016-2021 	<ul style="list-style-type: none"> • kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Gać na lata 2018-2021 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizacja dokumentu i kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w gminnym programie opieki nad zabytkami
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Gać • Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gać na lata 2012-2032 	<ul style="list-style-type: none"> • aktualizacja dokumentu i kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w planie gospodarki niskoemisyjnej • kompleksowa realizacja zadań uwzględnionych w programach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społecznej i ekonomicznej gminy

Polityka społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gać na lata 2016 - 2021 • Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Gać • Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 - 2022 • Program Wspierania Rodziny w Gminie Gać na lata 2019 -2021 • Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Gać na lata 2017 - 2023 	<ul style="list-style-type: none"> • implementacja założeń strategii, monitoring i ewaluacja • kompleksowa realizacja zadań uwzględnionych w programach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy • realizacja przewidzianych w programie rewitalizacji projektów społecznych
Rozwój lokalny	<ul style="list-style-type: none"> • Program Współpracy Gminy Gać z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021 • Plany odnowy miejscowości 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja przewidzianych w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi projektów, szersze wykorzystywanie endogenicznych potencjałów rozwojowych, szersze angażowanie organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych • implementacja oraz bieżąca ewaluacja planu odnowy miejscowości
Zarządzanie kryzysowe	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny plan zarządzania kryzysowego 	<ul style="list-style-type: none"> • Implementacja oraz bieżąca kontrola gminnych planów zarządzania kryzysowego
Finanse publiczne	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Gać • Uchwały budżetowe 	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gać zgodne z przyjętymi w strategii priorytetowymi celami oraz zadaniami do realizacji

MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA DOKUMENTU

Celem systemu monitorowania *Strategii* jest weryfikacja skuteczności działań, określonych w ramach celów strategicznych ujętych w dokumencie. Monitoring pozwoli sprawdzić, czy *Strategia* jest wdrażana zgodnie z planem.

Tym samym monitoring realizacji *Strategii* prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników produktów i rezultatów mających swoje źródło w efektach poszczególnych zadań, uwzględnionych w planach działań dla poszczególnych celów. Wskaźniki służące monitorowaniu realizacji *Strategii*, odnoszące się do poszczególnych jej celów operacyjnych zestawiono w tabelach poniżej.

Monitoring *Strategii*, w tym osiągniętych wskaźników odbywa się raz na trzy lata i jest realizowany do końca września.

W celu przeprowadzenia monitoringu, jednostki organizacyjne gminy oraz komórki urzędu odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań przekazują Opiekunowi *Strategii* informację na temat aktualnych wartości wskaźników oraz napotkanych/potencjalnych trudności i problemów w realizacji zaplanowanych zadań w terminie do 15 września.

Przegląd i aktualizacja dokumentu „*Strategii Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2027*” odbędzie się w połowie okresu obowiązywania *Strategii* lub w przypadku stwierdzenia konieczności jej aktualizacji. W przypadku chęci przeprowadzenia przeglądu strategicznego lub stwierdzenia przez jednostkę odpowiedzialną za monitoring *Strategii* konieczności wprowadzenia zmian w dokumencie, podjęte zostaną działania zmierzające do aktualizacji zapisów strategii.

Zaktualizowany dokument *Strategii* podlega konsultacjom, a następnie zostaje przedstawiony Radzie Gminy.

Tabela 4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Cel operacyjny	Wskaźnik realizacji działania
1.1. Zwiększenie dostępności, bezpieczeństwa i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej	<ul style="list-style-type: none">• Długość wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych dróg (km)• Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km)• Liczba przystanków autobusowych na terenie Gminy (szt.)• Długość linii autobusowych (km)• Średnia liczba kursów autobusowych w ciągu dnia (szt.)• Liczba powstałych punktów monitoringu (szt.)• Liczba wypadków na drogach (szt.)
1.2. Poprawa ładu przestrzennego i estetyki	<ul style="list-style-type: none">• Stopień aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (%)

<p>terenu poprzez prowadzenie świadomej i aktywnej polityki przestrzennej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stopień pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego powierzchni Gminy (%) • Liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (szt.) • Powierzchnia utworzonych nowych terenów zieleni (ha) • Liczba budynków użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery architektoniczne (szt.) • Liczba utworzonych miejsc rekreacji, skwerów, placów, terenów zieleni itp. (szt.)
<p>1.3. Ochrona środowiska i wspieranie inicjatyw proekologicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (szt.) • Liczba budynków użyteczności publicznej, w których zainstalowano odnawialne źródła energii (szt.) • Ilość zutylizowanych wyrobów azbestowych (Mg) • Odsetek ludności korzystających z odnawialnych źródeł energii (%) • Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci (szt.) • Liczba stacji ładowania pojazdów elektrycznych na terenie Gminy (szt.) • Liczba przeprowadzonych wydarzeń pro-ekologicznych w ciągu roku (szt.) • Liczba nowo wybudowanych lub zmodernizowanych punktów oświetlenia (szt.) • Liczba wybudowanych obiektów służących gromadzeniu i wykorzystaniu wody (szt.)
<p>1.4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych i zmodernizowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.) • Liczba utworzonych pól namiotowych (szt.) • Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km) • Liczba podjętych działań w ramach wsparcia podmiotów wzmacniających ofertę turystyki i rekreacji (sz.t) • Liczba podjętych działań w ramach wsparcia inicjatyw gastronomicznych i noclegowych (szt.) • Liczba opracowanych i wdrożonych gier terenowych, portali lub aplikacji prezentujących walory turystyczno-rekreacyjno-kulturowe obszaru (szt.) • Liczba utworzonych ścieżek edukacyjno-przyrodniczych (szt.)
<p>2.1. Pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia terenów aktywizacji gospodarczej wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (ha) • Powierzchnia wyznaczonych i przygotowanych terenów pod inwestycje (ha) • Powierzchnia gruntów rolnych objętych działaniami scaleniowymi (ha) • Liczba zorganizowanych staży i praktyk zawodowych (szt.) • Liczba nowo utworzonych podmiotów gospodarczych (szt.)

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych szkoleń podnoszących kwalifikacje, uzupełniających lub zmieniających kwalifikacje pracodawców i pracowników przedsiębiorstw lub szkoleń, doradztwa indywidualnego, grupowego umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej (szt.) • Liczba podjętych działań w ramach współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i stowarzyszeniami (szt.)
2.2. Podniesienie jakości i rozwój nowoczesnej infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> • Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej (km) • Liczba wybudowanych nowych ujęć wody (szt.) • Liczba wybudowanych stacji uzdatniania wody (szt.) • Liczba utworzonych miejsc rekreacji ruchowej na terenie Gminy (szt.) • Liczba zmodernizowanych obiektów publicznych w tym termomodernizacja (szt.) • Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych (szt.)
2.3. Działania zmierzające do podniesienia jakości życia mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych miejsc aktywnego wypoczynku (skateparki, pumpracki, ścianki wspinaczkowe, parkur, urządzenia do street workout, tor jazdy na rolkach, boiska sportowe, baseny itp.), miejsc rekreacji, spędzania wolnego czasu (szt.) • Długość utworzonych ścieżek rowerowych (km) • Liczba nowych e-usług (szt.)
2.4. Promocja inwestycyjna gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podjętych działań promocyjnych w ramach współpracy z organizacjami zewnętrznymi, stowarzyszeniami i podmiotami prywatnymi (szt.) • Liczba podjętych działań w ramach wsparcia produktów turystycznych (szt.) • Liczba podjętych działań w zakresie promocji inwestycyjnej Gminy (szt.)
3.1. Zapewnienie systemu pomocy, wsparcia i aktywizacji wszystkich grup społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z różnych form wsparcia (os.) • Liczba obiektów dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami (szt.) • Liczba przeprowadzonych kampanii w zakresie bezpieczeństwa publicznego, zwiększania świadomości w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (szt.) • Liczba organizacji współpracujących z Gminą w zakresie realizacji zadań własnych (szt.) • Liczba działań zapewniających system pomocy i wsparcia dla poszczególnych grup społecznych (szt.)
3.2. Tworzenie warunków do rozwoju polityki społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań zapewniających system pomocy i wsparcia dla rodzin przejawiających trudności w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo –wychowawczych (szt.) • Liczba osób korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej (szt.)

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób i rodzin w kryzysie korzystająca z wsparcia prawnego, psychologicznego, terapeutycznego, rehabilitacyjnego (szt.) • Liczba działań zapewniających wsparcie osobom doświadczającym przemocy w tym działania profilaktyczne (szt.) • Liczba osób korzystających z terapii lub grup samopomocowych dla osób uzależnionych lub ich rodzin (szt.) • Liczba spotkań profilaktycznych z zakresu uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz promujących zdrowy styl życia (szt.) • Liczba powstałych mieszkań socjalnych, mieszkań chronionych (szt.) • Liczba działań zapewniająca integrację osób niepełnosprawnych (szt.)
3.3. Zapewnienie skutecznej i nowoczesnej edukacji	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.) • Liczba zmodernizowanych obiektów szkolnych (szt.) • Średnie wyniki nauczania w szkołach (%) • Liczba obiektów szkolnych wyposażonych w nowy sprzęt i narzędzia edukacyjne (szt.) • Liczba działań aktywizujących dzieci i młodzież w szczególności w zakresie rekreacji i sportu (szt.) • Liczba miejsc w żłobku (szt.)
3.4. Rozwój oferty kulturalnej oraz aktywnego spędzania czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych przez Gminę w ciągu roku (szt.) • Liczba zorganizowanych zajęć dla młodzieży (szt.) • Liczba przeprowadzonych wydarzeń w ramach kina letniego (szt.) • Liczba przebudowanych obiektów kulturalnych (szt.) • Liczba wydarzeń współorganizowanych z organizacjami (szt.)

RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Gmina Gać na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w *Strategii*, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Podkarpackiego Regionalnego Programu Operacyjnego dla bieżącej perspektywy finansowej oraz kolejnego okresu, a także ogólnopolskich programów operacyjnych oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Fundusz Inwestycji Lokalnych, oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;

- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Podkarpackiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

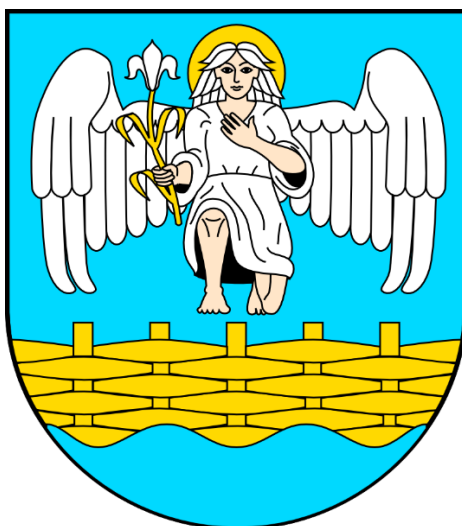
Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowania, z których mogą być pozyskane środki na realizację „Strategii Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2027”. Jako główne źródła finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, w szczególności udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatek od nieruchomości. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych Gminy Gać.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem przeworskim, województwem podkarpackim i ich jednostkami organizacyjnymi, a także związkami międzygminnymi, spółkami komunalnymi i stowarzyszeniami, których członkiem jest Gmina Gać. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadań.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na przewidziane przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Załącznik

Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Gać

Opracowana na potrzeby
„Strategii Rozwoju Gminy Gać na lata 2021 – 2027”

Gać, maj 2021 r.

Spis treści

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	70
1.1. Informacje ogólne	70
1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	72
1.3. Walory przyrodnicze i kulturowe	75
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	77
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy	77
2.2. Infrastruktura i środowisko	81
2.3. Stan finansów samorządowych	84
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	90
3.1. Demografia	90
3.2. Kapitał społeczny	93
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	99

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

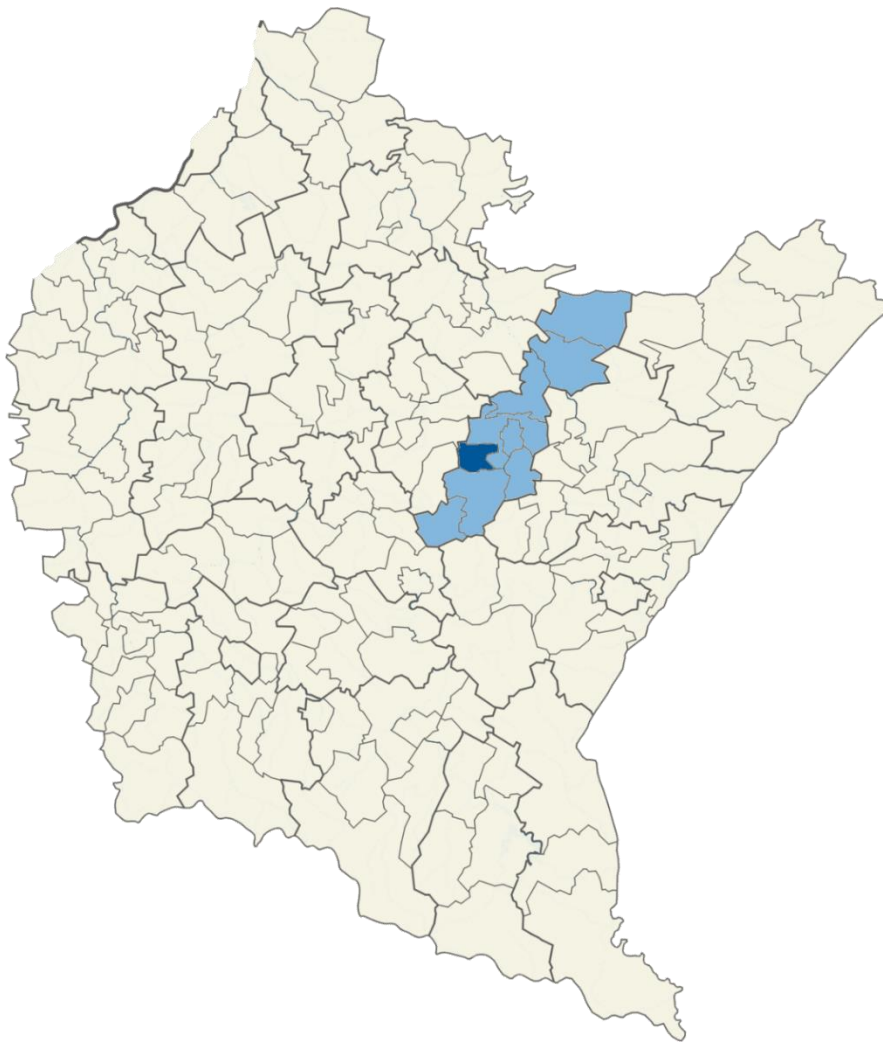
Informacje ogólne

Gmina Gać położona jest na Pogórzu Rzeszowskim nad rzeką Markówką na południowy zachód od Przeworska. Zajmuje obszar w środkowo - wschodniej części woj. podkarpackiego w odległości 25 km od Rzeszowa.

Graniczy z trzema jednostkami administracyjnymi:

- od strony zachodniej z gminą Markowa
- od strony północno - wschodniej z gminą Przeworsk
- od strony południowej z gminą Kańczuga

Rys. 1. Położenie Gminy Gać w województwie podkarpackim

Pod względem powierzchni Gmina Gać zajmuje 3 595 ha co stanowi 0,2 % obszaru województwa podkarpackiego i jest zaliczana do jednej z najmniejszych jednostek administracyjnych. W ujęciu administracyjnym składa się z sześciu sołectw tj. Gać, Dębów, Białoboki, Ostrów, Mikulice i Wolica. Największym terytorialnie sołectwem jest Gać, która zajmuje 33,9 % powierzchni ogólnej gminy a najmniejszym Wolica 6,6 %.

Rys. 2. Położenie Gminy Gać na tle gmin w powiecie przeworskim

Gmina Gać znajduje się w niedalekiej odległości od ważnych szlaków komunikacyjnych m.in. autostrady A4 oraz drogi krajowej nr 4. Poza tym przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska. Jest ona również poprzecinana 4 drogami powiatowymi o łącznej długości ponad 16 km. Układ komunikacyjny gminy uzupełnia 30 publicznych dróg gminnych o łącznej długości niespełna 49 km z czego ponad 34 km dróg o nawierzchni utwardzonej.

Rys. 3. Mapa dróg publicznych na terenie Gminy Gać

Legenda

- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- drogi gminne

Usługi transportowe świadczone są m. in. przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Jarosław Spółka Akcyjna oraz innych prywatnych przewoźników. Usługi transportowe świadczone są m.in. do dwóch najbliższych miast powiatowych tj. Przeworska i Łańcuta. Na terenie gminy znajduje się 24 przystanki komunikacji autobusowej.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

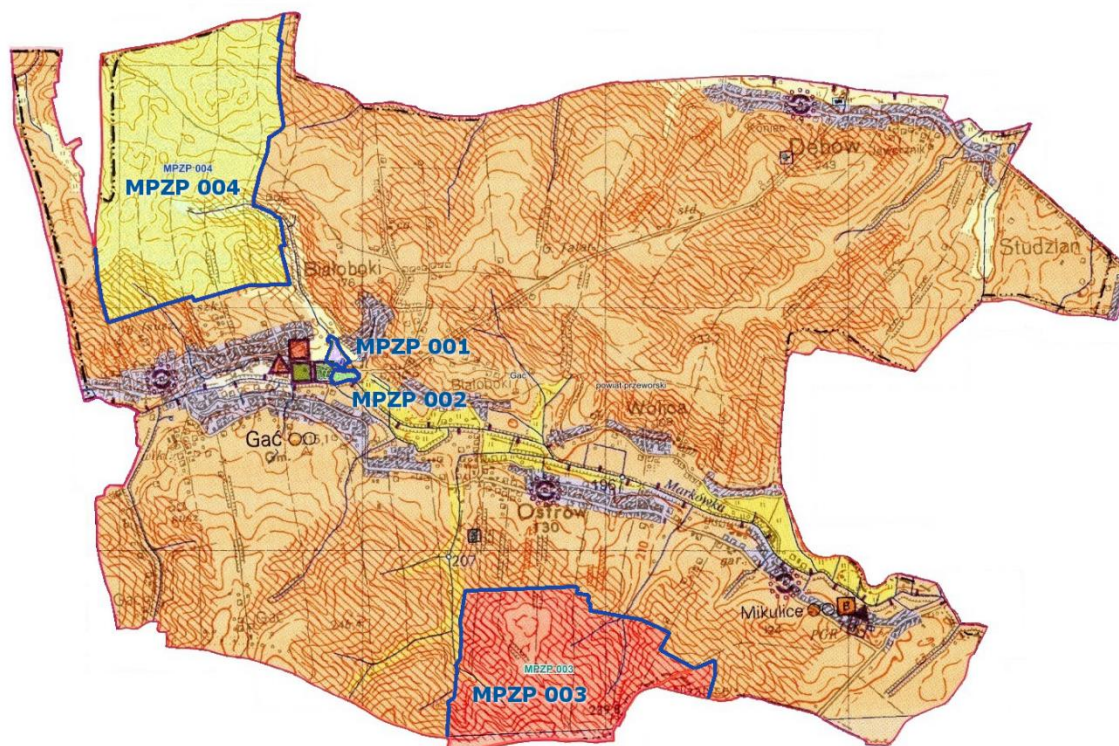
Na terenie JST nadrzędnym dokumentem planistycznym jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gać. Obowiązujący obecnie

dokument został przyjęty uchwałą Rady Gminy Gać nr 88/XVII/2000 z dnia 25 września 2000 r. W 2008 r. podjęta została uchwała nr 70/XIV/2008 z dnia 08.02.2008 r. w sprawie uchwalenia pierwszej zmiany studium. W 2011 r. uchwałą nr X/56/2011 z dnia 27 maja 2011 r przystąpiono do sporządzenia II zmiany jednak ze względu na zmiany ustawy o elektrowniach wiatrowych i wprowadzony zakaz zabudowy mieszkaniowej w określonej odległości od planowanych elektrowni prace te zostały zaniechane. Obecnie prowadzone są prace przy III zmianie studium w miejscowości Białoboki o pow. około 3,3 ha z kierunkiem rozwoju produkcyjno – usługowego i w miejscowości Mikulice celem rozwoju zabudowy mieszkaniowej.

Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w Gminie są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze Gminy obowiązuje obecnie 4 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, którymi objęte jest około 14 % jej powierzchni tj. 514 ha. Obowiązujące plany miejscowe:

- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Kamieniarstwo i budownictwo” w Białobokach uchwalony Uchwałą nr 129/XX/2005 Rady Gminy Gać z dnia 30 czerwca 2005 r.
- Miejscowy Plan zagospodarowania przestrzennego na pograniczu Sołectw Gać i Białoboki uchwalony Uchwałą nr 164/XXVII/2009 Rady Gminy Gać z dnia 22 czerwca 2009 r., który przeznaczają teren o pow. 2,11 ha pod funkcję usługową, komercyjną nieuciążliwą z dopuszczeniem produkcji.
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Farmy Wiatrowej w Gminie Gać – Obszar Południowy, uchwalony Uchwałą nr 229/XL/2010 Rady Gminy Gać z dnia 20 maja 2010 r.
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Farmy Wiatrowej w Gminie Gać – Obszar Północny uchwalony Uchwałą nr 228/XL/2010 Rady Gminy Gać z dnia 20 maja 2010 r.

Rys. 3 Miejsce plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenach nieobjętych obecnie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydaje się decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Tabela poniżej przedstawia liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Gać w latach 2015 – 2020.

Tabela 1. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2015 – 2020 (źródło: opracowanie własne)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Decyzje o warunkach zabudowy	23	25	20	32	41	18
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	5,00	5,43	4,34	6,96	8,91	3,91

Zebrane dane wskazują, iż ruch inwestycyjny w zakresie budownictwa kształtuje się na stałym poziomie około 20 decyzji rocznie oprócz roku 2018 i 2019 kiedy nastąpił wzrost. Ta tendencja niestety nie utrzymała się w 2020 roku.

Walory przyrodnicze i kulturowe

Gmina Gać położona jest w Kotlinie Sandomierskiej w środkowej części Pogórza Rzeszowskiego. Jest to teren lekko pagórkowaty, wyniesiony od 210 do 240 m n.p.m., porożcinany dolinami dopływów Mlecзки: Markówką i Nowosiótką. Najniżej położony teren znajduje się we wsi Mikulice w dorzeczu Markówki (195 m n.p.m.), najwyżej zaś we wsi Gać, w południowo zachodniej części gminy (251 m n.p.m.).

Pod względem budowy geologicznej warstwę spodnią tworzą iły mioceńskie, fragmentarycznie przykryte osadami rzecznyymi pochodzącymi ze starego czwartorzędu oraz osadami glacialnymi.

Środowisko przyrodnicze charakteryzuje krajobraz rolniczy, pagórkowaty. Przeważają gleby II i III klasy. Lasy na terenie gminy nie występują, sporadycznie można spotkać zadrzewienia i zakrzewienia na terenie podmokłym najślabszych gleb. Nie ma gleb zdegradowanych.

Na terenie Gminy znajduje się kilka mniejszych zbiorników wodnych m.in. w miejscowości Dębów i Mikulice. Występująca fauna wyróżnia się ogromną różnorodnością gatunków. Występują tutaj m.in. sarny, dziki jelenie, zające, bobry, a w ostatnich latach pojawiają się wilki. Poza tym różnorodne ptactwo takie jak skowronki, jaskółki, słowiki, dzięcioły, kosy, zięby, wilgi, drozdy, szpaki, sikorki, gile, kuropatwy, jastrzębie, sokoły, bażanty i wiele innych.

Zaplecze kulturowe tworzą Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna oraz działające stowarzyszenia. W ramach działalności Gminny Ośrodek Kultury organizuje i prowadzi próby z amatorskimi zespołami takimi jak Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki”, Kapela Ludowa „Gacoki”, Zespół Śpiewaczy „Dębowianie”, Zespół Śpiewaczy „Gacanki”, Zespół Śpiewaczy „Woliczanki”, Orkiestra Dęta, Grupa mażorettek, Grupa dziecięca RZPiT „Gacoki”, Zespół Ludowy „Białoboczki”.

Na terenie gminy Gać corocznie realizowane są różnorodne przedsięwzięcia kulturalne. Przykładem imprez o zasięgu gminnym i regionalnym są m. in. Przegląd Kołęd i Pastorałek, Przegląd Pieśni Patriotyczno-Religijnej, wieczornice okolicznościowe, dożynki gminne oraz różnorodne festyny z których najważniejszy to festyn na tzw. Gackiej Górze.

Najbardziej prestiżową imprezą kulturalną jest Podkarpacki Festiwal Zespołów Tańca Ludowego „GACOK”, który odbywa się zawsze w pierwszą niedzielę czerwca. Dotychczas odbyło się już trzynaste edycji. Festiwal odbywa się dzięki dofinansowaniu ze środków Narodowego Centrum Kultury. Przegląd ten jest dziedzictwem kulturalnym regionu.

Prowadzenie i organizowanie działalności kulturalnej to także otwartość na nowe inicjatywy takie jak zajęcia ZUMBY Fitness, zajęcia folklorystyczne z zakresu śpiewu w Dziennym Domu SENIOR WIGOR czy Środowiskowym Domu Samopomocy.

Na terenie Gminy Gać znajduje się wiele miejsc historycznych i kulturowych. Znajduje się również wiele obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Tabela 2. Obiekty ujęte w rejestrze zabytków mieszczące się na terenie gminy Gać (źródło: WUOZ w Przemyślu)

Miejscowość	Obiekty ujęte w rejestrze zabytków
Białoboki	<ul style="list-style-type: none"> – pozostałości zespołu zamkowego Korniaktów, czas powstania: około XVI w. – fortyfikacja bastionowa z fosą w zespole zamkowym Korniaktów, czas powstania: około XVI w. – budynek mieszkalny z szynkiem i sklepem, czas powstania: 2 połowa XIX w.
Gać	<ul style="list-style-type: none"> – Uniwersytet Ludowy, czas powstania: 1935 – 1936 r. – budynek gospodarczy przy Uniwersytecie Ludowym, czas powstania: 1939 r. – Kościół parafialny P.W. Wniebowzięcia NMP, czas powstania: 1877 – 1894 r.
Ostrów	<ul style="list-style-type: none"> – Kaplica cmentarna, czas powstania: 2 połowa XIX w. – Stary cmentarz rzymsko – katolicki, czas powstania: 2 połowa XIX w.

Poza wymienionymi powyżej obiektami ujętymi w rejestrze zabytków, na terenie gminy Gać zlokalizowane są także budynki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, m.in. wpisanych jest 98 domów drewnianych, z których najstarszy wybudowany został w 1898 r., murowana stajnia dworska w miejscowości Białoboki wybudowana w latach 1885 – 1900 r., park dworski z XIX w. w miejscowości Mikulice oraz budynki szkół w Białobokach i Ostrowie.

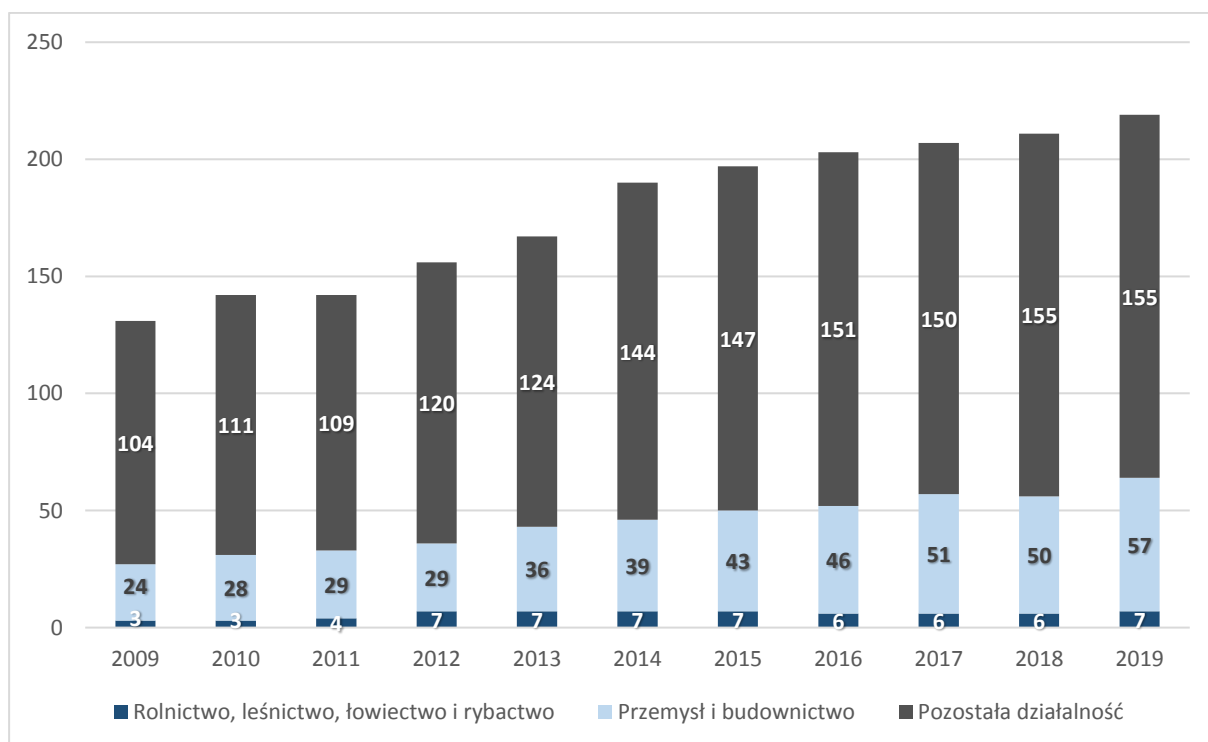
Ze względu na rolniczy charakter gminy praktycznie nie występuje turystyka. Brak jest bazy hotelowej oraz gastronomicznej.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

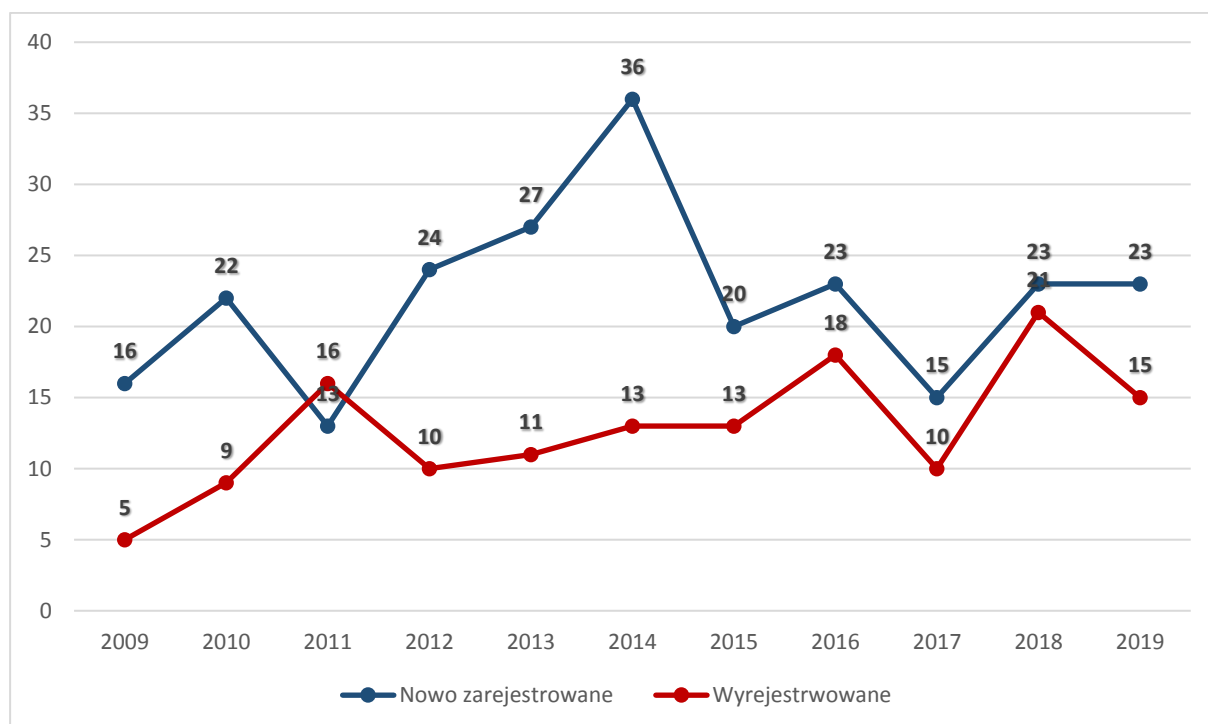
Gospodarka lokalna i rynek pracy

Według danych opublikowanych przez GUS na terenie Gminy Gać w 2019 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było 219 podmiotów gospodarki narodowej z czego 164 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Na przestrzeni lat 2009 – 2017 najwięcej podmiotów zarejestrowano w roku 2014 - 36, a najmniej w 2011 – 13. W tym samym okresie najwięcej podmiotów wykreślono w 2018 – 21 a najmniej w 2009 – 5.

Wykres. 1. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2009 – 2019 (źródło: GUS)

Wykres. 2. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w latach 2009 – 2019 (źródło: GUS)

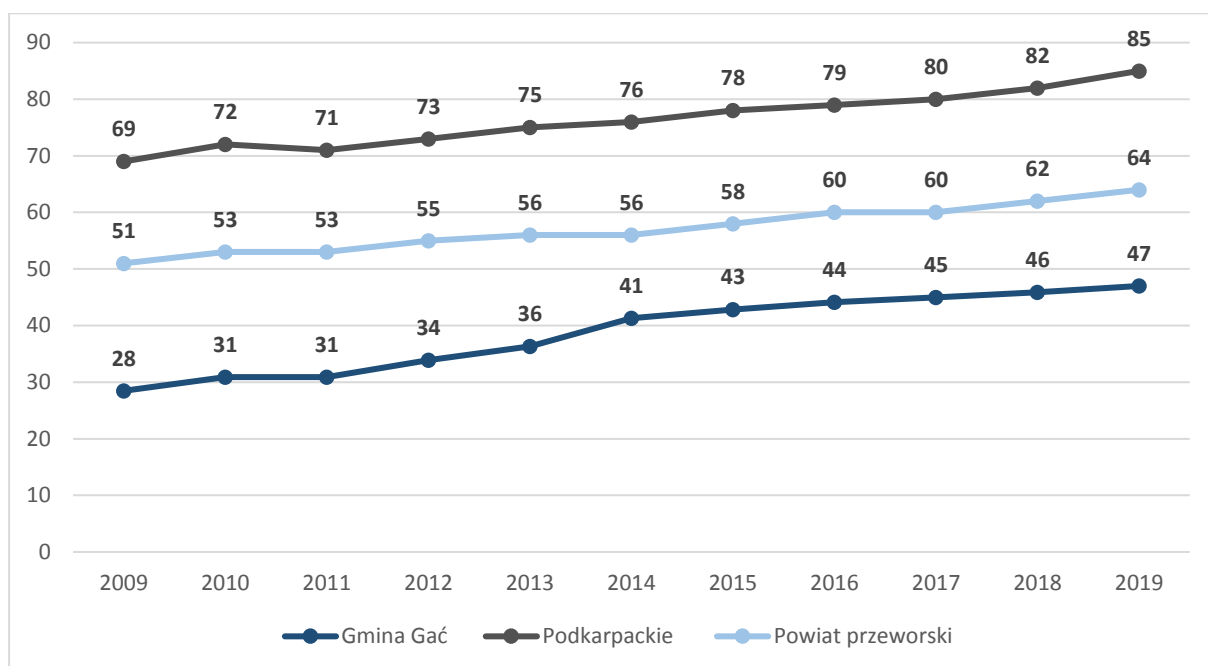

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Gać najwięcej jest spółek handlowych z ograniczoną odpowiedzialnością – 7 podmiotów.

Analizując strukturę przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Gminy Gać pod kątem zatrudnianych przez nie pracowników można zauważyć, że dominują w niej przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 osób (96,80 % w roku 2019). Przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 stanowiły w 2019 roku 3,2 %. Niestety większe przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 50 osób w ogóle nie występują.

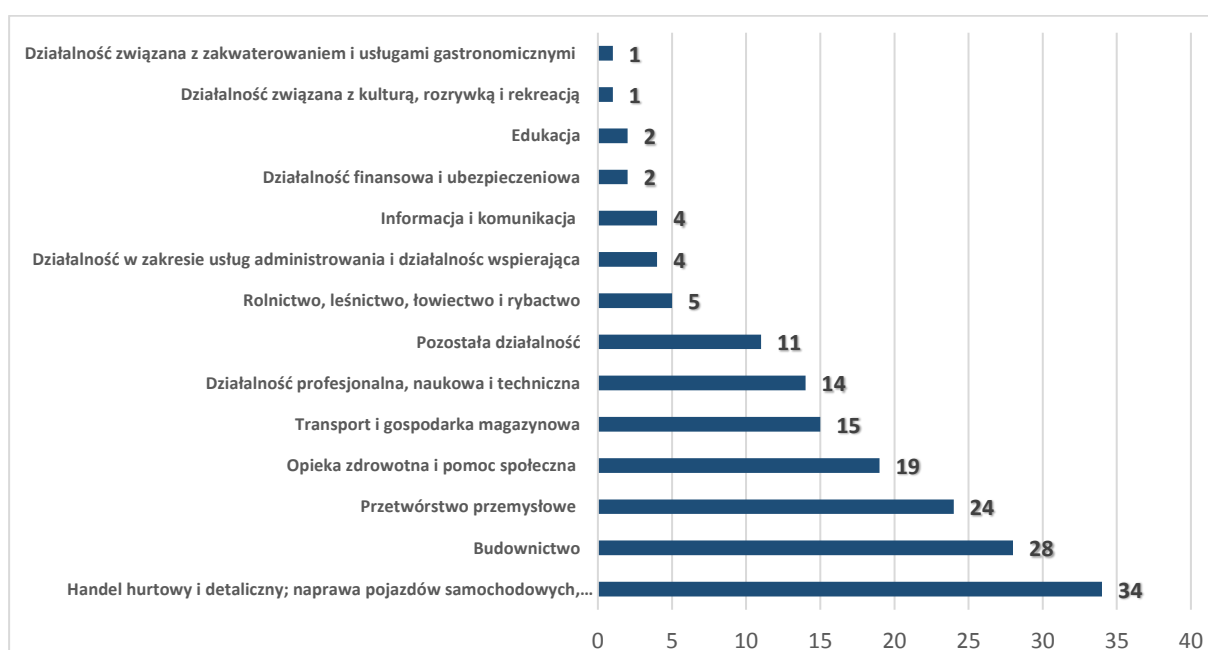
Wskaźnikiem, który dobrze obrazuje stopień rozwoju przedsiębiorczości jest liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W Gminie Gać w 2019 r. wyniósł on 47,6 i wzrósł o 19,1 w stosunku do 2009 roku. Pomimo wzrostu wskaźnik ten jest bardzo niski w porównaniu do średniej dla powiatu i województwa.

Wykres 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Gać na tle powiatu i województwa (źródło: GUS)

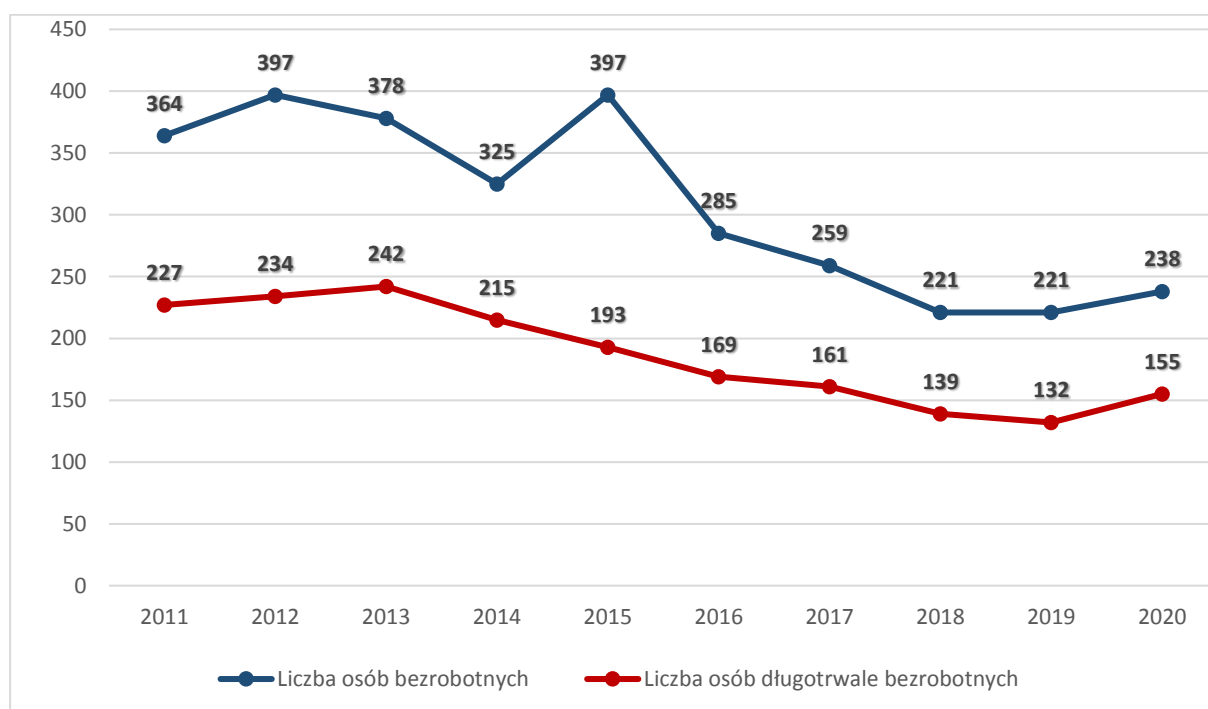
Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Gać najczęściej deklarowanymi rodzajami działalności są handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 20,7 % oraz budownictwo – 17,1 %.

Wykres 4. Rodzaje działalności gospodarczej wśród osób fizycznych (źródło: GUS)

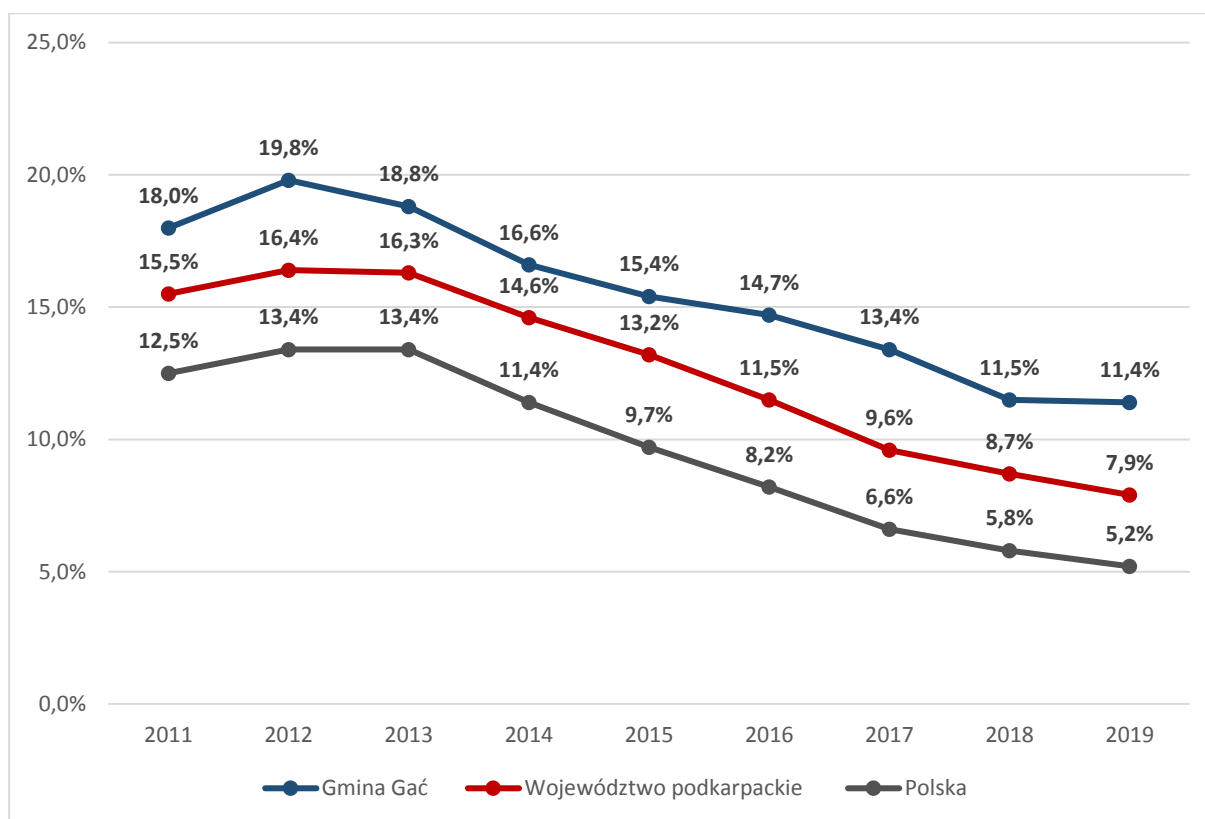

Na terenie Gminy Gać w ostatnich lat stale zmniejszała się liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne jedynie w 2020 roku nastąpił nieznaczny wzrost. W 2011 roku było to 364 osoby natomiast w 2018 i 2019 było to 221 osób. Opisywany spadek bezrobocia dotyczył wszystkich grup wiekowych. Zmniejszała się także liczba osób określanych jako trwale bezrobotne również za wyjątkiem roku 2020. W 2011 roku było to 227 osób a w 2019 już tylko 132.

Wykres. 5. Liczba osób bezrobotny i długotrwale bezrobotnych na terenie gminy Gać w latach 2011 – 2020 (źródło: GUS)

Wykres. 6. Szacunkowa stopa bezrobocia na terenie gminy Gać na tle kraju i województwa i w latach 2011 – 2019 (źródło: GUS)

Infrastruktura i środowisko

Infrastruktura drogowa

W obrębie Gminy Gać położonych jest 48,6 km dróg gminnych publicznych z czego 34,2 km o nawierzchni utwardzonej. Drogi powiatowe posiadają natomiast łączną długość 16,07 km a drogi wojewódzkie o długości 1,9 km.

Stan dróg w Gminie sprawdzany jest na bieżąco przez pracowników Urzędu Gminy. Dla dróg publicznych i obiektów inżynierskich wykonywane są przeglądy okresowe (roczne i pięcioletnie) potwierdzone wpisami w księgach dróg (obiektów). Ostatnia przeprowadzona ocena wynikowa stanu technicznego dróg kształtuje się w przedziale od 4 do 5 pkt w 6-stopniowej skali punktowej. Bieżące zalecenia w zakresie poprawy stanu technicznego dróg dotyczą w większości konieczności wykonania miejscowej naprawy ubytków oraz uszkodzeń eksploatacyjnych wynikających z normalnego z nich korzystania.

Urządzenia sieciowe

Na terenie Gminy Gać nie funkcjonuje zakład wodociągów i kanalizacji. Usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków realizowane są przez Urząd Gminy. Wszystkie miejscowości posiadają sieć wodociągową o długości około 47 km (bez przyłączy). Na terenie Gminy istnieje jedno ujęcie wody składające się z dwóch studni głębinowych we wsi Dębów. Studnie o głębokości 28 i 24,4 m o łącznej wydajności 39,7 m³/h. Maksymalny dobowy pobór wody wynosi 363 m³. Obecne wykorzystanie to około 80 m³ na dobę. Ujęcie to zasila jedynie mieszkańców Dębowa. Ujęcie funkcjonuje samodzielnie, bez stacji uzdatniania wody, dostarczana woda spełnia obowiązujące normy. Woda ze studni pompowana jest do dwóch zbiorników wyrównawczych o pojemności 100 m³ każdy, następnie przesyłana jest grawitacyjnie na teren całej miejscowości. Pozostałe miejscowości gminy korzystają z ujęcia wody w Urzejowicach będącego własnością Gminy Przeworsk. Gmina dokonuje zakupu wody z ww. ujęcia i dostarcza do mieszkańców poszczególnych miejscowości. Takie rozwiązanie powoduje wysokie koszty dostawy wody dla mieszkańców ze względu na wysoką cenę jej zakupu z ujęcia znajdującego się na terenie sąsiedniej gminy. Powyższa sytuacja zmusiła Gminę do szukania innych rozwiązań celem zmniejszenia kosztów. W roku 2016 przeprowadzone zostały badania geofizyczne dla określenia warunków hydrogeologicznych wykonania ujęcia wody w miejscowości Wolica metodą obrazowania elektrooporowego. We wcześniejszych latach prowadzone były również badania na terenie miejscowości Gać. Niestety badania wykazały, iż warunki hydrogeologiczne panujące w miejscach prowadzonych badań są bardzo słabe i wykonane studnie na tych terenach miałyby zbyt słabą wydajność. Roczne zużycie wody przez mieszkańców gminy Gać wynosi około 110 tys. m³.

We wszystkich miejscowościach Gminy znajduje się kanalizacja sanitarna, której długość wynosi 73,4 km. Ścieki powstające na terenie Gminy tłoczone są poprzez 17 przepompowni do Gminnej Oczyszczalni Ścieków w miejscowości Mikulice. Istniejąca oczyszczalnia wybudowana została w 1998 r. w technologii mechaniczno – biologicznej o przepustowości 450 m³ na dobę. Ze względu na stan techniczny i znaczne wyeksploatowanie w 2018 r. rozpoczęto budowę nowej oczyszczalni również w technologii mechaniczno - biologicznej składającej się ze zbiornika z funkcją reaktorów SBR, zbiornika retencyjnego i KTSO, a także budynkami technologicznymi z halą technologiczną i pomieszczeniami socjalnymi ze sterownią. Nowa oczyszczalnia będzie posiadać przepustowość 660 m³ na dobę.

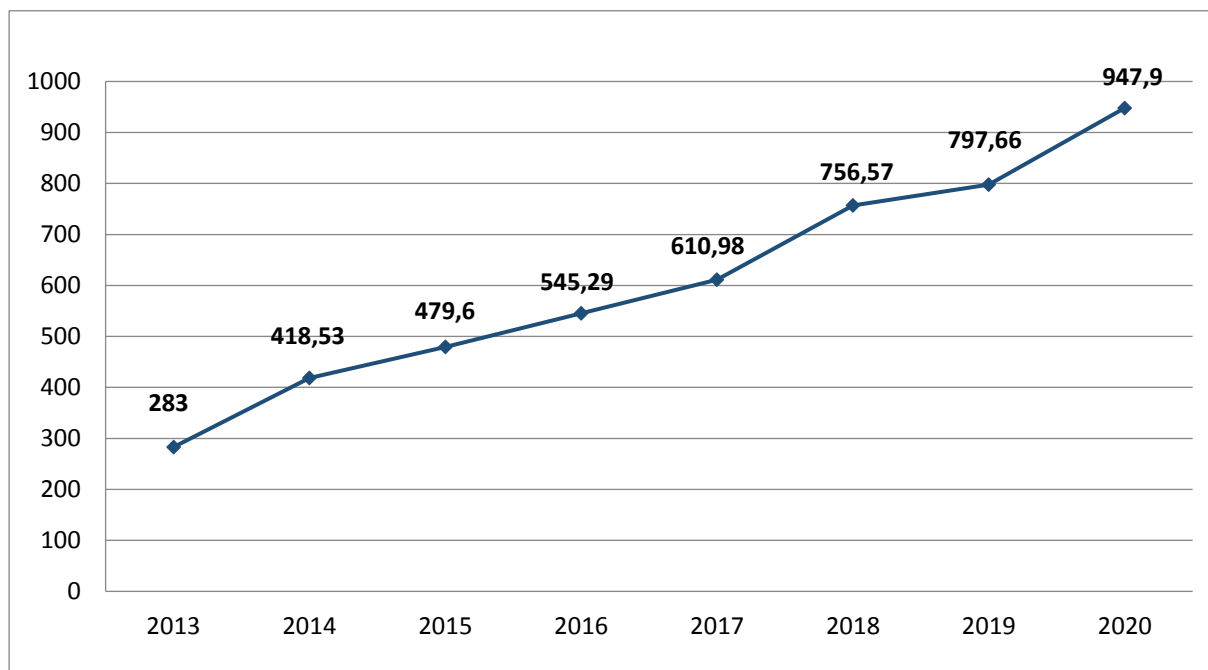
Internet

Dostęp do Internetu zapewniony jest na obszarze wszystkich miejscowości. Na terenie funkcjonuje kilku prywatnych dostawców Internetu światłowodowego oraz radiowego. Poza tym w obiektach publicznych oraz w ich rejonie dostępny jest bezpłatny Internet wifi dostarczony w ramach projektu WIFI4EU.

Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu Gminy odbierane są w rozdzieleniu na frakcje takie jak: odpady zmieszane, szkło, papier i tektura, bioodpady, zmieszane odpady opakowaniowe, zużyte opony, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, przeterminowane leki. Stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalane są na podstawie uchwały Rady Gminy Gać. Podmiotem odbierającym odpady komunalne od mieszkańców z terenu gminy jest firma EKOLINE Usługi Komunalne Sp. z o.o. wybranym w przetargu nieograniczonym. Liczba nieruchomości objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wynosi ponad 1200. Dużym problemem systemu gospodarki odpadami są stale rosnące ceny odbioru i utylizacji odpadów oraz systematycznie zwiększająca się ich ilość, która w przeciągu kilku lat zwiększyła się kilkukrotnie.

Wykres 7. Zestawienie ilości odebranych odpadów w poszczególnych latach (źródło: opracowanie własne).

W 2020 roku odebrano rekordową ilość odpadów tj. 947,9 Mg. Dzieląc je na frakcje odebrano następujące ilości:

- 595,26 Mg – zmieszane odpady komunalne,
- 165,72 Mg – opakowania ze szkła,
- 114,36 Mg – zmieszane odpady opakowaniowe,
- 48,28 Mg – odpady wielkogabarytowe,
- 9,16 Mg – zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny,
- 6,00 Mg – zużyte opony,

- 5,50 Mg – opakowania z papieru i tektury,
- 3,24 Mg – odpady ulegające biodegradacji,
- 0,38 Mg – zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zawierający niebezpieczne składniki.

Oprócz odpadów komunalnych na terenie Gminy Gać wytworzono w 2020 r. 52,76 Mg ustabilizowanych osadów ściekowych, które powstają na Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Mikulicach. Odbierane są one przez Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Leżajsku.

Jakość powietrza atmosferycznego

Dominujący wpływ na stan powietrza atmosferycznego na terenie gminy Gać wywiera tzw. emisja niska. Jej głównymi źródłami są przydomowe kotły grzewcze w budynkach mieszkalnych. Dodatkowo na jakość powietrza negatywnie wpływa emisja liniowa związana z transportem samochodowym. Stan powietrza oceniany jest, szczególnie w okresie grzewczym jako niezadowolający. Notowane są wówczas przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów takich substancji jak benzo(α)piren oraz pył zawieszony PM10. Podstawowym źródłem emisji tych substancji do atmosfery jest niepełne spalanie w piecach paliw stałych (węgla, koksu, drewna) oraz odpadów (m.in. butelki PET, kartony po napojach, odpady organiczne i inne) na potrzeby ogrzewania mieszkań, domów i wody.

Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

Działalność związana z ochroną środowiska oraz zmniejszeniem negatywnego wpływu działalności człowieka na przyrodę oraz klimat stanowi ważny aspekt funkcjonowania Gminy Gać. W ostatnich latach podjęto szereg działań w zakresie ochrony środowiska. Mieszkańcy gminy mają możliwość uzyskania dotacji celowej na wymianę źródła ogrzewania w ramach programu „Czyste Powietrze”, został utworzony punkt doradczy gdzie mieszkańcy mogą uzyskać profesjonalną pomoc w zakresie m.in. wypełniania wniosków. Mieszkańcy mają również możliwość uzyskania pomocy przy aplikowaniu o dotację w ramach programu „Mój Prąd”. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego realizowany był projekt parasolowy dotyczący wymiany źródeł ciepła, montażu instalacji solarnych i fotowoltaicznych. Corocznie realizowany jest program usuwania azbestu.

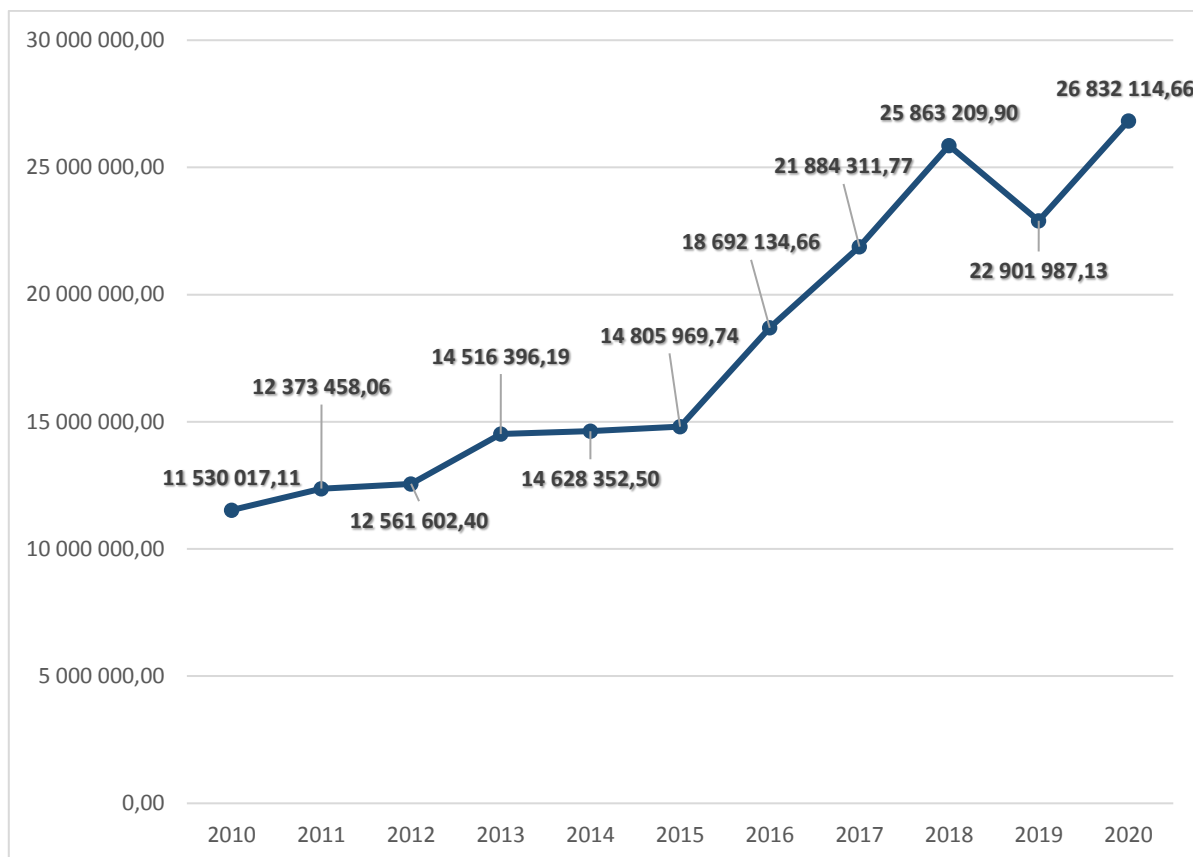
Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

W latach 2010 – 2020 dochody budżetu Gminy Gać ulegały systematycznemu zwiększeniu. W 2010 r. wynosiły ponad 11,5 mln zł, natomiast w 2020 r. już ponad 26,8

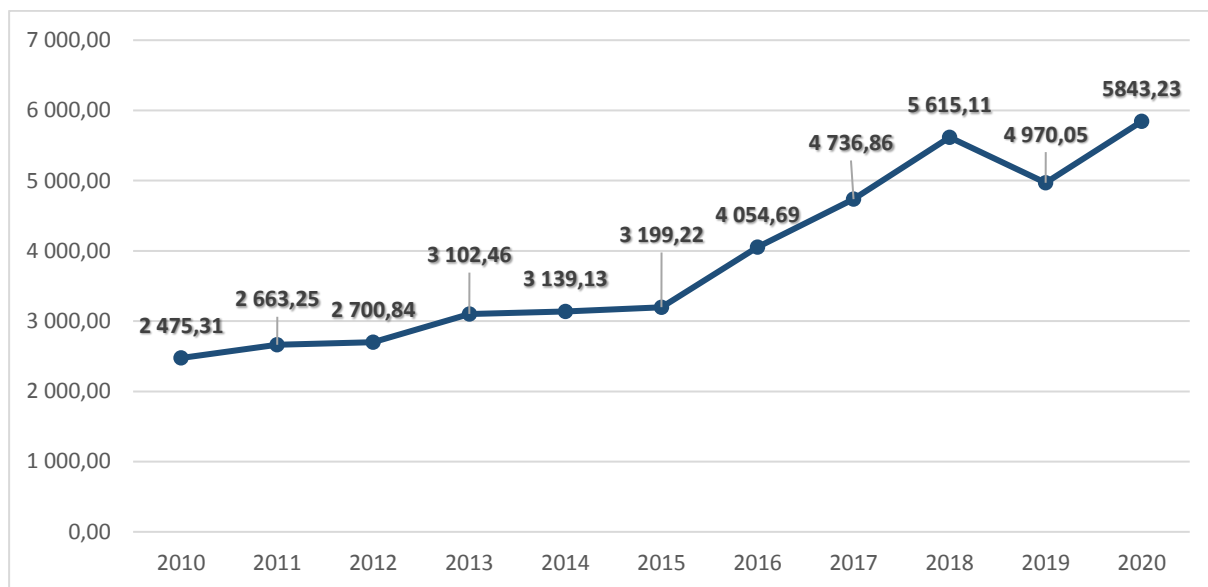
mln zł. Poniższy wykres wskazuje, iż znaczny wzrost dochodów nastąpił w latach 2015 – 2018.

Wykres 8. Dochody ogółem w latach 2010 – 2020 (źródło: GUS)

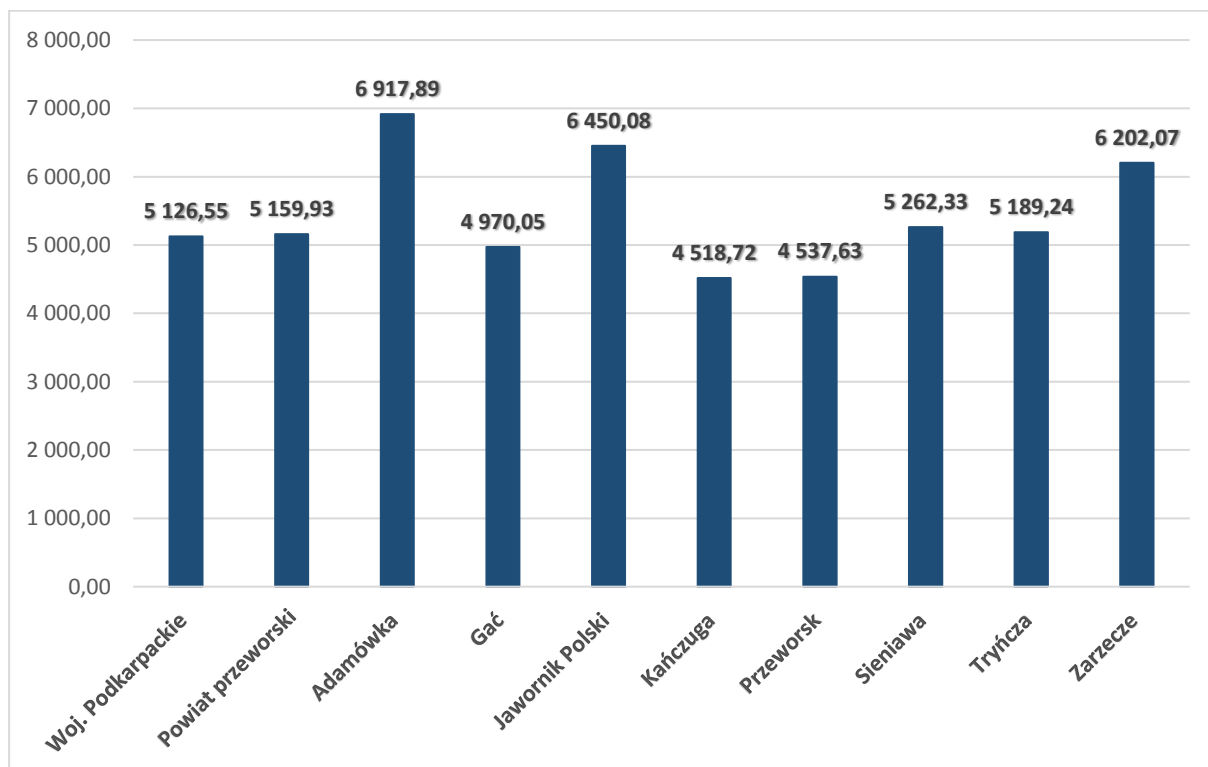
Wraz z nominalnym wzrostem dochodów budżetu Gminy Gać w analizowanych latach stale rósł wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca. W 2010 r. było to niespełna 2,5 tys. zł, a w 2020 r. już ponad 5,8 tys. zł a więc wzrost ten wyniósł około 136 %.

Wykres 9. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Gać w latach 2010 – 2020 (źródło: GUS)

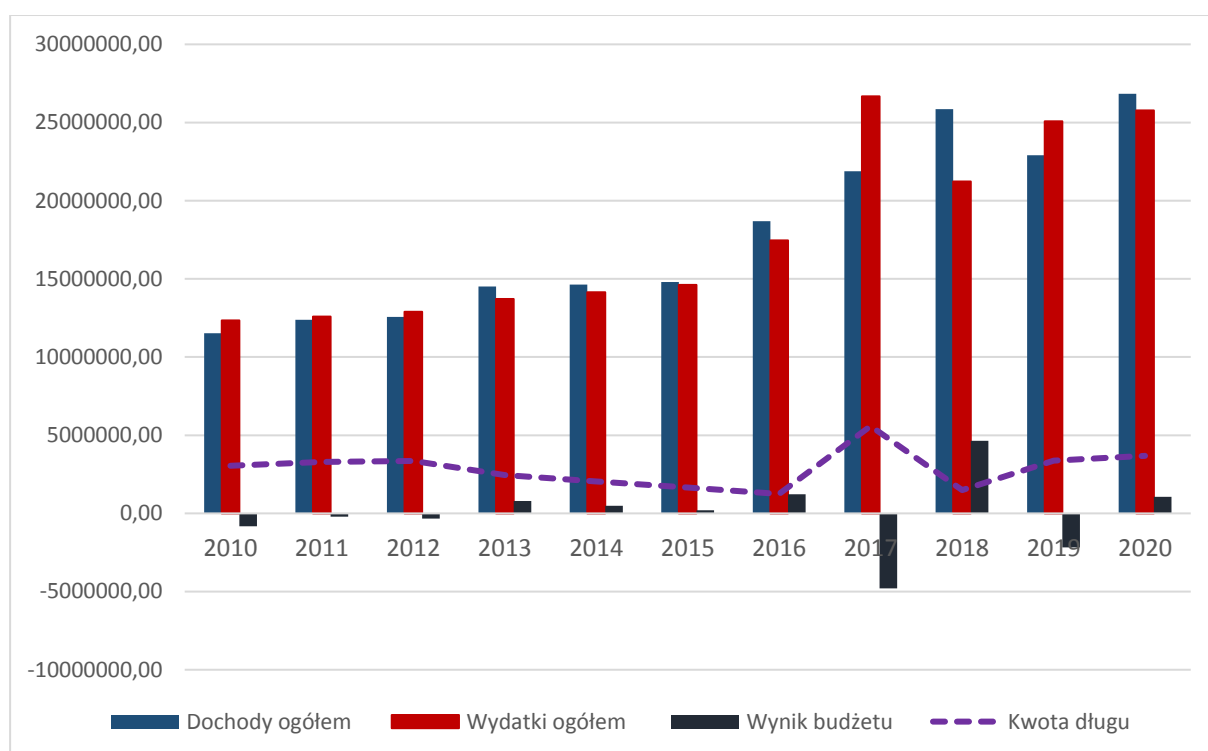
Analiza wykresu poniżej pokazuje, że wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Gać w 2019 r. był nieznacznie niższy od średniej dla województwa i powiatu.

Wykres 10. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w 2019 roku na tle porównywanych jednostek (źródło: GUS)

Wraz ze wzrostem dochodów budżetu Gminy Gać rosły też jego wydatki. Na poniższym wykresie przedstawione zostało wykonanie budżetu wraz z kwotą długu w poszczególnych latach 2010 – 2020. Analizując wykres można zauważyć, iż w lata 2010 – 2013 wystąpił deficyt budżetowy, kolejne cztery lata to z kolei nadwyżka, a następnie w kolejnych latach na przemian raz występował deficyt a raz nadwyżka. Za pozytywny aspekt należy uznać wskaźnik kwoty długu, która nie wzrastała wraz ze wzrostem dochodów.

Wykres 11. Wykonanie budżetu Gminy Gać w latach 2010 – 2020 (źródło: GUS, opracowanie własne)

Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na tym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

Wykres poniżej przedstawia strukturę dochodów Gminy Gać w latach 2010 – 2019. W analizowanym okresie nastąpił wzrost nominalnych wartości dochodów własnych budżetu Gminy, jednak w ujęciu procentowym dochody własne kształtują się na podobnym poziomie. Udział dochodów własnych budżetu Gminy łącznie z udziałami w podatkach centralnych (PIT i CIT) w dochodach ogółem w 2010 r. wynosił 23 % natomiast w 2020 26 %. Główną przyczyną braku wzrostu udziału dochodów własnych budżetu Gminy w ogólnej strukturze tych dochodów jest zwiększenie dotacji na realizację programu „Rodzina 500+”. Jest to tendencja obserwowana wśród wszystkich gmin w Polsce. Powoduje to także zmniejszenie udziału otrzymywanych subwencji.

Wykres 12. Struktura dochodów Gminy Gać w latach 2010 – 2019 (źródło: GUS)

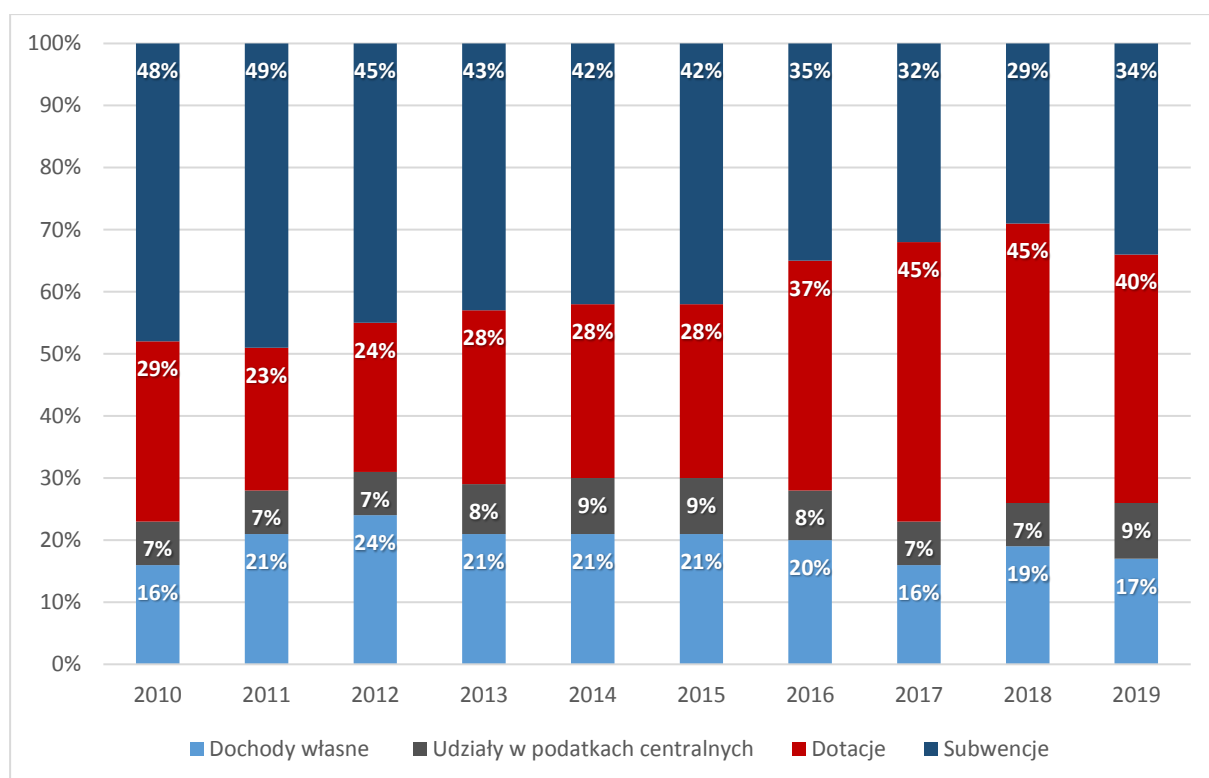
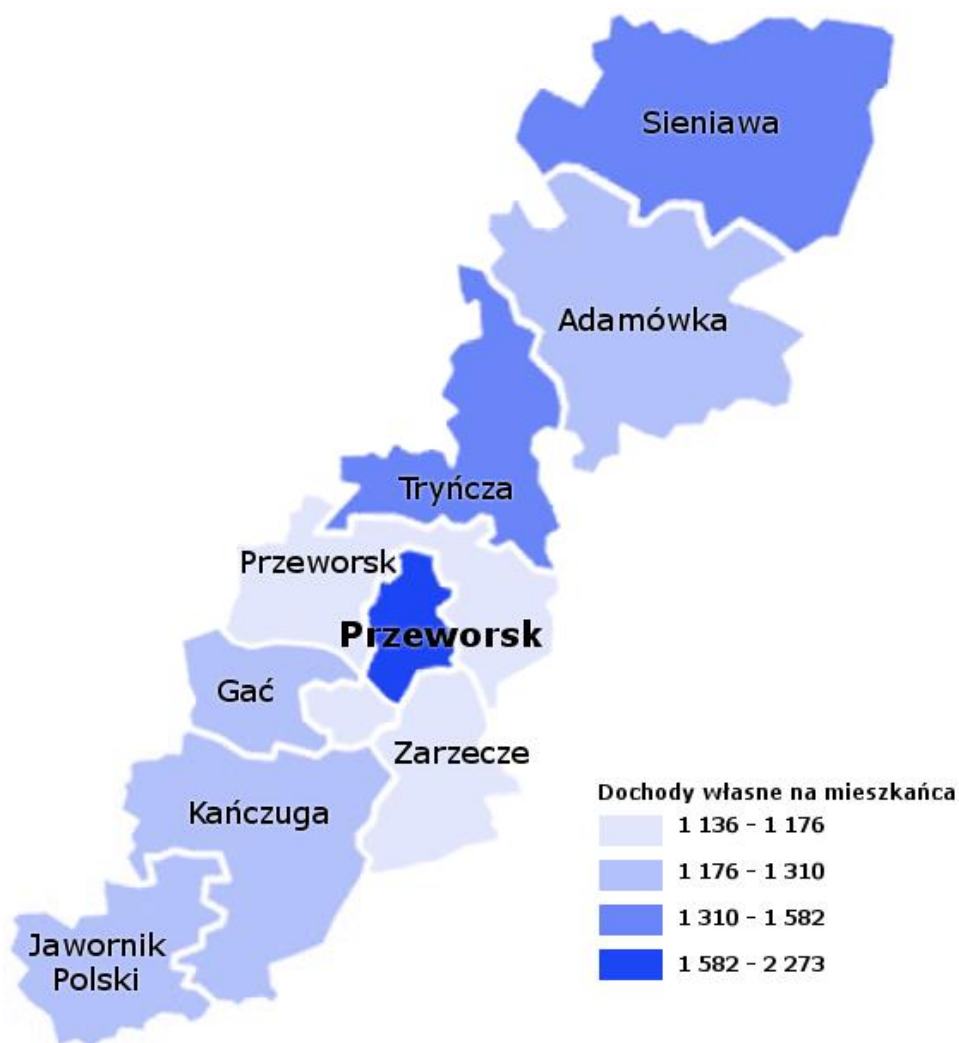

Tabela 3. Dochody podatkowe Gminy Gać w latach 2010 – 2019 (źródło: GUS)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PIT	754 061,00	864 186,00	991 657,00	1 086 835,00	1 270 004,00	1 371 373,00	1 397 266,00	1 551 479,00	1 806 061,00	2 126 722,00
CIT	4 991,35	1 220,30	249,95	1 307,17	3 777,65	7 769,33	718,50	4 553,79	1 940,27	1 922,08
Podatek rolny	426 661,96	457 087,50	652 764,44	674 690,92	670 532,10	671 082,95	652 469,10	624 897,70	625 606,67	654 306,98
Podatek od nieruchomości	643 676,09	726 045,02	739 232,74	738 551,24	756 579,01	753 237,40	1 105 225,85	1 168 193,19	1 166 072,64	1 185 085,73
Podatek od środków transportowych	22 230,10	18 166,70	19 999,20	18 100,00	21 864,00	21 729,00	16 715,00	20 001,60	17 872,40	21 721,40
Karta podatkowa	0,00	0,00	936,00	1 559,96	1 723,70	2 929,10	960,00	960,00	1 957,00	480,00
Podatek od czynności cywilnoprawnych	26 642,00	19 412,00	23 668,00	22 372,50	43 888,00	38 961,50	47 185,00	46 333,07	82 473,00	78 522,96
Wpływy z opłaty skarbowej	11 680,00	10 168,00	9 069,00	8 339,00	8 493,00	10 199,00	10 802,00	10 444,00	13 690,00	12 131,00
Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 818,60	11 026,80	11 062,80	14 256,66

Rys. 4 Udział dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach w powiecie przeworskim w 2019 r. (źródło: GUS)

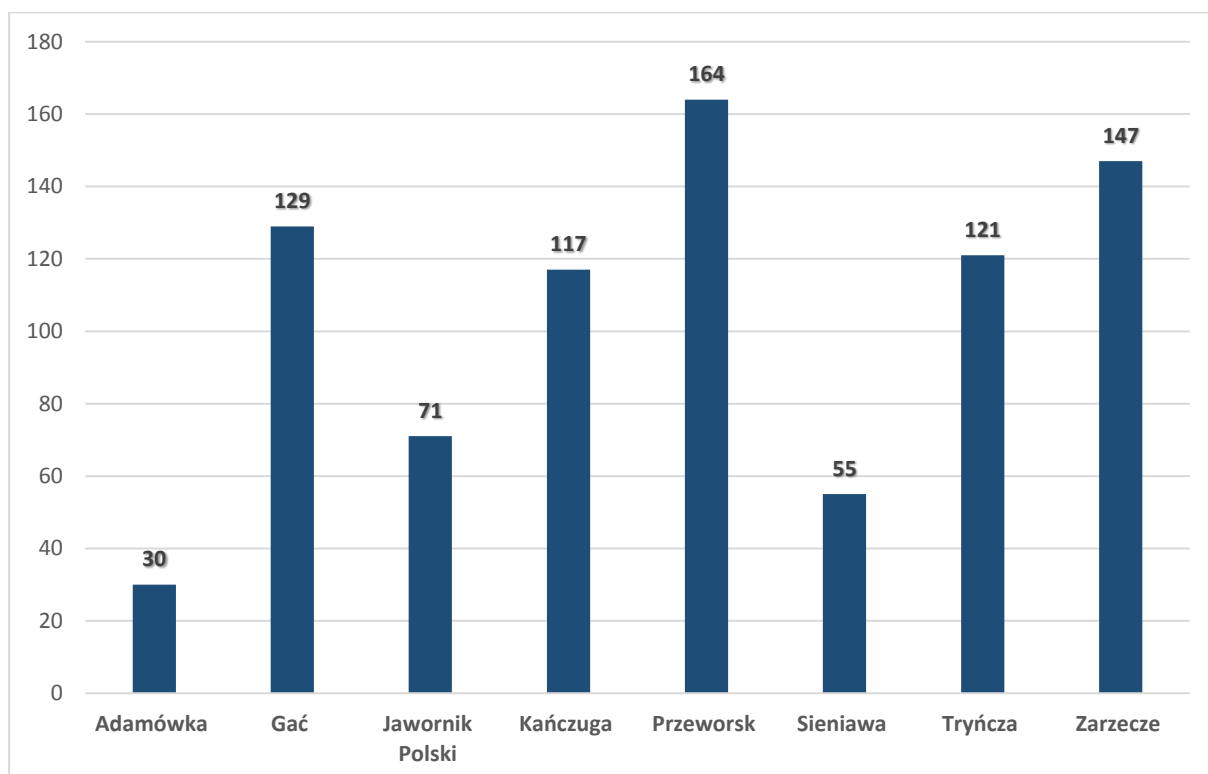
Wśród wydatków budżetu Gminy Gać największą rolę odgrywają wydatki bieżące. W 2019 roku wyniosły one 21,6 mln zł (94 % wydatków budżetu ogółem). Wśród nich, największe wydatki zostały przeznaczone na realizację zadań w działach: Rodzina (7,3 mln zł), Oświata i wychowanie (5,9 mln zł) oraz Administracja publiczna (2,3 mln zł).

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

Demografia

Gminę Gać na koniec 2020 r. zamieszkiwało 4592 mieszkańców co w przeliczeniu na jej powierzchnię stanowiło 128 osób na 1 km².

Wykres 13. Gęstość zaludnienia na 1 km² w gminach powiatu przeworskiego.

Analizując dane od roku 2010 należy stwierdzić, iż utrzymuje się niepokojąca tendencja spadkowa liczby ludności i w 2020 r. jest mniejsza o 97 w stosunku do roku 2010 co stanowi spadek o ponad 2 %.

Wykres 14. Dynamika zmian liczby ludności w gminie Gać w latach 2010 – 2020 (źródło: GUS)

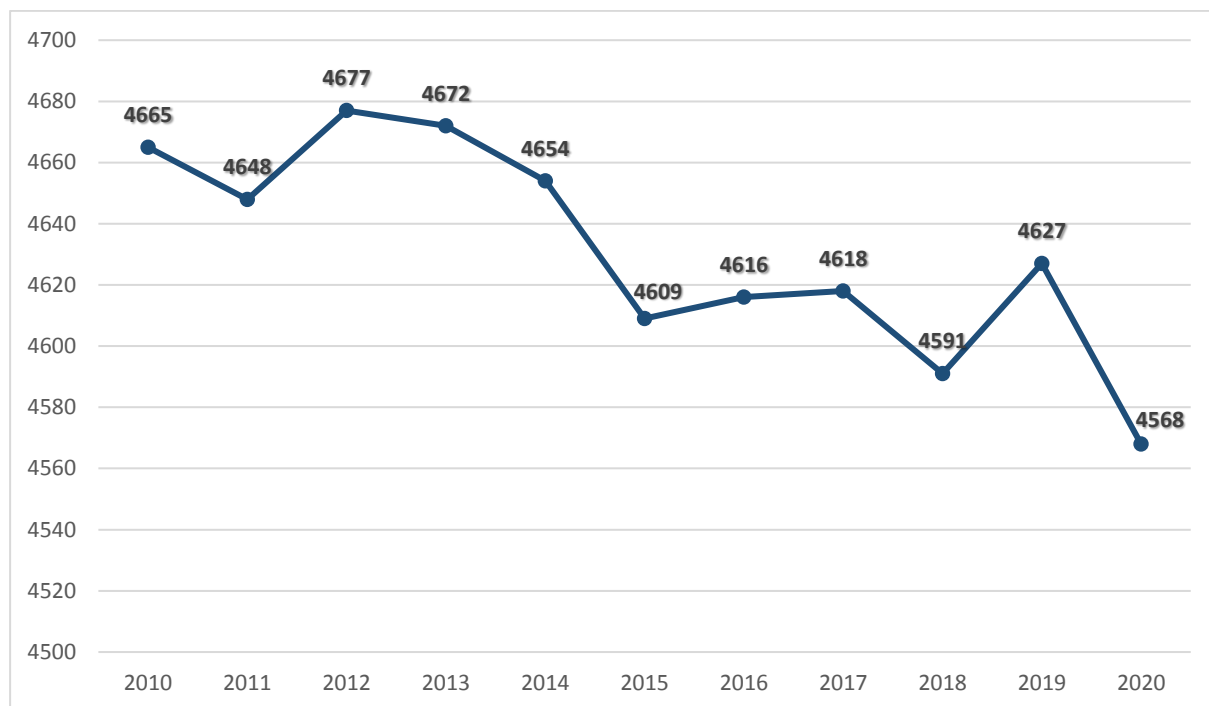

Tabela 4. Dynamika zmian liczby ludności gmin powiatu przeworskiego w latach 2010 – 2019 (źródło: GUS)

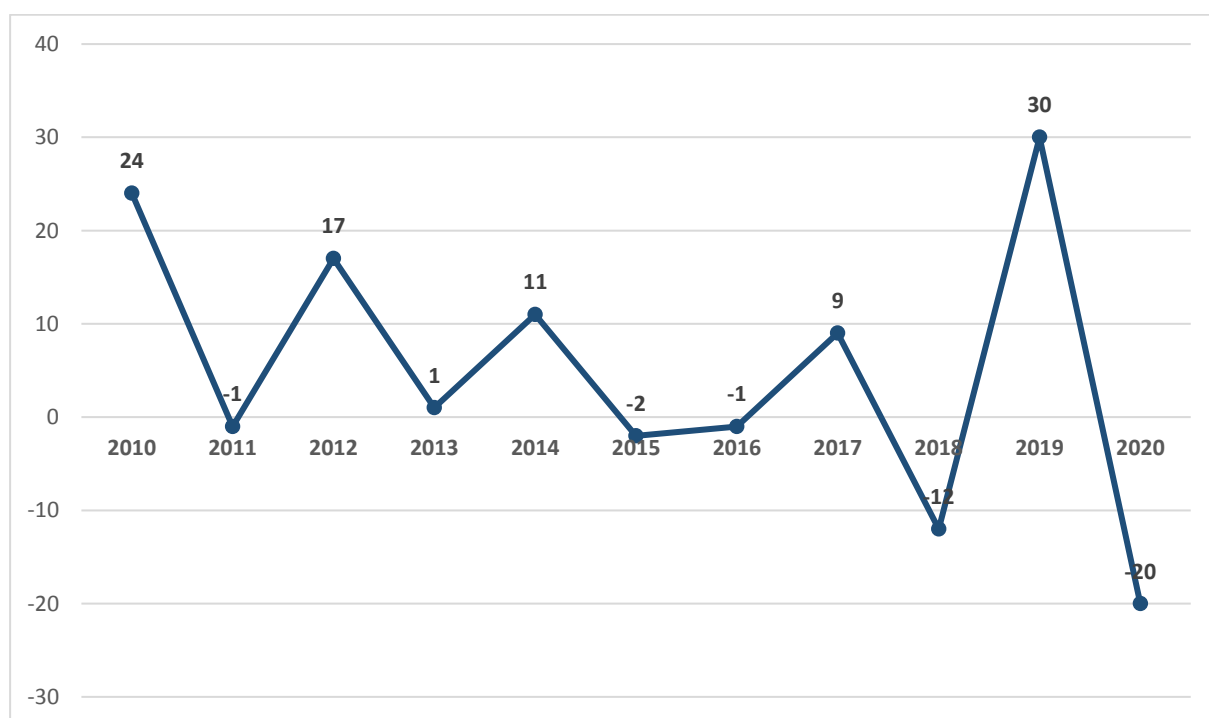
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Średnia dynamika
Adamówka	4 213	4 198	4 192	4 174	4 136	4 112	4 096	4 081	4 074	4 057	99,58%
Gać	4 665	4 648	4 677	4 672	4 654	4 609	4 616	4 618	4 591	4 627	99,91%
Jawornik Polski	4 674	4 648	4 603	4 612	4 555	4 509	4 486	4 475	4 465	4 456	99,47%
Kańczuga	12 637	12 625	12 596	12 586	12 551	12 490	12 429	12 422	12 347	12 307	99,71%
Przeworsk	14 719	14 791	14 814	14 876	14 875	14 935	14 859	14 892	14 900	14 863	100,11%
Sieniawa	7 020	7 010	7 043	7 026	7 028	7 031	7 049	7 022	7 008	7 041	100,03%
Tryńcza	8 353	8 324	8 307	8 337	8 362	8 422	8 436	8 459	8 461	8 491	100,18%
Zarzecze	7 193	7 183	7 157	7 200	7 185	7 176	7 237	7 223	7 236	7 229	100,06%

Tabela 5. Przyrost naturalny w Gminie Gać w latach 2010 – 2020 (źródło: opracowanie własne)

Lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Urodzenia	68	46	61	38	50	42	42	50	48	62	49
Zgony	44	47	44	37	39	44	43	41	60	32	69
Przyrost naturalny	24	-1	17	1	11	-2	-1	9	-12	30	-20

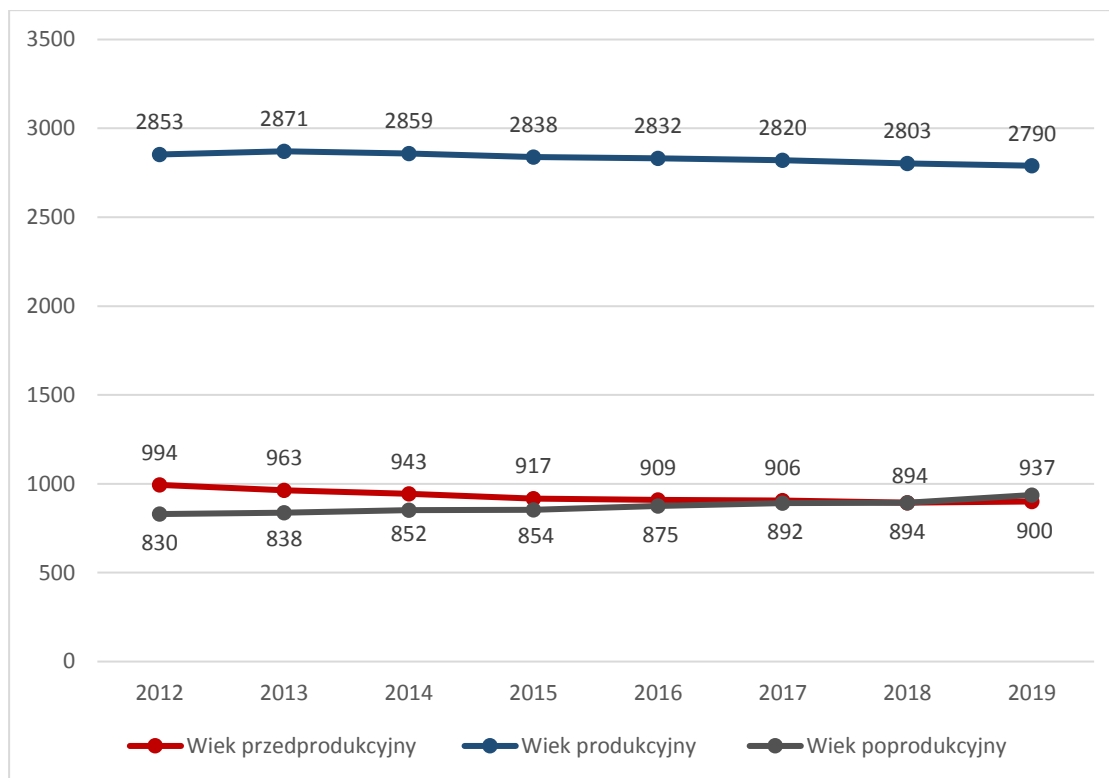
Na terenie Gminy Gać na przestrzeni 10 lat można zaobserwować na przemian dodatni i ujemny przyrost naturalny. Duże różnice nastąpiły w ostatnich latach gdzie w 2019 przyrost naturalny był dodatni i wynosił 30 natomiast w 2020 r. był on najniższy i wynosił – 20.

Wykres 15. Przyrost naturalny w Gminie Gać w latach 2010 – 2020 (źródło: opracowanie własne)

Wraz ze spadkiem liczby ludności również niepokojący trend występuje w strukturze ludności. W ciągu ostatnich lat spada liczba ludności w wieku przedprodukcyjnych i produkcyjnym natomiast odwrotna proporcja występuje wśród ludności w wieku poprodukcyjnym. Ta tendencja prowadzi do stałego starzenia się społeczeństwa na terenie Gminy.

Wykres 16. Struktura ludności w Gminie Gać w latach 2012 – 2019 (źródło: GUS)

Kapitał społeczny

Przedszkola i żłobki

Na terenie Gminy Gać funkcjonuje 1 Żłobek w miejscowości Ostrów. Do Żłobka w roku szkolnym 2019/2020 uczęszczało 21 dzieci.

Oprócz Żłobka funkcjonuje 4 oddziały przedszkolne:

- Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Białobokach
- Oddział przedszkolny przy Szkole podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Ostrowie
- Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Ignacego Solarza w Gaci
- Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Stanisława i Janka Bytnarów w Ostrowie, których organem prowadzącym jest Gmina Gać.

Tabela 6. Opieka przedszkolna i żłobkowa na terenie gminy Gać (jednostki publiczne dla których organem prowadzącym jest samorząd gminy)- rok szkolny 2019/2020 (źródło: opracowanie własne)

	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Godziny otwarcia
Oddział Przedszkolny w Białobokach	22	2	11	8:00- 13:00
Oddział Przedszkolny w Dębowie	25	2	12,5	8:00-13:00
Oddział Przedszkolny w Gaci	29	3	9,6	8:00-13:00
Oddział Przedszkolny w Ostrowie	32	2	16	8:00-13:00
Żłobek w Ostrowie	21	1	21	8:00-13:00
Ogółem	129	10	12,9	-

Oprócz tego na terenie Gminy Gać funkcjonuje 1 przedszkole niepubliczne do którego uczęszcza 21 dzieci.

Tabela 7. Opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym w Gminie Gać

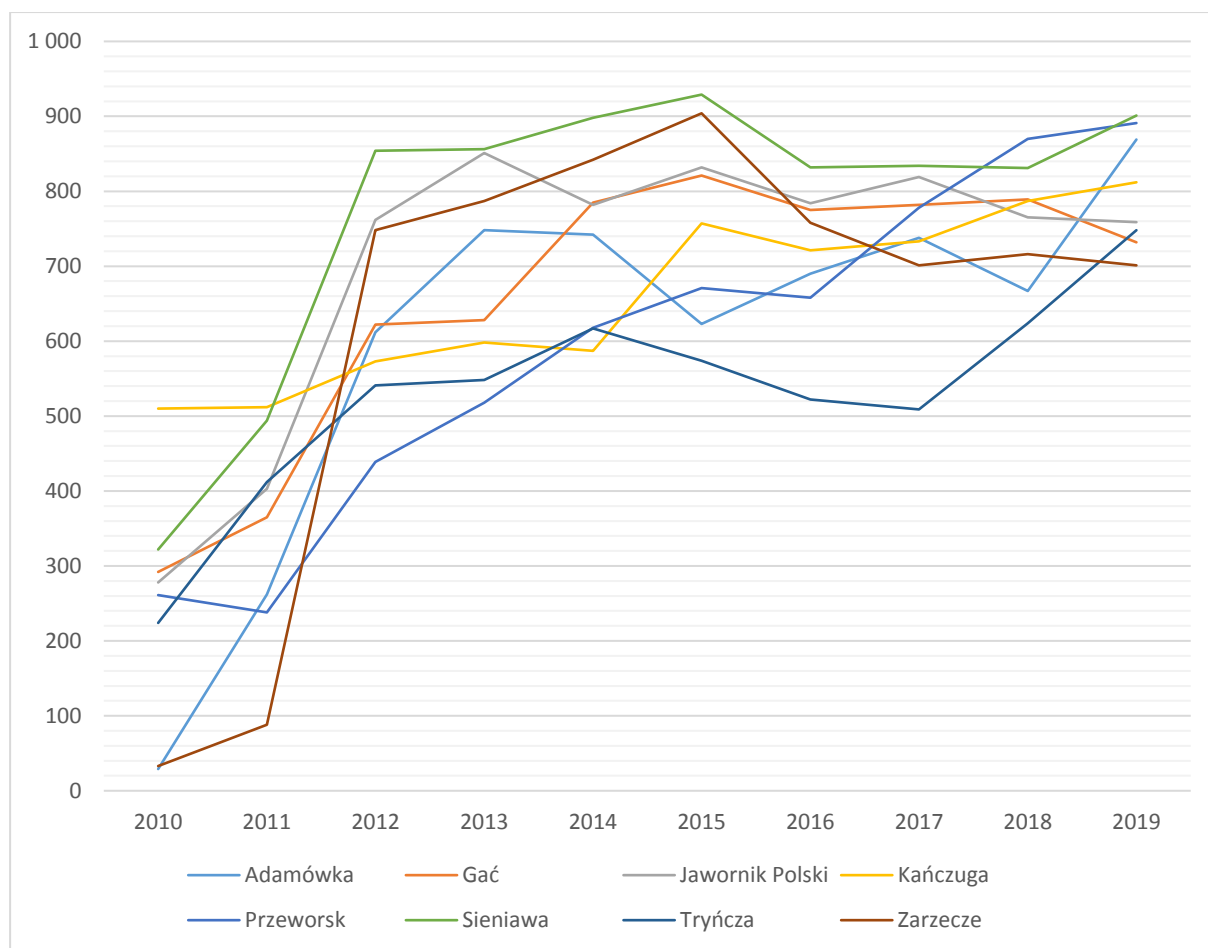
	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba dzieci z terenu Gminy w przedszkolach na terenie innych gmin	16	18	21	28	22
Liczba dzieci z terenu innych gmin w oddziałach przedszkolnych na terenie Gminy	7	7	7	6	10
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w oddziale przedszkolnym	396,73	422,40	664,81	935,65	822,31
Wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym(zł)	477,23	456,17	527,26	580,90	707,90

Tabela powyżej przedstawia szczegółowe dane opisujące system opieki przedszkolnej w Gminie Gać. Do przedszkoli mających swoją siedzibę na terenie Gminy Gać w roku 2020 uczęszczało 10 dzieci posiadających miejsce zamieszkania na terenie innych JST.

Jednocześnie w każdym z opisywanych lat liczba dzieci z terenu Gminy Gać która uczęszczała do przedszkoli na terenie innych gmin przekracza od 2018 roku ponad 50%. Najprawdopodobniej sytuacja ta spowodowana jest bliskim sąsiedztwem miast powiatowych gdzie rodzice znajdują pracę i ze względu na łatwiejszy dowóz dzieci do tej samej miejscowości posyłają je do przedszkoli poza teren Gminy Gać.

Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w gminnym oddziale przedszkolnym wyniósł w 2020 roku 822,31zł i jest przeciętnie wyższy o 50 % niż 2016r. Wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym w 2020 roku wyniosła 707,90zł była przeciętnie wyższa o 50% niż w roku 2016.

Wykres 17. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat w latach 2010 – 2019 na tle gmin powiatu przeworskiego (źródło: GUS)

Edukacja szkolna

W Gminie Gać działa 4 publiczne szkoły podstawowe: w Białobokach, Dębowie, Gaci i Ostrowie. Wykaz szkół publicznych przedstawia poniższa tabela. W roku szkolnym 2019/2020 do publicznych szkół podstawowych uczęszczało łącznie **397** uczniów.

Tabela 8. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Gać (źródło: opracowanie własne)

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba oddziałów w szkole	Średnia wielkość oddziału	Salę lekcyjne
SP w Białobokach	61	9	6	10,1	5
SP w Dębowie	117	18	8	14,6	8
SP w Gaci	161	24	9	17,8	12
SP w Ostrowie	58	13	6	9,6	5
Średnia	99,25	16	7,25	13,02	7,5

Baza lokalowa jest zróżnicowana, z różnymi warunkami do pracy dydaktycznej. Na bieżąco jednak jest ulepszana. Szczegółowe dane dotyczące szkół publicznych na terenie Gminy Gać obrazuje poniższa tabela.

Tabela 9. Wyposażenie szkół podstawowych w Gminie Gać (źródło: opracowanie własne)

	SP Białoboki	SP Dębów	SP Gać	SP Ostrów
Pracownie językowe	tak	Tak	Tak	tak
Pracownie komputerowe	Tak	Tak	Tak	tak
Komputery do użytku uczniów	17	21	24	9
Projektory multimedialne	3	6	9	3
Tablice multimedialne	3	6	9	3
Monitoring szkolny	tak	tak	tak	tak
Stołówki szkolne	tak	tak	tak	tak
Hale sportowe	nie	tak	tak	nie

Gabinet profilaktyki zdrowotnej	nie	tak	tak	tak
Biblioteka	tak	tak	tak	tak
Świetlica	tak	tak	tak	tak
Parking dla kadry i rodziców	Tak	tak	tak	tak

Dowóz uczniów do szkół organizowany jest zewnętrznymi środkami transportu.

Tabela 10. Liczba dowożonych uczniów (źródło: opracowanie własne)

Liczba uczniów dowożonych do Szkół Podstawowych w Białobokach i Gaci	42
Liczba uczniów niepełnosprawnych dowożonych do szkół poza teren Gminy Gać	7
Liczba uczniów niepełnosprawnych dowożonych do szkół indywidualnie przez rodziców	1

Tabela poniżej przedstawia wyniki, jakie uzyskali uczniowie uczęszczający do szkół podstawowych mieszczących się na terenie gminy Gać podczas dwóch ostatnich edycji egzaminu ośmioklasisty (2019 i 2020). Analiza wyników wykazuje występowanie niewielkich różnic pomiędzy oboma latami. Porównując średnie wyniki uzyskiwane przez szkoły zlokalizowane na terenie Gminy Gać do średnich wyników osiąganych przez szkoły powiatu i województwa podkarpackiego można zauważyć, że są one niższe. Nie mniej jednak wynik egzaminu daje określoną wiedzę co do dalszych kierunków pracy szkoły. Wyniki egzaminów zewnętrznych są i muszą być wykorzystywane w ocenie jakości pracy szkoły, ale należy pamiętać o tym, że cały proces edukacyjny musi być ukierunkowany na systematyczny rozwój ucznia i nie może być ograniczony i podporządkowany jedynie egzaminowi. Należy jednak zaznaczyć, iż wyniki egzaminów zewnętrznych dają wskazówki na jakich obszarach działań edukacyjnych należy skupiać uwagę, dokonywać określonych korekt i modyfikacji.

Tabela 11. Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie Gać w latach 2019 – 2020
(źródło: opracowanie własne)

	j. polski		Matematyka		j. angielski	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Szkoła Podstawowa w Dębowie	63%	63%	39%	39%	47%	45%
Szkoła Podstawowa w Gaci	62%	60%	33%	45%	53%	46%
Powiat Przeworsk	67%	61%	44%	45%	53%	47%
Województwo Podkarpackie	64%	61%	46%	68%	57%	53%

Kultura i sport

Organizatorem i koordynatorem większości przedsięwzięć kulturalnych na terenie Gminy Gać jest Gminny Ośrodek Kultury w Gaci. Do jego podstawowych zadań należy organizacja imprez, koncertów, festynów czy różnego rodzaju przeglądów i wieczornic. W ramach działalności Ośrodka prowadzone są zajęcia tańca, śpiewu, gry na instrumentach itp.

Na terenie Gminy działa także Biblioteka Publiczna Gminy Gać. Jej siedziba znajduje się w miejscowości Gać oraz filia w Centrum Kulturalno – Edukacyjnym w Białobokach. Księgozbiór Biblioteki liczy ponad 11 tys. woluminów, w tym 5 915 woluminów literatury pięknej dla dorosłych, 3 420 woluminów literatury pięknej dla młodzieży i dzieci oraz 1 723 woluminów literatury niebeletrystycznej. Biblioteka w swoich murach udostępnia 2 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu dla czytelników. Biblioteka posiada w swoich zasobach biblioteczny program komputerowy MAK+. Od 1 stycznia 2020 r. biblioteka udostępnia swoje zbiory metodą elektroniczną.

Głównym ośrodkiem sportowym mieszczącym się na terenie Gminy jest Moje Boisko „ORLIK 2012” oraz kryty kort tenisowy w miejscowości Gać. Poza tym przy każdej ze szkół funkcjonujących na terenie gminy zlokalizowane są boiska wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią. Na terenie wsi Gać znajduje się również boisko sportowe do piłki nożnej.

Na terenie Gminy Gać funkcjonuje Ludowy Klub Sportowy „Gacovia” Gać oraz Uczniowski Klub Sportowy Azymut i Uczniowski Klub Sportowy „SOKOŁY”

Bezpieczeństwo publiczne

Gmina Gać objęta jest działaniem Komisariatu Policji w Kańczudze. Na podstawie informacji o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego przekazanej przez Komisariat Policji w Kańczudze należy stwierdzić, że najbardziej uciążliwymi dla mieszkańców są przestępstwa prowadzenia pojazdów mechanicznych w stanie nietrzeźwości oraz wypadki drogowe. Najwięcej przestępstw notowanych jest w zakresie art. 209 § 1 kk tj. uchylanie się od alimentów. Pozostałe przestępstwa w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem, uszkodzenie ciała, bójki i pobicia, oszustwa itp. zdarzają się sporadycznie i są to pojedyncze przypadki w przeciągu kilku lat. Na tej podstawie można określić, iż na terenie Gminy Gać występuje niewielkie zagrożenie przestępczością.

Otoczenie wewnętrzne i zewnętrzne

Według stanu na koniec roku 2020 na terenie Gminy Gać działa 23 organizacje pozarządowych, stowarzyszeń oraz fundacji. Są to organizacje o charakterze sportowym, kulturalnym, społecznym lub innym. Do ich głównych zadań należy wsparcie działań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu, kultury czy promocji zdrowego trybu życia.

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Na terenie Gminy Gać funkcjonują dwie jednostki świadczące podstawową opiekę zdrowotną. Są to:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ALMUS” Białoboki 137, 37 – 207 Gać;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Lekarz Rodzinny” Dębów 159, 37-200 Przeworsk

Oprócz jednostek świadczących podstawową opiekę zdrowotną, na terenie Gminy Gać funkcjonuje jeden punkt apteczny w miejscowości Białoboki.

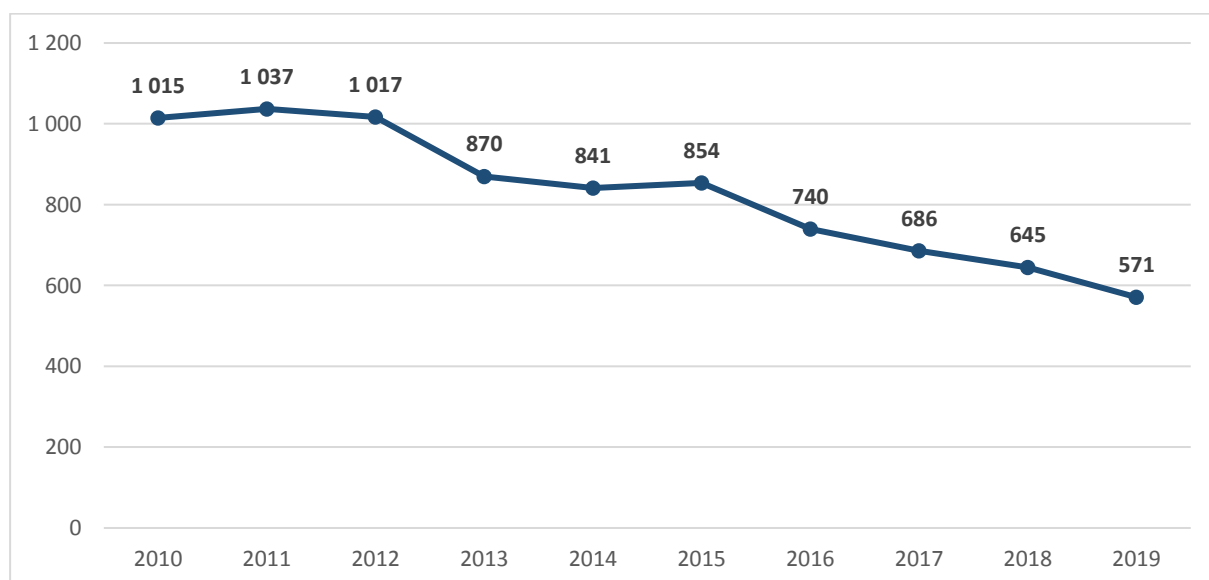
Za całokształt problematyki społecznej i koordynację działań w tym zakresie odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaci. Ośrodek realizuje zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym i zlecone Gminie w zakresie pomocy społecznej zgodnie z ustaleniami Rady Gminy. Działania Ośrodka Pomocy

Spółecznej w Gaci, realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.) obejmują działania osłonowe i aktywizujące, w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie rozwiązać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienia im bytowania w warunkach odpowiadających godności ludzkiej. Pomoc społeczna dąży do usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Poszerzanie zakresu wsparcia oraz pojawianie się nowych narzędzi w pracy socjalnej czyni ten proces bardziej efektywnym.

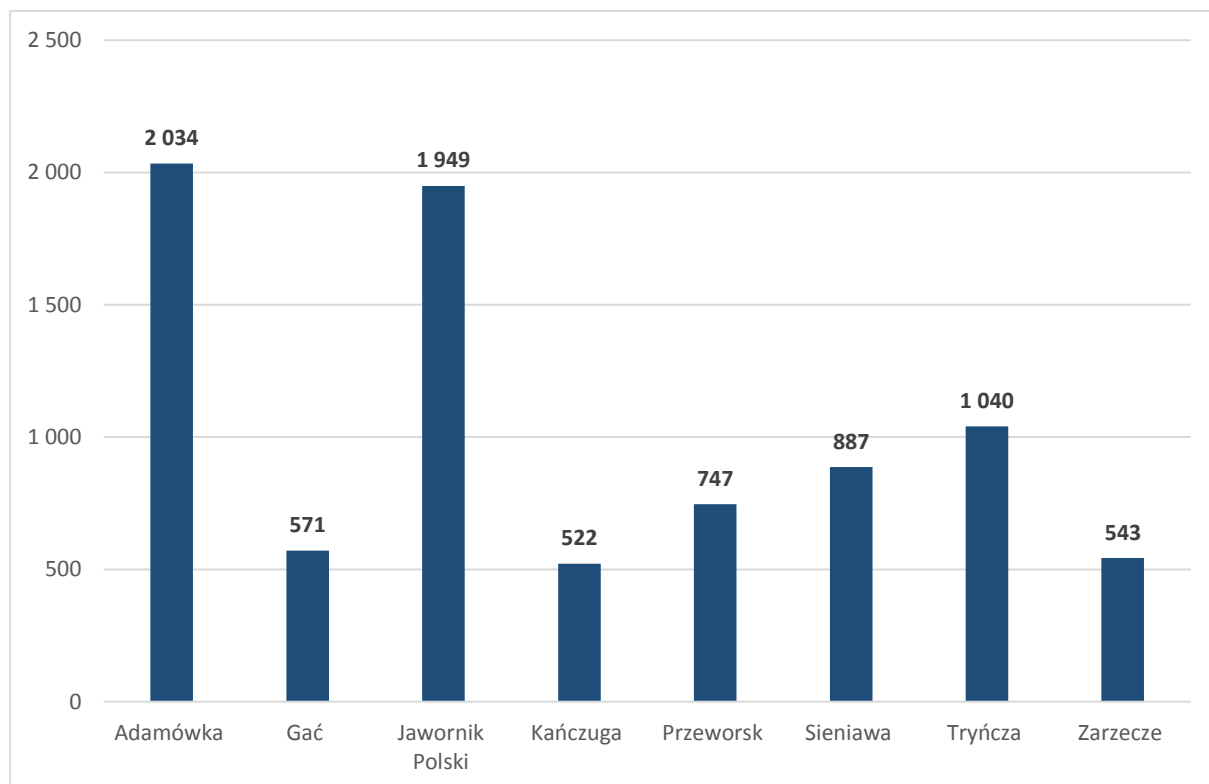
W 2020 r. wsparciem systemu pomocy społecznej objęto 106 rodzin, w tym 220 osób. Najczęstszymi powodami pozostawania w trudnej sytuacji rodzin korzystających z pomocy społecznej było: niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, ubóstwo i bezrobocie. Od paru lat odnotowuje się spadek liczby osób, którym udzielono pomocy i wsparcia oraz spadek liczby osób i rodzin, którym przyznano świadczenie.

Wykres poniżej przedstawia udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Gać w latach 2010 – 2019 oraz udział ten na tle gmin powiatu przeworskiego. Z poniższych wykresów wynika, iż w analizowanym okresie wskaźnik ten na terenie gminy Gać systematycznie spadał w przeciągu 9 lat prawie dwukrotnie, co jest bardzo pozytywną informacją. Wskaźnik ten jest również jednym z najniższych na tle gmin powiatu przeworskiego.

Wykres 18. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Gać w latach 2010 – 2019 (źródło: GUS).

Wykres 19. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminach powiatu przeworskiego w 2019 r. (źródło: GUS)

Do najważniejszych zadań realizowanych przez GOPS należy zaliczyć pracę socjalną. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej praca socjalna oznacza działania podejmowane na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym i jest prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe dla tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osób i ich prawa do samostanowienia.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gaci praca socjalna realizowana jest m.in. poprzez pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych, zasiłków i dodatków do zasiłków rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych, a także informowanie osób i rodzin o możliwościach skorzystania z ulg i uprawnień. To także pomoc w racjonalnym gospodarowaniu budżetem – wspólne planowanie wydatków z pracownikiem socjalnym poprzez ustalanie hierarchii potrzeb. Praca socjalna na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni pomagali w uregulowaniu sytuacji mieszkaniowej klientów, udzielanie porad, pomoc w dostosowaniu mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, pomoc w uzyskaniu usług w zakresie wymiany bądź napraw w mieszkaniu oraz sprzętów gospodarstwa domowego. W przypadku osób bezdomnych pomoc w uzyskaniu schronienia w placówce stacjonarnej lub pomoc w powrocie do poprzedniego miejsca zamieszkania.

Praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny była realizowana poprzez wsparcie, edukacje, poradnictwo w obszarze opieki i wychowania dzieci, w tym pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi. To także pomoc w rozwiązywaniu i łagodzeniu konfliktów rodzinnych, wsparcie dla osób doznających przemocy udzielanie informacji o poradnictwie specjalistycznym i motywowanie do skorzystania z grup pomocowych. W przypadku sytuacji kryzysowej w rodzinie pomoc w zakresie uzyskania miejsca w placówce interwencji kryzysowej.

Ponadto, w ramach pomocy pozamaterialnej realizowano: pomoc w formie posiłku (pomoc w formie posiłków realizowana była w ramach Rządowego Programu Posiłki w szkole i w domu), talony (uprawniające do zakupu artykułów spożywczych), sprawienie pogrzebu (dotyczy osób, które nie posiadają rodziny, która mogłaby dokonać pochówku zmarłego).

Kolejnymi zadaniami są angażowanie społeczności lokalnej w celu zaspokajania niezbędnych potrzeb osób i rodzin, przyznawanie i wypłacanie świadczeń określonych w Ustawie o pomocy społecznej, analizowanie zjawisk, które wywołują potrzebę korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz rozbudowywanie infrastruktury socjalnej.

Ośrodek oferuje również pomoc w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z usług mogą korzystać także osoby, które nie są klientami Ośrodka. Odpłatność za usługi jest zależna od dochodu osoby zgłoszonej do opieki.

Na terenie Gminy Gać funkcjonuje Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Białobokach, który powstał w ramach Programu Wieloletniego „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020 – Edycja 2015. Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Białobokach przeznaczony jest dla 20 osób po 60 r. ż. nieaktywnych zawodowo, zarówno kobiet jak i mężczyzn, zapewnia 8-godzinną ofertę usług oraz codzienny dwudaniowy posiłek.

W 2020 r. na terenie gminy Gać uruchomiony został Środowiskowy Dom Samopomocy w Gaci typu A, B i D. Głównym celem działania jednostki jest przystosowanie jej podopiecznych do możliwie najbardziej samodzielnego życia poprzez wykształcenie umiejętności niezbędnych do codziennego funkcjonowania. Działalność ŚDS zakłada również wspieranie rodzin i bliskich osób chorych.